

Univerzita Palackého v Olomouci

Právnická fakulta

Bc. Ondřej Vrána

**Vnímání Evropské unie v České republice:
Veřejné mínění, image, branding**

Diplomová práce

2018

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma Vnímání Evropské unie v České republice: Veřejné mínění, image, branding zpracoval samostatně. Veškeré zdroje, se kterými jsem pracoval, jsou uvedeny v textu a také na konci práce v seznamu použitých pramenů a literatury.

V Olomouci dne 17. 3. 2018

Podpis.....

Poděkování

Velice rád bych tímto poděkoval Mgr. Petře Měšťánkové, Ph.D., vedoucí mé diplomové práce, za odbornou pomoc, cenné rady a laskavý přístup, který mi při zpracování této diplomové práce poskytla.

Obsah

Seznam tabulek	6
Seznam obrázků	7
Seznam příloh	8
Úvod	10
TEORETICKÁ ČÁST	13
1. Veřejné mínění	13
1.1 Institucionalizace výzkumů veřejného mínění	20
1.2 Vývoj výzkumů veřejného mínění v ČR/ČR	21
2. Image	23
2.1 Druhy image	24
2.2 Vytváření image	25
3. Branding.....	27
4. Sociálně-demografické zaměření výzkumného šetření	29
PRAKTICKÁ ČÁST	35
5. Postoj vlád Petra Nečase a Bohuslava Sobotky vůči Evropské unii.....	35
5.1 Vláda Petra Nečase	35
5.2 Vláda Bohuslava Sobotky.....	37
6. Česká republika a EU	40
6.1 ČR a referendum o vstupu do EU.....	40
6.2 Členství v EU	44
6.3 Důvěra v instituce EU v období 2012–2017	47
6.3.1 Evropská unie	47
6.3.2 Evropský parlament a Evropská komise	48
6.3.3 Předseda Evropské rady a Vysoká představitelka EU pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku.....	50
6.3.4 Shrnutí důvěry.....	51
7. Evropský parlament a Česká republika.....	53
7.1 Představa o EP	56

7.2	Role EP	59
7.3	Podpora EP	62
8.	Image EU z pohledu členských států	68
	Závěr	77
	Zdroje	80
	Abstrakt	88
	Abstract	89
	Přílohy	90

Seznam tabulek

Tabulka 1: Názory na výzkumy veřejného mínění (v %)	16
Tabulka 2: Oblasti, kterými by se měl výzkum veřejného mínění zabývat (v %)	17
Tabulka 3: Zájem o politiku – časové srovnání (v %)	19
Tabulka 4: Volební účast ve volbách do EP (v %).....	39
Tabulka 5: Účast v referendu (v %)	40
Tabulka 6: Předpokládané hlasování v referendu (v %)	42
Tabulka 7: Plánované hlasování v referendu – podle deklarované účasti (v %).....	42
Tabulka 8: Hlasování pro vstup podle stranické příslušnosti (v %).....	43
Tabulka 9: Spokojenost se členstvím (v %)	44
Tabulka 10: Členství v EU (v %).....	45
Tabulka 11: Členství v EU z pohledu ČR (v %).....	45
Tabulka 12: Členství v EU z pohledu EU (v %).....	46
Tabulka 13: Důvěra v EU 1 (v %).....	47
Tabulka 14: Důvěra v EU 2 (v %).....	47
Tabulka 15: Důvěra v EP/EK 1 (v %).....	48
Tabulka 16: Důvěra v EP/EK 2 (v %).....	48
Tabulka 17: Neznalost EP/EK (v %).....	49
Tabulka 18: Důvěra ve vybrané pozice EU 1 (v %).....	50
Tabulka 19: Důvěra ve vybrané pozice EU 2 (v %).....	50
Tabulka 20: Neznalost vybraných pozic EU (v %).....	51
Tabulka 21: Jaké byly důvody neúčasti ve volbách do EP? (v %).....	53
Tabulka 22: Porovnání voleb do EP a do PSP (v %)	55
Tabulka 23: Představa o EP 1 (v %)	57
Tabulka 24: Představa o EP 2 (v %)	58
Tabulka 25: Role EP v ČR (v %).....	61
Tabulka 26: Role EP v EU (v %).....	61
Tabulka 27: Podpora EP-ČR 2011 (v %).....	63
Tabulka 28: Podpora EP-EU 2011 (v %).....	63
Tabulka 29: Podpora EP-ČR 2012 (v %).....	63
Tabulka 30: Podpora EP-EU 2012 (v %).....	63
Tabulka 31: Podpora EP-ČR 2013 (v %).....	64
Tabulka 32: Podpora EP-EU 2013 (v %).....	64
Tabulka 33: Podpora EP-ČR 2014 (v %).....	64
Tabulka 34: Podpora EP-EU 2014 (v %).....	64
Tabulka 35: Podpora EP-ČR 2015 (v %).....	65
Tabulka 36: Podpora EP-EU 2015 (v %).....	65
Tabulka 37: Podpora EP-ČR 2016 (v %).....	65
Tabulka 38: Podpora EP-EU 2016 (v %).....	66
Tabulka 39: Vnímání Image EU v ČR (v %).....	75

Seznam obrázků

Obrázek 1: Zájem o politiku (v %)	18
Obrázek 2: Boj proti terorismu + ochrana vnějších hranic	32
Obrázek 3: To, co Evropany spojuje, je důležitější než to, co je rozděluje	33
Obrázek 4: Úroveň boje proti teroristickým útokům	34
Obrázek 5: Volby do EP	56
Obrázek 6: Sociálně-demografické aspekty – Představa o EP	57
Obrázek 7: Role EP 2010 – sociálně-demografické zaměření	60
Obrázek 8: Image EU 2004 (v %)	68
Obrázek 9: Image EU 2004 - jednotlivé státy (v %)	69
Obrázek 10: Image EU 2008 (v %)	70
Obrázek 11: Image EU 2008 - jednotlivé státy (v %)	71
Obrázek 12: Image EU 2008 - jednotlivé státy 2 (v %)	72
Obrázek 13: Image EU 2012 (v %)	73
Obrázek 14: Image EU 2016 (v %)	74
Obrázek 15: Image EU 2016 - jednotlivé členské státy (v %)	75

Seznam příloh

Příloha 1: Členství v EU 2011.....	90
Příloha 2: Členství v EU 2013.....	91
Příloha 3: Členství v EU 2014.....	91
Příloha 4: Členství v EU 2015.....	92
Příloha 5: Členství v EU 2016.....	92
Příloha 6: Členství v EU 2017.....	93
Příloha 7: Důvěra institucím EU 2012	93
Příloha 8: Důvěra institucím EU 2013	94
Příloha 9: Důvěra institucím EU 2014	94
Příloha 10: Důvěra institucím EU 2015	95
Příloha 11: Důvěra institucím EU 2016	95
Příloha 12: Důvěra institucím EU 2017	96
Příloha 13: Představa o EP 2013	97
Příloha 14: Představa o EP 2014.....	97
Příloha 15: Představa o EP 2015	98
Příloha 16: Představa o EP 2016.....	98
Příloha 17: Představa o EP 2017	99
Příloha 18: Role EP 2010	99
Příloha 19: Role EP 2011	100
Příloha 20: Role EP 2012	100
Příloha 21: Role EP 2014.....	101
Příloha 22: Role EP 2015	101
Příloha 23: Role EP 2016.....	102
Příloha 24: Role EP 2017	102
Příloha 25: Podpora EP 2011	103
Příloha 26: Podpora EP 2012	104
Příloha 27: Podpora EP 2013	105
Příloha 28: Podpora EP 2014	106
Příloha 29: Podpora EP 2015	107
Příloha 30: Podpora EP 2016	108

Seznam použitých zkratk

CVVM – Centrum výzkumu veřejného mínění

ČR – Česká republika

ČSR – Československá republika

ČSSD – Československá strana sociálně demokratická

EK – Evropská komise

EP – Evropský parlament

ER – Evropská rada

EU – Evropská unie

KDU-ČSL – Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová

KSČM – Komunistická strana Čech a Moravy

ODS – Občanská demokratická strana

PER – Předseda Evropské rady

SOÚ – Sociologický ústav

USA – Spojené státy americké

VEU – Vysoká představitelka EU pro společnou zahraniční a bezpečnostní politiku

VV – Věci veřejné

Úvod

Veřejné mínění nesmazatelně patří společně s různými typy voleb (prezidentské, do Evropského parlamentu) mezi určitý typ zapojení veřejnosti do procesu rozhodování a udávání směru politiky státu, ve kterém obyvatelé žijí. Typů veřejného mínění je několik. Prvním typem jsou veřejná mínění v rámci jednoho státu (národní typ) a druhým typem je typ nadnárodní. Veřejné mínění se většinou zjišťuje pomocí průzkumů v rámci konkrétní společnosti a má za úkol, buď národním, nebo nadnárodním institucím, dávat zpětnou vazbu na jejich vykonávanou práci. Dochází tak k možnosti společnosti se demokraticky vyjádřit k různým věcem, se kterými nejsou spokojeni a tím je posilována demokracie v daném státu.

Konkrétně na půdě EU byl názor občanů členských států na působení jejich státu v této mezinárodní organizaci poprvé zjišťován v roce 1973, kdy došlo k prvnímu průzkumu veřejného mínění v historii EU, tehdy ještě Evropského společenství (ES). Avšak první moment, kdy jednotlivým státům a zástupcům došlo, že se s veřejným míněním musí do budoucna počítat, bylo neúspěšné referendum Dánska v červnu roku 1992, kdy 50,7 % hlasujících odmítlo Maastrichtskou smlouvu, jelikož to, co pramenilo z přijetí této smlouvy, bylo pro Dány nepřijatelné. Proto musely být učiněny změny, díky kterým v následujícím referendu 18. května 1993 již pro přijetí hlasovalo přes 56 % Dánů. V Dánsku od té doby došlo ještě k jednomu neúspěšnému referendu, které se týkalo přijetí společné evropské měny, kdy tehdy proti přijetí hlasovalo 53,1 % hlasujících.¹ Dalším a podstatně aktuálnějším referendem je to z 23. června 2016, kdy byla občanům Spojeného království položena otázka, zda i nadále chtějí setrvat v EU. Jak již víme, Britové se v poměru 51,9 % ku 48,1 % rozhodli pro vystoupení z této nadnárodní organizace.² Na základě těchto faktů je třeba veřejné mínění brát vážně, jelikož některá důležitá rozhodnutí neleží na bedrech jednotlivých vlád, ale právě na občanech.

V ČR k prvnímu výraznému milníku v oblasti veřejného mínění došlo v roce 2003, kdy bylo uskutečněno historicky první referendum, které se týkalo přistoupení do EU. Jak je zřejmé, kdyby se tehdy právě český lid nevyslovil pro přistoupení do EU, což je sice nepatrná možnost, nyní bychom nemuseli být jejím členem.

Jedním z hlavních důvodů realizace průzkumů veřejného mínění v rámci EU je, že v některých státech popularita a image EU stále klesá. Na základě výsledků by se mělo

¹ ZENKNER, Petr. Dánsko. [online]. Euroskop.cz, 2017 [cit. 9. ledna 2018]. Dostupné na <<https://www.euroskop.cz/509/sekce/dansko/>>

² BBC. *UK votes to leave the EU*. [online]. bbc.com, [cit. 9. ledna 2018]. Dostupné na <http://www.bbc.com/news/politics/eu_referendum/results>

postupně dojít k tomu, proč tomu tak je, nebo v jakých ohledech je třeba zapracovat, aby ČR stabilně nepatřila mezi ty státy, v nichž EU hraje spíše neutrální až negativní roli, což je ovšem jedním z mých cílů v mé diplomové práci.

Hlavním důvodem, proč jsem si vybral téma-Vnímání Evropské unie v České republice-Veřejné mínění, image, branding - je ten, že dle mého názoru dochází, k čím dál větší polarizaci názorů na EU. Tyto tábory se většinou dělí do čtyř. Prvním táborem jsou lidé, kteří v EU vidí něco pozitivního a současně věří v to, že je nejen pro jejich stát, ale také pro mezinárodní politické dění prospěšnou organizací. Druhá skupina lidí jsou ti, kteří na EU jako celek nemají striktní názor, berou ji jako součást jejich životů, ale nepřiklání se ani na jednu stranu. Třetí kategorii jsou lidé, kteří vnímají EU jako něco úplně zbytečného, negativního a byli by nejraději, kdyby stát, ve kterém žijí, nebyl její součástí. A poslední, nejméně početná skupina dotazovaných jsou ti, kteří nemají na vybrané problematiku žádný názor, nebo neví o co se vůbec jedná. Důvodem, proč chci toto téma zpracovat je, abych věděl, jaké jsou mezi těmito kategoriemi poměry v jednotlivých tématech a jak se názor respondentů lišil ve vybraném časovém období.

Pro diplomovou práci jsem si stanovil tři výzkumné otázky s tím, že první v pořadí je stěžejní:

- **Jak se proměnilo vnímání Evropské unie mezi českými občany v období Nečasovy vlády a vlády Bohuslava Sobotky?**
- **Jaký je rozdíl ve vnímání Evropské unie v České republice oproti celkovému průměru států Evropské unie ve vybraných otázkách v období mezi roky 2010–2017?**
- **Jak se v období 2010–2017 změnila důvěra a image Evropské unie v očích občanů členských států?**

Má teoretická část se bude rozdělovat do čtyř hlavních kapitol, jimiž jsou:

1. Veřejné mínění,
2. Image,
3. Branding,
4. Sociálně-demografické zaměření výzkumného šetření.

V první kapitole se zaměřím na veřejné mínění, na to, co si pod tímto pojmem můžeme představit, na významové roviny, jakým způsobem docházelo/či dochází k nárůstu veřejných mínění, na názory české veřejnosti na výzkumy veřejného mínění nebo jakými oblastmi by se

měly průzkumy veřejného mínění zabývat. Součástí první kapitoly budou také dvě podkapitoly a to: Institucionalizace výzkumů veřejného mínění a Vývoj výzkumů veřejného mínění v ČR/ČR.

Ve druhé kapitole se budu zabývat image. Dojde k charakteristice tohoto pojmu, kde se s ním můžeme setkat, proč je to tak důležitý faktor a také například v jaké formě může image být. Kapitola „Image“ bude obsahovat také dvě podkapitoly, které se zaměří na druhy image a jak se image vytváří. Je velice důležité vysvětlit význam pojmu image, jelikož následující kapitola („Branding“) je s tímto pojmem velice spjata.

V poslední kapitole teoretické části popíši sociálně-demografické aspekty, jaké skupiny respondentů byly zúčastněné v rámci různých průzkumů, jež byly zprostředkovány Centrem pro výzkum veřejného mínění nebo eurobarometry, které vznikly na půdě jednak Evropského parlamentu (EP) či Evropské komise (EK). Právě tyto průzkumy/eurobarometry budou stěžejními materiály k napsání praktické části diplomové práce.

Co se týče zdrojů, praktická část bude zpracována na základě dat z průzkumů, které provedlo Centrum pro výzkum veřejného mínění nebo instituce EU, jako je EP a EK. Data, která zjistím, díky těmto průzkumům, nejprve do příloh uvedu v originální podobě (graf) a následně budou shrnuta v textu pomocí tabulek, aby byla lépe porovnatelná.

TEORETICKÁ ČÁST

1. Veřejné mínění

Když vyslovíme pojem veřejné mínění, tak v dnešní době již většina lidí bude vědět, o co se jedná. Tento termín se do povědomí lidí dostal působením masmédií a nyní se díky nim jedná pouze o jeden z mnoha obecných termínů. Z hlediska povědomí u lidí není problém, ale kompliace přichází, když bychom měli tento termín vědecky definovat a vymežit ho v rámci sociologie. Z tohoto důvodu je nejprve důležité vysvětlit, co obecně znamená pojem „veřejnost“ a „mínění“.³

Pojem veřejnost prošel v historickém měřítku zásadním vývojem, a to také díky postupnou demokratizací politických režimů, které jednoznačně k tomuto pojmu neodmyslitelně patří. Samozřejmě díky dlouhému vývoji dochází k určitým výrazným změnám, které jsou spojeny s jejich teoretickým pojetím. Jinými slovy: *„Z původního významu veřejnosti jako společenské elity složené ze svobodných, vzdělaných a angažovaných občanů se postupně mění v koncept pluralitních veřejností, které jsou mnohdy dokonce synonymem pro veškeré obyvatelstvo.“*⁴ Pokud bychom nahlédli na definici veřejnosti do Velkého sociologického slovníku, tak je zde chápána jako: *„větší část společnosti (resp. národa, lidu) zainteresovaná na výsledcích ekonomických a společenských aktivit s obecnějším dopadem, na řešení určitého společenského problému, resp. na společenském dění jako takovém.“*⁵

Jak je již výše zmíněno, tak co se týče termínů „veřejnost“ a „veřejné mínění“, je velice obtížné tyto pojmy vymežit konkrétní definicí. Z tohoto důvodu je zřejmé, že existuje mnoho přístupů, z nichž některé jsou vzájemně sporné. Právě proto přišel univerzitní profesor Slavko Splichal s pěti významovými rovinami, v nichž jsou definičně problémová slova veřejnost/veřejné obsažena. Jedná se o:

- 1. Veřejnost (a/the public)** – jde o specifickou společenskou kategorii, která je rozsáhlá, trvalá a široce rozšířená a nejčastěji vzniká z důvodu nějakého důležitého společenskému problému/tématu a jejím cílem je prosadit její stanovený názor či zájem o danou problematiku.⁶

³ ŠUBRT, Jiří. *Veřejné mínění z pohledu teorie a výzkumné praxe*. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2006, s. 13.

⁴ RENDLOVÁ, Eliška, LEBEDA, Tomáš. *Výzkumy veřejného mínění – teoretické souvislosti a praktická aplikace*. Sociologické texty. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2002, s. 9.

⁵ VELKÝ SOCIOLOGICKÝ SLOVNÍK. Praha: Karolinum. Nakladatelství Univerzity Karlovy, 1996, s. 1382.

⁶ MEDIAGRAM.CZ. *Co je veřejnost, publikum, masa, skupina, dav* [online]. Mediagram.cz, [cit. 11. ledna 2018]. Dostupné na <<http://mediagram.cz/uzivatele/co-je-verejnost>>

2. **Veřejnost/veřejné (public/ness)** – jedná se o vlastnost jisté aktivity nebo místa (např. veřejná televize, veřejné prostranství)
3. **Zveřejnění, publicita (publicity)** – „jako ztělesnění veřejného obsažené v zásadě nebo normě, nebo jako obecné lidské právo, představující základ veřejného mínění nebo doktríny suverenity.“⁷
4. **Veřejná sféra (public spere)** – jedná se o specifickou sféru, jde o prostor ve společnosti, kdy na jedné straně stojí stát a na druhé občanská společnost, která pomocí veřejné diskuse/trhu názorů, tvoří pomyslnou infrastrukturu pro sociální integraci.⁸
5. **Veřejné mínění (public opinion)** – jedná se o výstup členů veřejnosti k danému tématu, pomocí hodnocení či určitých názorů na danou problematiku.⁹ Jinými slovy: „Veřejné mínění jako propojení uvedených rovin tvořící dimenzi mínění (nebo vyjadřování názorů). V normativních teoriích je veřejné mínění považováno za přímý výsledek bud' veřejnosti jako sociální kategorie („vyjádřeno veřejností“), nebo veřejné sféry, nebo obou.“¹⁰

I když je veřejné mínění v dnešní době něčím naprosto běžným, ještě před pár desetiletími ho nebylo téměř využíváno. Co je důvodem tohoto velkého nárůstu?

Prvním z hlavních a podstatných důvodů je nárůst informovanosti lidí na celém světě, která je rok od roku vyšší. Hlavní zásluhu na tom mají masmédiá, internet atd., které ještě nedávno lidé nemohli využívat.

Druhou důležitou změnou je gramotnost lidí. Dříve bylo na světě mnohem více lidí, kteří byli negramotní. Zároveň dochází k růstu vzdělanosti společnosti, která se projevuje například nárůstem vysokoškolsky vzdělaných osob.

Demokratizace je další z velice podstatných důvodů, proč roste váha veřejného mínění. Například obyvatelé tehdejšího komunistického Československa měli jedinou možnost volby politické strany, kterou byla KSČM. Nyní mohou lidé svobodně volit, mají obrovský výběr politických programů a stran. Proto mají (voliči) ve volbách posledních let velké zastoupení

⁷ RENDLOVÁ, Eliška, LEBEDA, Tomáš. *Výzkumy veřejného mínění – teoretické souvislosti a praktická aplikace*. Sociologické texty. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2002, s. 9.

⁸ Tamtéž, s. 9.

⁹ REIFOVÁ, Irena. *Slovník mediální komunikace*. 1. vyd. Praha: Portál, 2004 s. 308.

¹⁰ RENDLOVÁ, Eliška, LEBEDA, Tomáš. *Výzkumy veřejného mínění – teoretické souvislosti a praktická aplikace*. Sociologické texty. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2002, s. 9-10.

lidé, kteří žili v době, kdy zde vládla pouze KSČM. Tito lidé jsou určitým způsobem vděční za to, že mají možnost volby a nějakým způsobem rozhodovat o například vítězi voleb.¹¹

Stav ekonomiky také, jako předchozí případy, velice podstatně zasahuje do veřejného mínění a to tím, že lidé mají volbu z mnoha variant, mají možnost hledat své uplatnění v různých profesích, určitým způsobem zvyšují konkurenceschopnost firem a společností atd.¹²

Když bychom se vrátili k prvnímu bodu, tedy k nárůstu informovanosti lidí, tak podle Jana Jiráka a Barbary Köpplové jsou pro moderní společnost stěžejním nositelem veřejného mínění prioritně média, která lidem zprostředkovávají výsledky i informace a pohledy na ně, které probíhají na celém světě. Samozřejmě výsledky veřejných mínění nejsou pro názory občanské společnosti stěžejní, ale mohou ovlivnit to, o čem budou lidé přemýšlet, popřípadě mohou u některých lidí názor změnit.

¹¹ KOHOUT, Jaroslav. *Veřejné mínění, image a metody public relations*. Praha: Management Press, Ringier ČR, a.s, 1999, s 16-17.

¹² Tamtéž, s.17.

V roce 2005 došlo k výzkumu, který zprostředkovala CVVM, která dotazovaným kladla tři otázky týkající se veřejného mínění:

Tabulka 1: Názory na výzkumy veřejného mínění (v %)

Znění otázky:	velmi zajímají	docela zajímají	příliš nezajímají	vůbec nezajímají
Do jaké míry Vás osobně zajímají výsledky průzkumů veřejného mínění?	6	42	36	15
	velmi ovlivňují	docela ovlivňují	příliš neovlivňují	vůbec neovlivňují
Do jaké míry výsledky průzkumů veřejného mínění ovlivňují nebo neovlivňují Váš názor?	2	18	53	26
	velmi přesně	spíše přesně	spíše zkresleně	velmi zkresleně
Domníváte se, že výsledky průzkumů veřejného mínění odrážejí názory veřejností přesně nebo zkresleně?	2	38	36	5

Pozn.: Dopočet do 100 % v řádcích tvoří odpovědi „neví“

Zdroj: ŠAMANOVÁ, Gabriela. *Veřejnost o výzkumech veřejného mínění* [online]. cvvm.soc.cas.cz, 16. prosince 2005 [cit. 11. ledna 2018]. Dostupné na <https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c3/a1162/f28/Nase%20spolecnost%202005_2.pdf>

Dotazovaných lidí se CVVM také ptala na témata, které respondenty nejvíce zajímají. Mezi velkou řadou oblastí skončila na prvním místě politická situace, pro kterou hlasovalo 24 % dotazovaných. V závěsu za politickou situací skončilo zdravotnictví a nezaměstnanost, pro které hlasovalo 11 %. Na pomyslném třetím místě se umístila nezaměstnanost, oblast práce a mzdy s 10 %.

Tabulka 2: Oblasti, kterými by se měl výzkum veřejného mínění zabývat (v %)

Téma	%	Téma	%
1. politika	24	8. životní styl, volný čas	7
2. zdravotnictví	11	9. školství, vzdělanost	6
3. nezaměstnanost	11	10. soc. otázky, soc. jistoty	6
4. problémy obyčejných lidí	10	11. mládež, děti – výchova...	6
5. finanční situace, daně	9	12. životní prostředí, příroda	5
6. kriminalita, korupce	8	13. důchody	5
7. průzkum trhu, kvalita	7	14. ekonomika, hospodářství	4

Pozn.: Každý respondent mohl uvést až dvě odpovědi, procentuální součet tedy činí

200 %. Dopočet do 200 % tvoří nevyužité možnosti odpovědi. N = 1088 respondentů, 2176 možných odpovědí.

Zdroj: ŠAMANOVÁ, Gabriela. *Veřejnost o výzkumech veřejného mínění* [online]. cvvm.soc.cas.cz, 16. prosince 2005 [cit. 11. ledna 2018]. Dostupné na <https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c3/a1162/f28/Nase%20spolecnost%202005_2.pdf>

Jelikož mé téma je úzce spojené s politickou situací a zároveň si je lidé sami zvolili za důležité ve výzkumu veřejného mínění v roce 2005, zaměřím se nyní, kam se situace posunula v roce 2016. Tento výzkum probíhal v únoru roku 2016 a Centrum pro výzkum veřejného mínění SOÚ AV ČR, v. v. i. se dotazovalo lidí na otázky týkající se jejich vztahu s politickým děním.

První položenou otázkou byl obecný zájem o politiku, který představuje graf, který znázorňuje zájem lidí o politiku, jak obecně, tak v České republice či na celosvětovém poli. Díky tomuto výzkumu CVVM se ukázalo, že nejvíce respondentů má největší zájem o politiku je v našem státě, odpověď „velmi zajímavá“ nebo „spíše zajímavá“ zvolilo 56 % dotazované populace.¹³ Na druhém místě skončil zájem o politiku obecně (45 %), těsně za ním skončil zájem o politické dění ve světě (42 %) a na posledním místě se umístil zájem o politické dění v Evropské unii (dále jen EU), který získal 40 % hlasů.¹⁴

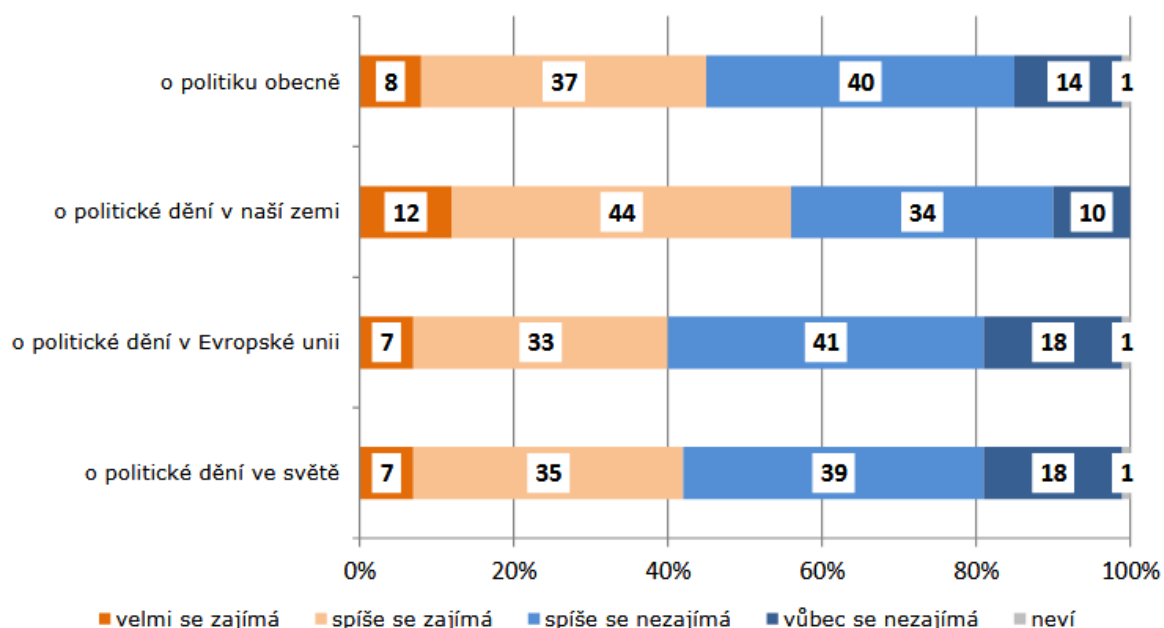
¹³ PILECKÁ, Jarmila. *Angažovanost občanů a zájem o politiku-únor 2016* [online]. cvvm.soc.cas.cz, 30. března 2016 [cit. 12. ledna 2018]. Dostupné na

<https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a2038/f9/pd160330.pdf>

¹⁴ Tamtéž.

Obrázek 1: Zájem o politiku (v %)

Graf 1. Zájem o politiku (v %)¹

Zdroj: PILECKÁ, Jarmila. *Angažovanost občanů a zájem o politiku-únor 2016* [online]. cvvm.soc.cas.cz, 30. března 2016 [cit. 12. ledna 2018]. Dostupné na <https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a2038/f9/pd160330.pdf>

Pozn. 1080 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Pokud bychom se nyní podívali na tabulku znázorňující časové změny ve vnímání výše zmíněných zájmů, tak v níže uvedené tabulce lze vidět, že zájem o politiku v naší zemi celkem výrazně upadá. V roce 2008 byl zájem o politiku v ČR na kladné hodnotě 64 % a když se podíváme na hodnotu z února roku 2016, tak je to pouhých 56 %. Pro srovnání byl zájem o politické dění v EU v roce 2008 na hodnotě 32 % a v roce toto číslo vzrostlo na 42 %.¹⁵

¹⁵ PILECKÁ, Jarmila. *Angažovanost občanů a zájem o politiku-únor 2016* [online]. cvvm.soc.cas.cz, 30. března 2016 [cit. 12. ledna 2018]. Dostupné na <https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a2038/f9/pd160330.pdf>

Tabulka 3: Zájem o politiku – časové srovnání (v %)

	II/08	II/09	VI/9	II/10	II/11	II/12	II/13	II/14	II/15	II/16
o politiku obecně	47/53	46/53	44/56	48/56	46/54	46/53	47/53	45/55	46/54	45/54
o politické dění v naší zemi	64/36	59/41	58/42	61/39	58/42	61/39	59/41	59/41	57/43	56/44
o politické dění ve světě	40/59	45/53	44/56	40/59	39/60	40/59	36/63	37/63	45/54	40/59
o politické dění v EU	32/68	35/64	32/68	30/70	30/70	39/60	31/68	32/68	38/61	42/57

Pozn.: Podíly velmi + spíše se zajímá a velmi + spíše se nezajímá; dopočet do 100 % tvoří odpovědi „neví“.

Zdroj: PILECKÁ, Jarmila. *Angažovanost občanů a zájem o politiku-únor 2016* [online]. cvvm.soc.cas.cz, 30. března 2016 [cit. 12. ledna 2018]. Dostupné na <https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a2038/f9/pd160330.pdf>

Dle mého názoru, k poklesu zájmu o politické dění v naší zemi, dochází z důvodu nespokojenosti s místní politickou situací a je odrazem až znechucení se současným stavem. Naopak zvýšení zájmu o dění na půdě EU je podle mne z důvodu zvyšování její propagace a dotace staveb silnic, budov a další infrastruktury z fondů EU.

1.1 Institucionalizace výzkumů veřejného mínění

Nyní se zaměřím na institucionalizaci výzkumů veřejného mínění, jejím postupným vznikem a zvyšováním četností jeho aplikací. Důvodem této podkapitoly je, že právě s eurobarometry či výzkumy veřejného mínění budu prioritně pracovat v praktické části mé diplomové práce. Původ výzkumů veřejného mínění je spojen se Spojenými státy americkými (dále jen USA), kde byl dříve výzkum veřejného mínění zkoumán formou anket a laických průzkumů, což se nedalo považovat za spolehlivé a přesné. Oproti těmto způsobům se výzkumy veřejného mínění liší množstvím dotazovaných lidí, kde je jich malý okruh a tím pádem jsou výsledky spolehlivější a zobecnitelné.

Prvotní charakteristika výzkumu veřejného mínění byla „vytvořena“ ve 30. letech 20. století a byla propojena s rozvojem empirického sociologického výzkumu. K výraznému posunu ve vývoji výzkumu veřejného mínění došlo v 50. a 60. letech 20. století, a to především ze strany amerických sociologů.¹⁶

Po 2. světové válce se výzkum veřejného mínění přesunul na evropský kontinent. Jako jedním z nejdůležitějších okamžiků v institucionalizaci výzkumů v USA byly v roce 1936 prezidentské volby, kdy se jednoznačně prokázala spolehlivost používané metodologie. „*Gallupův ústav na reprezentativním souboru dvou tisíc respondentů správně předpověděl vítězství F. D. Roosevelta, zatímco časopis Literary Digest, který použil anketu (rozeslanou 10 milionům čtenářů a zpracovanou na více než 2 milionech vrácených anketních lístků), ve svých odhadech dramaticky zmýlil*“¹⁷ Od tohoto okamžiku se výzkumy veřejného mínění velmi rozšířily, začaly být používány a mediální instituce se staly jejich tvůrci a zprostředkovateli. Proč média? Hlavním důvodem, proč je měla na starost média, bylo, že média měla velký přehled nad aktuálními problémy ve světě, společností či situací ve vlastním státě. Díky tomuto přehledu navrhovala témata výzkumů veřejného mínění. Dalším podstatným důvodem, proč se počet výzkumů natolik rozšířil, bylo, že hodnoty a názory střední vrstvy se staly dominantními společenskými hodnotami a témata veřejných mínění reflektovala zájmy této třídy. O síle střední třídy psal i Ferdinand Tönnies v jeho díle *Kritik der öffentlichen Meinung*, kde píše, že pokud bude posilovat střední třída, tak následně se projeví její zájmy a tím dojde k obecnému blahu politické veřejnosti.¹⁸

¹⁶ MIŠOVIČ, Ján a kol. *Od A do Z ve výzkumech veřejného mínění*. OREGO, 2010, s. 192.

¹⁷ RENDLOVÁ, Eliška, LEBEDA, Tomáš. *Výzkumy veřejného mínění – teoretické souvislosti a praktická aplikace*. Sociologické texty. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2002, s. 20–21

¹⁸ Tamtéž, s. 20–21.

Co se týče standardního eurobarometru, tak jeho vznik můžeme datovat do roku 1974 a jeho podoba je stanovena na tisíc osobních rozhovorů v každé zkoumané zemi. Průzkumy jsou realizovány dvakrát do roka a reprodukce je povolena, avšak s výjimkou komerčních účelů. Dále jsou tu tzv. zvláštní zprávy eurobarometru, jež nevycházejí z obecných, ale z tematických studií, které jsou prováděny pro různé služby Evropské komise (dále jen EK) či jiných institucí EU. Odlišným typem klasických eurobarometrů je tzv. „flash eurobarometr“, který je zprostředkován pomocí telefonických rozhovorů, jež jsou prováděné z iniciativy libovolné služby EK. Výhodou těchto flash eurobarometrů je, že dané výsledky jsou rychle k dispozici, a tudíž se dá ihned zaměřit na konkrétní cílové skupiny. Kvalitativní studie zkoumají důkladně motivace, pocity a reakce vybraných společenských skupin k danému tématu nebo konceptu, posloucháním a analýzou způsobu, jak se vyjádřit v diskusních skupinách nebo s nerozměrovými rozhovory.¹⁹

1.2 Vývoj výzkumů veřejného mínění v ČSR/ČR

Jak jsem již výše uvedl, výzkum veřejného mínění se začal na evropském kontinentě více objevovat a využívat po 2. světové válce. V tehdejší ČSR tomu nebylo jinak. ČSR patřilo k prvním státům, které výzkumy veřejného mínění začaly využívat, a již roku 1946 byl založen Československý institut pro výzkum veřejného mínění, jenž byl součástí Ministerstva informací, který ale v roce 1950 byl zrušen. S odstupem času bychom spíš řekli, že byl tento institut pozastaven, jelikož v roce 1967 došlo k jeho obnovení, a to konkrétně na půdě Akademie věd.²⁰ Tato situace se změnila v období normalizace, kdy se Ústav pro výzkum veřejného mínění stal součástí Federálního statistického úřadu a od tohoto okamžiku začalo docházet ke kontrole stranických orgánů. I přes tento fakt ovšem výzkumy přinesly velké množství relevantních poznatků o hodnocení životních podmínek (životní prostředí, bydlení). Bohužel byla veřejnosti dostupná zhruba polovina výsledků výzkumů, druhá část sloužila pouze státním orgánům.²¹

Zlom přišel po roce 1990, kdy většina témat se týkala změny, které v našem státě došlo. Již neexistovala jediná instituce zabývající výzkumem veřejného mínění, ale postupně vznikají

¹⁹ EUROPEAN COMMISSION. *Public opinion* [online]. ec.europa.eu, [cit. 13. ledna 2018]. Dostupné na <<http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm>>

²⁰ ADAMEC, Čeněk. *Počátky výzkumu veřejného mínění v českých zemích*. Praha: Ústav pro soudobé dějiny. 1996.

²¹ RENDLOVÁ, Eliška, LEBEDA, Tomáš. *Výzkumy veřejného mínění – teoretické souvislosti a praktická aplikace*. Sociologické texty. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2002, s. 26.

soukromé agentury, avšak drtivá většina měla krátkého působení. Další změnou byla dostupnost výsledků výzkumů pro občanskou společnost. Oproti období normalizace, kdy byla veřejně dostupná, jak jsem výše zmínil, pouze polovina výsledků, nyní byla většina výsledků publikována a stala se velice významnou součástí veřejné diskuze o vytváření demokratické společnosti.²²

²² RENDLOVÁ, Eliška, LEBEDA, Tomáš. *Výzkumy veřejného mínění – teoretické souvislosti a praktická aplikace*. Sociologické texty. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2002, s. 26.

2. Image

Ve druhé kapitole se zaměřím na druhý pojem, který určitým způsobem koresponduje s veřejným míněním. Tímto druhým pojmem je image. Stejně jako u veřejného mínění se můžeme setkat s různými způsoby, jak pojem image charakterizovat a obsahově vymezovat. „V souvislosti s jeho využitím v marketingu nejde již o filozofický nebo literární přístup, který akcentuje obraz či otisk reality, ale spíše o empirický termín sociální a tržní psychologie, který má měřitelné dimenze. V naučném slovníku najdeme definici image jako psychického otisku reality subjektu přepracovaného do formy dojmu, přijetí určitého soudu bez náležité argumentace.“²³ Když bychom se na termín image podívali z marketingového pohledu, tak nejsou podstatné jen technické parametry, ale také velice podstatným aspektem jsou představy, názory a emociální kvality, které si daným produktem automaticky spojíme. „Image produktu či konkrétní značky je tedy obrazem, který si člověk vytvořil o jeho skutečných i imaginárních vlastnostech, subjektivně prožívanou představou o potřebách, které může uspokojovat i s obsahem určitých očekávání.“²⁴ I když EU nemá nějaké konkrétní produkty, které by si mohli lidé koupit, svoji značku prezentuje například prostřednictvím různých dotací (výstavba silnic, budov atd.), ale také například volným pohybem osob v rámci členských států.

Jak je již patrné image neboli značka není věc fyzická, ale jedná se o nehmotnou věc, která, pokud je pro spotřebitele známá, tak si ji udrží v paměti a v budoucnu může hrát v jejich rozhodování podstatnou roli.²⁵ Toto ovšem spíše sedí na firemní značku (ekonomické hledisko), kdy zákazník se rozhodne pro koupi nějakého produktu, jehož značka mu je sympatická, má s ní již nějakou zkušenost či na doporučení. Oproti tomuto ekonomickému hledisku je i hledisko politické, kde jsou těmito produkty politické ideje, které jsou „nabízeny“ občanům daného státu nebo EU. Výhodou ekonomického image je ten, že daný produkt je možné kontrolovat, oproti politickému image, které je pouze v podobě nehmotné ideje.²⁶

²³ MIKEŠ, Jiří, VYSEKALOVÁ, Jitka. *Image a firemní identita*. Praha: Grada Publishing a. s., 2009, s. 94.

²⁴ Tamtéž.

²⁵ KELLER, Kevin Lane. Conceptualizing, measuring, and managing customer-based brand. *Journal of Marketing*. 1993. roč. 57, č. 1, s. 1-22.

²⁶ KAPFERER, Jean-Noël. N. *The New Strategic Brand Management. Creating and Sustaining Brand Equity Long Term*. Londýn: Kogan Page Publishers, 2008.

2.1 Druhy image

Pokud bychom se podívali na pojem image z obecného hlediska, mohli bychom ho rozdělit do tří základních skupin, jimiž jsou: hmotná rovina image, nehmotná rovina image a obě tyto zmíněné roviny dohromady. Hmotnou rovinu image můžeme charakterizovat podle Americké marketingové asociace jako: „*jméno, termín, znak, symbol, design nebo jejich kombinace, která slouží k identifikaci výrobků a služeb jednoho či více prodejců a k jejich odlišení od konkurence.*“²⁷ Nehmotnou rovinu image popisuje ve svém článku Margaret Scammell, kde zmiňuje několik odborníků (Anholt a Hildreth), kteří neuznávají hmotnou rovinu image. Tento postoj má i M. Scammell, která říká, že image je „pouze“ symbolickým znázorněním určitého produktu či firmy, jenž se nachází v představách lidí (zákazníků) a záleží na jejich názoru nebo zkušenostech s daným produktem. Anholt a Hildreth tvrdí že: "*Značka není nic víc. . . než dobré jméno něčeho.*"²⁸ Další názor na nehmotnou rovinu image má například Burkitt, který tvrdí, že značka je definovaná jako "psychologické zastoupení" výrobku nebo organizace, jeho symbolická spíše než hmatatelná užitná hodnota. Nejzajímavější pro obchodníky je však způsob, jakým funguje branding značky. Zdá se, že přidává vrstvu emočního spojení, které funguje nad funkční hodnotou užívání produktu. Pokud bychom uvedli konkrétní případ, tak například dvě třetiny lidí, kteří pijí Coca Colu, chuťově preferují Pepsi ve slepých testech.²⁹ Třetím typem jsou výše předchozí roviny dohromady, což odpovídá charakteristice EU, kdy z pohledu hmotné roviny image je EU jako značka, má svůj vlastní symbol, který se objevuje, jak na produktech, jenž byly vyrobeny na území EU, tak na informačních deskách budov, silnic apod., které byly sponzorovány z její strany. Také je ovšem důležité, aby EU jako organizace byla psychologicky zastoupena a reprezentována v mysli veřejnosti, a to z důvodu, aby si uvědomovala převažující pozitiva pro jejich mateřský stát. Tento fakt patří mezi jeden z mnoha cílů EU.

Image ještě dělíme na dva druhy, a to podle velikosti rozpětí, ve kterém působí. Prvním typem image je tzv. univerzální, jež působí v rámci celého světa a neodlišuje se v jednotlivých zemích. Druhou variantou je tzv. specifický image, který má podstatně zmenšenou základnu, kde působí. Zabývá se cílovými skupinami, reflektuje jejich zvláštnosti či specifika.

²⁷ WOOD, Lisa. Brands and Brand Equity: Definition and Management, *Management Decision*, 2000. roč. IX, č. 38, s. 664.

²⁸ SCAMMELL, Margaret. 2007: Political Brands and Consumer Citizens: The Rebranding of Tony Blair, *The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science*, č. 611, s. 177.

²⁹ Tamtéž.

Další rozdělení image uvádí ve svém díle Veřejné mínění a image M. Foret, který tento pojem dělí na:

1. Vnitřní image – v tomto případě dochází tak, že si ji vytváří objekt / jeho producent/ sám o sobě, o svém produktu.
2. Vnější image – zde se jedná o image, kterým se producenti snaží zapůsobit na veřejnost a „prodat“ ho zákazníkům, i když nemá takovou hodnotu, která je prezentována. Vnější image může být reprodukován dvěma typy a to:
 - a) záměrně – představení image prostřednictvím např. reklamy
 - b) nechtěně – rozšiřování povědomí o daném image mezi veřejností, která ho sama zhodnotí na základě zkušeností.³⁰

2.2 Vytváření image

Při tvorbě image je důležité myslet na mnoho okolností, které mohou nějakým způsobem zaujmout lidi. Těmito okolnostmi se například rozumí kultura, tradice, systém výchovy, vzdělávání a mnoho dalších aspektů.

Celý proces, kterým si můžeme vytvořit představu o nějakém produktu, lze rozdělit do těchto fází:

- a) zvážení různých variant provedení určitého produktu na základě rámcové představy toho k čemu má sloužit,
- b) další zpřesnění úvah o jednotlivých variantách provedení produktu z hlediska konkrétní potřeby,
- c) zvážení rozdílů mezi obdobnými konkurenčními produkty.³¹

Čím větší množství informací je dostupných, tím se image jeví, jako lepší a spolehlivější: Tato vychází z toho, že pokud má veřejnost dostatek informací o daném image, je tím pádem transparentnější, a proto dají přednost této variantě, oproti image (značce), ke kterému nejsou dostupné žádné informace.

1. **Image vzniká rychle, ale upevňuje se pomalu:** Je velice důležité pracovat na referencích daného image, jelikož se může z ničeho nic stát, že se objeví zprávy, které poškozují jméno image/značky, a právě z toho důvodu je

³⁰ MIKEŠ, Jiří, VYSEKALOVÁ, Jitka. *Image a firemní identita*. Praha: Grada Publishing a. s., 2009, s. 99.

³¹ Tamtéž.

prospěšné si stanovit tři úrovně konceptu a to: krátkodobá, střednědobá a dlouhodobá. Tyto koncepty stanoví určité cíle, které by se měly splnit do určené doby.

2. **Image není nikdy strnulý:** Touto tezí chtěli autoři říci, že i přes to, že je image po dlouhou dobu stabilní a důvěryhodný, může dojít k vyvrácení tohoto dojmu, díky masmédiím, která zjistí a následně zveřejní například špatné pracovní podmínky, čímž se image např. firmy „pošpiní“.
3. **Image působí selektivně:** Zde jde o to, že je podstatné, jak se profiluje skupina zaměstnanců ve firmě nebo v mezinárodní organizaci, jakou je například EU. Pokud jim jde prioritně o výši výplaty a je to pro ně stěžejní, nejeví se to navenek, jako ideální image.
4. **Image je celistvý:** Pro fungování a budoucí existenci image je důležité, aby na ni bylo veřejností nahlíženo jako na celek, a ne jako na jednotlivé části, kde může dojít k negativnímu hodnocení jednoho aspektu z mnoha a tím pádem může dojít trhlinám dobrého jména image.
5. **Image vzniká z různých zdrojů:** Dobré jméno image firmy nebo organizace nevzniká pouze z jejich strany, ale hlavním propagátorem jsou média, různé spolky, sociální skupiny a samotní lidé, kteří, pokud jsou spokojeni, rozšiřují mezi sebou klady daného image/značky.³²

³² MIKEŠ, Jiří, VYSEKALOVÁ, Jitka. *Image a firemní identita*. Praha: Grada Publishing a. s., 2009, s. 102-103.

3. Branding

Pojem branding je neoddělitelně spjat s pojmy image a značka, avšak jedná se o odlišné věci, proto je nutné vysvětlit, co vlastně značí. Dalo by se říci, že se jedná o marketingový přístup, který má za úkol reagovat na možné změny, jež jsou spojeny s danou značkou/image. Abychom mohli hovořit o branding, nejprve je podstatné, aby bylo splněno několik aspektů, jako je jméno, logo a další prvky značky. Avšak stejně důležité je, aby byla stanovena jasná a smysluplná idea dané značky, která bude následně propagována.³³ „*Branding se snaží zakořenit diferencovaný význam značky v myslích lidí.*“³⁴

Podle Margaret Scammell, která ve svém díle *Political Brands and Consumer Citizens: The Rebranding of Tony Blair* píše, že branding je novým typem politického marketingu. „*Pokud se průzkum trhu, spin a reklama, které byly klíčovými signifikanty prodávaných stran a kandidátů v osmdesátých a devadesátých letech, "branding" je známka nyní. Bude tvrdit, že koncepce značky má analytické hodnoty. Není to prostě pohodlné a fash-pojmy pro obraz. Dále je to ukázka, že se pohybujeme od modelu masových médií ke spotřebnímu modelu politické komunikace.*“³⁵ Počátek moderní formy brandingů můžeme datovat na konec osmnáctého a počátek devatenáctého století, kdy probíhala tzv. průmyslová revoluce. V tomto období totiž probíhala velká nadprodukce zboží.

Pokud se nyní podíváme do úplných počátků brandingů, tak mezi její průkopníky patřili William Procter a James Gambie. První zmíněný byl prodejce svící a druhý prodejcem mýdla. V roce 1837 (období občanské války) tyto dva pánové spojili své síly a svými produkty podporovali armádu Severu. Vysloužilí vojáci byli po válce „obohaceni“ znalostí mýdla J. Gambie a tím se následně začalo rozšiřovat všeobecné povědomí o konkrétní značce. O necelých padesát let později (1882), od momentu, kdy došlo ke spolupráci mezi výše zmíněnými podnikateli, došlo k úplně první celostátní kampani.³⁶

Nyní je podoba brandingů tvořena pěti prvky, jimiž jsou:

1. positioning;
2. příběh;
3. design;
4. cena;

³³ ŠURÁŇOVÁ, Jana. *Analýza strategie budování značky*. Brno, 2013, s. 27.

³⁴ Tamtéž.

³⁵ SCAMMELL, Margaret. *Political Brands and Consumer Citizens: The Rebranding of Tony Blair*, *The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science*, 2007, č. 611, s. 176.

³⁶ HEALEY, M. *Co je branding?*, Praha, Slovart, 2008, s. 8.

5. vztah se zákazníkem.³⁷

První z těchto pěti bodů je **positioning**. Tento pojem poprvé rozpracovali ve svém díle Positioning z roku 1980 Al Ries a Jack Trout. Konkrétně jde o popis značky a jejího srovnání s konkurencí z pohledu spotřebitelů. Podstatným aspektem je, aby se výrobci daných produktů co nejvíce soustředili na představy a touhy zákazníků a ihned na ně dokázali reagovat.

Příběh je velice důležitá okolnost v rozhodování například zákazníků. Každý z nich rád slyší jen ty nejlepší reference o daném produktu, značce, firmě či mezinárodní organizaci, jakou je například EU. Těmito kladnými referencemi si každý člověk utvrzuje, proč si daný výrobek koupit nebo proč věřit dané organizaci.

Třetím bodem je **cena**, což v našem případě, není tak důležitým aspektem, jelikož se zaměřujeme na branding EU, ale jinak, co se týče produktů, je dokázáno, že krátkodobá taktika, kdy dojde ke snížení ceny má velice negativní důsledky pro image obchodní značky.

Posledním, avšak zdaleka ne méně důležitým bodem je **vztah se zákazníkem**, což i v našem případě je pro EU velice podstatné, jelikož pokud lidé nedůvěřují EU, může dojít, jako v případě Spojeného království, k vystoupení z EU, což může zemi velice uškodit.

Pro branding je stěžejní, aby se zakládal na pravdě a na základě této pravdy vytvořil příběh, jenž bude vypadat dobře a vytvořil vřelý vztah mezi firmou, institucí nebo jak v našem případě s mezinárodní organizací, jakou je EU.³⁸

Branding přímo působí na několik prospěšných věcí, které podporují úspěch výrobku, služby či organizace. Mohou:

1. *„posílit dobrou pověst;*
2. *zvýšit loajalitu;*
3. *zajistit kvalitu;*
4. *podpořit vnímání větší hodnoty, aby mohl být produkt prodáván za vyšší cenu (anebo dosáhl při stejné ceně vyšších prodejů);*
5. *ujistit zákazníka, že vstoupil do pomyslného světa vyznávajícího stejné hodnoty.*³⁹

³⁷ HEALEY, M. *Co je branding?*, Praha, Slovart, 2008, s. 8-9.

³⁸ Tamtéž.

³⁹ Tamtéž, s. 10-11.

4. Sociálně-demografické zaměření výzkumného šetření

V této kapitole se zaměřím na jednu z nejdůležitějších věcí, díky které vznikají různé výzkumy veřejného vnímání, a je jí kdo jiný než společnost lidí v daných státech, kde výzkum probíhá. Hlavním důvodem, proč jsem se rozhodl zpracovat tuto kapitolu je, že sociálně-demografické rozdělení společnosti hraje podstatnou roli v náhledu na vybraná témata. Tyto rozdíly mezi jednotlivými kategoriemi ukážu v kapitolách praktické části. Konkrétně se zde budu zabývat zvláštním průzkumem eurobarometru EP, jenž byl uskutečněn ve všech členských státech EU (28 států) a to v období 9. – 18. dubna 2016. Tento průzkum vedla agentura TNS.⁴⁰ Vybraný eurobarometr jsem si vybral z důvodu, jelikož se jedná o jeden z nejaktuálnějších sociálně-demografických průzkumů.

Cílem studie sociálně-demografického zaměření bylo reflektovat národní rozdělení některých klíčových výsledků průzkumu: skutečnost, že to, co přináší občanům různých členských států EU, je důležitější než to, co je odděluje, anebo také očekávání činností Evropské unie.⁴¹

V rámci zmíněného průzkumu se pracovalo s několika proměnnými, jimiž byly:

1. věk,
2. pohlaví,
3. vzdělání.

Nejprve se obecně zaměřím na starší generaci dotazovaných, kteří na základě průzkumu podporují větší zásah EU do boje proti terorismu, daňovým podvodům, ochrany vnějších hranic, zemědělství a průmyslové politiky. Rozdíly mezi generacemi se zabývali i Scheur a van der Brug, jenž ve svém díle tvrdí, že starší generace mnohem méně podporuje fungování a obecně existenci EU. Důvodem, proč nepodporují tento projekt je ten, že žili v době, kdy EU nebyla a státy i přes tento fakt normálně fungovaly. Dalším důvodem je, že například čeští obyvatelé vyššího věku zažili dobu, když náš stát byl součástí nadvlády Sovětského svazu, a proto mají obavu, že k této nadvládě dojde i prostřednictvím EU. Toto se ovšem nedá tvrdit u mladší generace, která nepocítila sovětskou nadvládu, a z toho důvodu

⁴⁰ EVROPSKÝ PARLAMENT. *Evropané v roce 2016 Vnímání a očekávání, boj proti terorismu a radikalizaci* [online]. europa.eu, 2016 [cit. 12. ledna 2018]. Dostupné na <<http://www.europa.eu/atyourservice/cs/20160623PVL00111/Evropan%C3%A9-v-roce-2016-vn%C3%ADm%C3%A1n%C3%AD-a-o%C4%8Dek%C3%A1v%C3%A1n%C3%AD-boj-proti-terorismu-a-radikalizaci>>

⁴¹ NANCY, Jacques. *Europeans in 2016: Socio-demographic focus on their expectations* [online]. europa.eu, červen 2016 [cit. 12. ledna 2018]. Dostupné na <http://www.europa.eu/pdf/eurobarometre/2016/attentes/eb85_1_sociodemographic_focus_en.pdf>

berou EU, jako úplně normální a prospěšnou věc.⁴² U mladší generace byly nejčastější odpovědi na to, co očekávají od EU: snižování nezaměstnanosti a ochrana životního prostředí. Co se týče lidí se vzděláním a bez vzdělání, tak podle Keye může konstatovat, že lidé, jenž mají vzdělání, jsou mnohem více nakloněni k možným a radikálnějším změnám.⁴³

Podrobně:

1. Co spojuje evropské občany, je důležitější než to, co je odděluje.

Jinými slovy to, co přináší pro občany různých členských států EU, je důležitější než to, co je odděluje, cítí velká většina mužů a žen (74 %). U mladých lidí se jedná o velký rozdíl mezi těmi, jenž s tímto tvrzením souhlasí a kteří nesouhlasí, konkrétně se jedná o poměr 80 % vs. 14 % ve prospěch těch, kteří souhlasí. U skupiny ve věku nad 55 let je tento poměr 70 % oproti 21 %, také ve prospěch těch, jenž souhlasí.

Více než osm z deseti „manažerů“ (84 % oproti 13%) a studentů (83 % oproti 13 %) si myslí, že to, co přivádí Evropany dohromady, je důležitější než to, co je odděluje. Přibližně tři čtvrtiny osob samostatně výdělečně činných (76 % oproti 19%) sdílejí totožný názor. Také i jiná například kancelářská zaměstnání (76 % oproti 19%) a manuální pracovníci (72 % oproti 21 %). Důchodci (70 % oproti 21 %), domácnosti (69 % oproti 21%) a nezaměstnaní (69 % oproti 23%) souhlasí.⁴⁴

2. Očekávání činností Evropské unie

Většina Evropanů by chtěla, aby EU zasahovala více než v současnosti ve všech analyzovaných oblastech a toto stanovisko sdílí většina respondentů ve všech sociodemografických kategoriích.

Jak už jsem výše zmínil, tak mladší respondenti o trochu více podporují zvýšený zásah EU v boji proti nezaměstnanosti (78 % respondentů ve věku 15-39 let ve srovnání se 76 % skupiny 55+) a ochranu životního prostředí (71 % oproti 65 % osob ve věku 55 let +).

Naopak, mladí lidé jsou méně nakloněni k tomu, aby EU zasáhla ve 12 z 15 testovaných oblastech, nejvíce to platí pro oblast průmyslové politiky (38 % respondentů ve věku 15-24 let by chtělo, aby EU učinila více, a to ve srovnání s 48 % ostatních věkových skupin), boj proti

⁴² SCHEUER, Andreas, BRUG, Wouter van der. Locating Support for European Integration. In: BRUG, Wouter van der, EIJK, Cees van der (ed). *European Elections & Domestic Politics. Lessons from the Past and Scenarios for the Future*, Notre Dame, The University of Notre Dae Press, 2007, s. 94-115.

⁴³ KEY, Valdimer Orlando. *Public Opinion and American Democracy*. New York: Alfred. A. Knopf, 1967, s. 137.

⁴⁴ NANCY, Jacques. *Europeans in 2016: Socio-demographic focus on their expectations* [online]. europarl.europa.eu, červen 2016 [cit. 12. ledna 2018]. Dostupné na <www.europarl.europa.eu/pdf/eurobarometre/2016/attentes/eb85_1_sociodemographic_focus_en.pdf>

daňovým podvodům (68 % ve skupině 15-24 ve srovnání se 78 % osob ve věku 55 let a více) a zahraniční politiky (44 % ve věkové skupině 15-24 let ve srovnání s 55 % osob ve věku 40-54 let).⁴⁵

Co se týče pohlaví, tak na základě průzkumu můžeme říci, že mezi muži a ženami je obecně jen málo rozdílů, přičemž velká většina obou kategorií je ve prospěch většího zásahu EU ve všech testovaných oblastech. Ovšem ženy oproti mužům chtějí, aby EU zapracovala v oblasti rovného zacházení mezi muži a ženami (60 % žen ve srovnání s 50 % mužů) a chtějí další akce EU v oblasti zdraví a sociálního zabezpečení. U mužů vyšlo, že by byli rádi, kdyby EU více zasahovala do oblasti průmyslové a zahraniční politiky (50 % ve srovnání se 43 % žen).⁴⁶

Existují určité rozdíly mezi profesními kategoriemi, ale většina respondentů by chtěla, aby EU zasahovala více než v současnosti ve všech analyzovaných oblastech. Toto stanovisko je výraznější u nezaměstnaných lidí v sedmi oblastech: v boji proti nezaměstnanosti (84 % ve srovnání se 71 % manažerů), v podpoře demokracie a míru ve světě (73 % oproti 66 % manuálních pracovníků), zdraví (ve srovnání s 56 % manažerů je to 69 %), rovné zacházení s muži a ženami (65 % oproti 51 % manažerů), hospodářská politika (61 % ve srovnání s 47 % manažerů), zemědělství (58 %, stejně jako domácnosti ve srovnání s 40 % manažerů) a průmyslovou politiku (54 % ve srovnání s 40 % manažerů a studentů).

Samostatně výdělečně činné osoby nejvíce chtějí větší zásah EU do migrace (78 % ve srovnání se 71 % studentů), bezpečnostní a obranné politiky (71 % ve srovnání se 58 % studentů), zásobování energií a energetické bezpečnosti (59 % ve srovnání se 51 % studentů) a zahraniční politiky (57 % ve srovnání s 45 % studentů).

85 % domácností by chtělo, aby EU více zasáhla do boje proti terorismu ve srovnání s 78 % manažerů a studentů; nicméně více než tři čtvrtiny respondentů ve všech profesních kategoriích sdílí tento názor.⁴⁷

Pokud se konkrétně podíváme na obrázek 2, můžeme vidět, že ČR je ve všech kategoriích více pro boj proti terorismu v porovnání s průměrem EU. Také můžeme vidět, že jsou všechny naměřené hodnoty všech kategorií v ČR velice podobné. Téměř totožné výsledky vyšly na otázku týkající se ochrany vnějších hranic, jen u věkové kategorie 15–24 byla naměřená hodnota „pouze“ 72 %, jinak všechny kategorie v ČR se pohybovaly kolem 80 %.

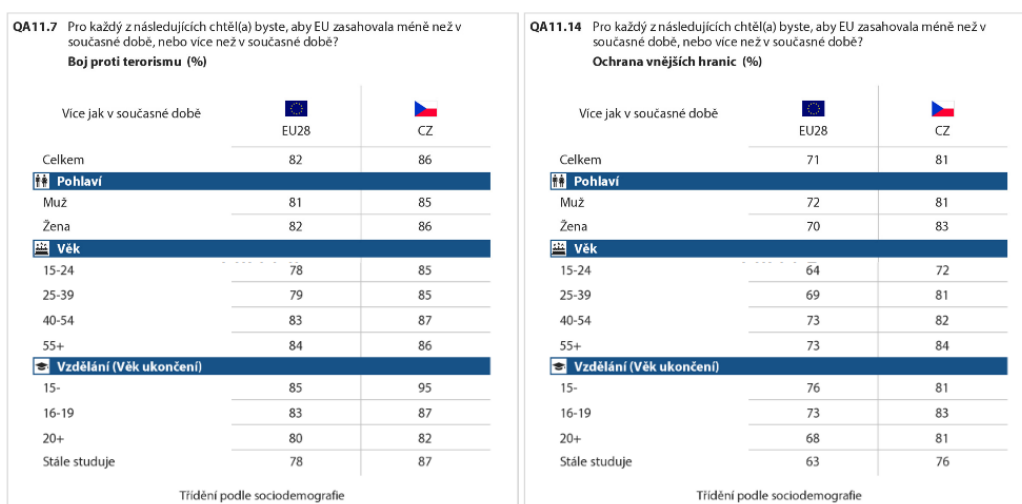
⁴⁵ NANCY, Jacques. *Europeans in 2016: Socio-demographic focus on their expectations* [online]. europarl.europa.eu, červen 2016 [cit. 12. ledna 2018]. Dostupné na

<http://www.europarl.europa.eu/pdf/eurobarometre/2016/attentes/eb85_1_sociodemographic_focus_en.pdf>

⁴⁶Tamtéž.

⁴⁷Tamtéž.

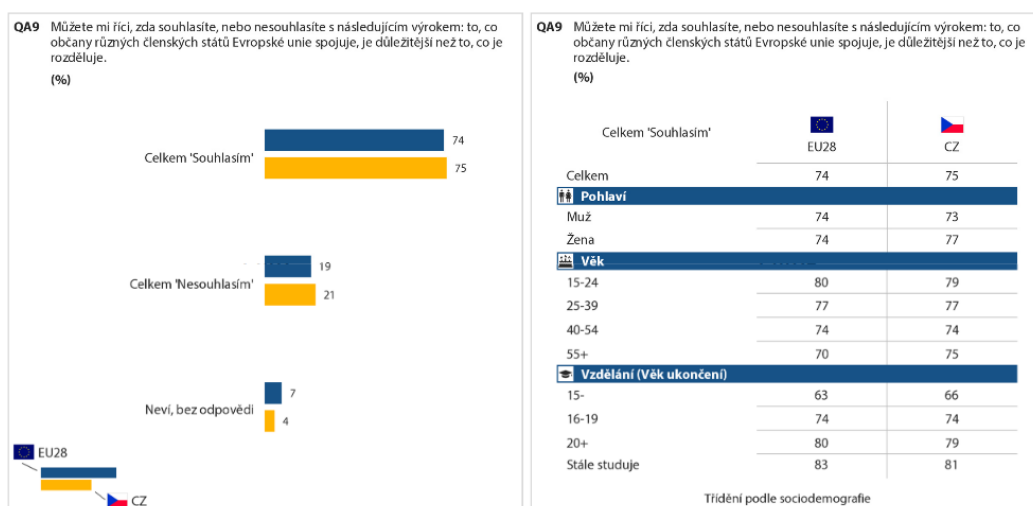
Obrázek 2: Boj proti terorismu + ochrana vnějších hranic

NANCY, Jacques. Europeans in 2016: *Socio-demographic focus on their expectations* [online]. europarl.europa.eu, červen 2016 [cit. 12. ledna 2018]. Dostupné na <http://www.europarl.europa.eu/pdf/eurobarometre/2016/attentes/eb85_1_sociodemographic_focus_en.pdf>

Na obrázku 3 můžeme vidět, že na tezi: ...to, co spojuje občany různých členských států Evropské unie, je důležitější než to, co je rozděluje“, jsou výsledky průzkumu téměř totožné. Co se týče pohlaví, tak v rámci EU jsou výsledky mezi muži a ženami naprosto stejné a v ČR si o pouze 4 % více žen, než mužů myslí, že to, co EU spojuje je důležitější než to, co je rozděluje. U věkových kategorií s tímto výrokem nejvíce souhlasí nejmladší kategorie dotázaných (15–24 let) a to jak v rámci celé EU, tak v ČR. Naopak nejmenší procento, jenž s tímto souhlasí je v EU věková kategorie 55+ a v ČR je to kategorie 40-54 let. Největší rozdíly se projeví ve třetí měřené kategorii (vzdělání), kdy nejméně procent (EU-63 %, ČR-66 %) má kategorie 15-, a to jak v EU, tak v ČR. Nejvíce má kategorie stále studujících, a to o téměř 20 %, kdy v rámci EU je to 83 % a v ČR 81 %.

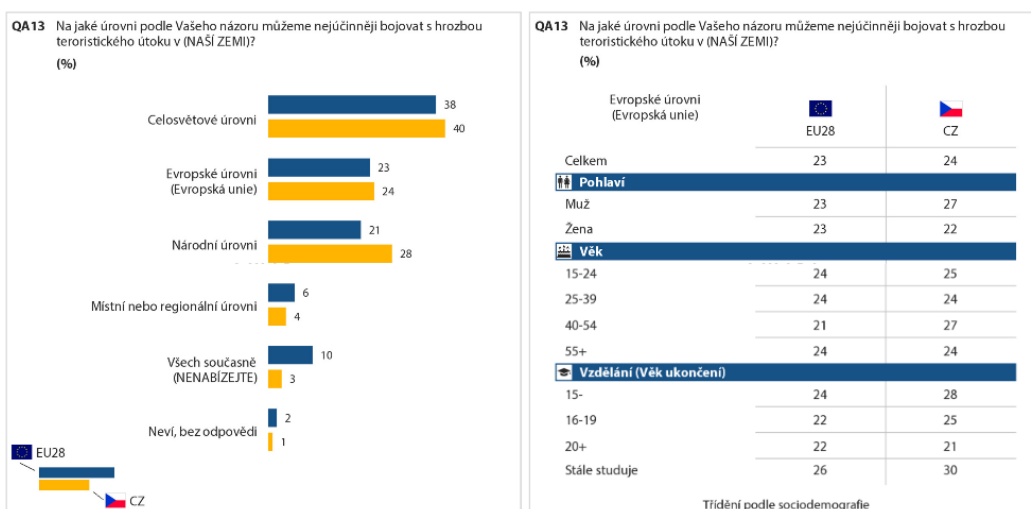
Obrázek 3: To, co Evropany spojuje, je důležitější než to, co je rozděluje

NANCY, Jacques. Europeans in 2016: *Socio-demographic focus on their expectations* [online]. europarl.europa.eu, červen 2016 [cit. 12. ledna 2018]. Dostupné na <http://www.europarl.europa.eu/pdf/eurobarometre/2016/attentes/eb85_1_sociodemographic_focus_en.pdf>

Obrázek č. 4 nám znázorňuje, na jaké úrovni by se podle lidí mělo bojovat proti jednomu z nejaktuálnějších problémů současnosti, čímž je terorismus. V celkovém měřítku, bez rozlišení pohlaví, věku či vzdělání, se na první příčce umístila celosvětová úroveň, a to jak z pohledu EU, tak ČR. Druhá nejčastější odpověď byla v rámci EU evropská úroveň (EU) a u české veřejnosti to byla právě národní úroveň, s tím, že odpověď „evropská úroveň (EU)“ se umístila až na třetím místě. Na otázku „Na jaké úrovni podle Vašeho názoru můžeme nejúčinněji bojovat s hrozbou teroristického útoku v naší zemi?“ jsou téměř všechna naměřená data téměř totožná. Celkově naměřené hodnoty se pohybují ve škále mezi 21-30 %.

Obrázek 4: Úroveň boje proti teroristickým útokům

NANCY, Jacques. Europeans in 2016: Socio-demographic focus on their expectations [online].

europarl.europa.eu, červen 2016 [cit. 12. ledna 2018]. Dostupné na

<http://www.europarl.europa.eu/pdf/eurobarometre/2016/attentes/eb85_1_sociodemographic_focus_en.pdf>

PRAKTICKÁ ČÁST

V této části diplomové práce se zaměřím na veřejné mínění české veřejnosti o EU a budu je porovnávat s průměrem dotazovaných lidí v rámci celé EU, a to v období dvou českých vlád. Konkrétně jde, jak už to vyplývá z poslední kapitoly teoretické části, o vlády P. Nečase a B. Sobotky. Druhou částí praktické části bude analýza toho, jak česká společnost vnímá image EU, a to ve vybraných letech, kde první rok, je rokem, kdy ČR vstoupila do této mezinárodní organizace.

5. Postoj vlád Petra Nečase a Bohuslava Sobotky vůči Evropské unii

V první praktické otázce bych se zaměřil na postoj dvou českých vlád k EU. První zmíněnou vládou bude vláda Petra Nečase, která „vládla“ v ČR v období 13. 7. 2010 – 10. 7. 2013 a jako druhou vládou bude vláda Bohuslava Sobotky, jejíž funkční období bylo 29. 1. 2014 – 13. 12. 2017.

Důvodem této kapitoly je srovnání vnímání EU v ČR, jak z pohledu výše zmíněných vlád, tak české společnosti. Toto porovnání/analýza bude hlavní náplní mé praktické části, kde budu zjišťovat, zdali politická příslušnost těchto vlád se nějakým způsobem odrazila na vnímání EU českou veřejností.

5.1 Vláda Petra Nečase

Jak již bylo zmíněno, vláda Petra Nečase „vládla“ v ČR v rozmezí let 2010 až 2013, kdy její funkční období bylo ukončeno aférou Občanské demokratické strany (ODS), konkrétně šlo o zatčení Nečasovy spolupracovnice Jany Nagyové. Tehdejší koalici spolu s euroskeptickou ODS, jež dostala po vítězné České straně sociálně demokratické, druhý nejvyšší počet hlasů ve volbách do Poslanecké sněmovny (1 057 792 hlasů, tj. 20,22 %), tvořily strany: TOP 09 a Věci veřejné.⁴⁸

Vláda P. Nečase si již od počátku vytyčila určité body, které by chtěla ve vztahu k EU naplnit po dobu jejího vládnutí. Tyto body bychom mohli nalézt v Programovém prohlášení

⁴⁸ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konané ve dnech 28.05. – 29.05.2010* [online]. volby.cz, [cit. 20. ledna 2018]. Dostupné na <<https://www.volby.cz/pls/ps2010/ps2?xjazyk=CZ>>

Vlády České republiky ze 4. srpna 2010. Konkrétně se jedná o „Priority působení vlády v rámci EU“, pod které patří:

1. „*Prosazování zájmů ČR a jejich občanů založené na efektivní vnitrostátní koordinaci postojů uplatňovaných v orgánech EU,*
2. *rozšiřování EU,*
3. *zajištění energetické bezpečnosti v EU,*
4. *jednání o revizi rozpočtu a finanční perspektivě,*
5. *zvyšování trhu a vnější obchodní politiky,*
6. *jednání o koordinaci hospodářských politik a fiskální stabilitě.*“⁴⁹

Problémem této vlády bylo, že tento závazek, který si stanovila již zmíněným Programovým prohlášením Vlády České republiky, vláda naplnila až o téměř tři roky později v podobě „Strategie působení ČR v EU, Aktivní politika pro růst a konkurenceschopnou Evropu“, což se po praktické stránce jeví jako nezvládnutí situace, jelikož vláda po třech letech ze čtyř vládnutí přišla se střednědobým a až dlouhodobým plánem, který ve zbylém roce absolutně nešlo naplnit. Dalším negativem tohoto pozdního zveřejnění bylo, že bylo téměř jisté, že se po nových volbách vítězná koalice (opozice) nebude podle této strategie nadále řídit a stanoví si své/vlastní programové body, jenž chce během svého působení naplnit.

Zajímavé chování se projevilo u koaliční strany TOP 09, která před volbami vehementně prosazovala evropské myšlenky, tudíž se jevila jako eurooptimistická strana, což ale postupem času ve svých činech nepotvrdila. V dokumentu „Strategie působení ČR v EU“ klade TOP 09 větší důraz pouze na vnitřní trh, čímž se výrazně liší od množství bodů, které měla původně v plánu prosadit během působení ve vládě. Je zarážející, že vláda P. Nečase, pokud jde o zónu volného obchodu mezi EÚ a USA, se téměř nezabývala klíčovými otázkami, které spojují tyto země ve střednědobém i dlouhodobém výhledu. Obdobně tomu bylo i pokud jde o spolupráci v rámci Visegradské čtyřky, kdy se těmito záležitostmi zabývala minimálně. V oblasti zahraničního obchodu tedy chyběla dlouhodobější strategie toho, jak má Česká republika vůči těmto zemím postupovat.

Jedním z mnoha kontroverzních činů této vlády bylo, když například premiér P. Nečas vyjádřil nesouhlas s finanční pomocí Řecku a Kypru, kde konkrétně tvrdil, že: „*Vláda není nakloněna případné finanční motivaci ze zvláštního finančního mechanismu eurozóny*

⁴⁹ ÚŘAD VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY. *Programové prohlášení Vlády České republiky* [online]. vláda.cz, 4. srpna 2010 [cit. 20. ledna 2018]. Dostupné na <https://www.vlada.cz/assets/media-centrum/dulezite-dokumenty/Programove_prohlaseni_vlady.pdf>

*k uskutečňování nezbytných reforem na národní úrovni.*⁵⁰ Avšak tímto výrokem se stavil proti Evropskému stabilizačnímu mechanismu, který ovšem sám podepsal. Zprvu velice pozitivním činem vlády bylo, že každý týden posílala své postoje českým europoslancům a vysokým úředníkům o tom, jaké názory by měli prosazovat v jejich institucích. Problémem ale bylo, že většina těchto vysokých úředníků se na své posty dostala svou vlastní pílí a vláda s jejich dosazením na jejich pracovní pozice neměla co dočinění, tudíž nešlo očekávat nějaké přehnané plnění těchto postojů.⁵¹

Závěrem bychom mohli říci, že vláda P. Nečase ne zcela úplně zvládla působení ČR v EU, a to hlavně z důvodu pozdního stanovení konkrétních cílů, jež by chtěla ve svém funkčním období naplnit. Dalším problémem této vlády bylo občasné nejasné chování, kdy docházelo k protiřečení si v různých otázkách.

5.2 Vláda Bohuslava Sobotky

Vláda B. Sobotky nastoupila do funkce po úřednické vládě Jiřího Rusnoka a to konkrétně 29. 1. 2014 – 13. 12. 2017. Oproti vládě P. Nečase byla složena s proevropských politických frakcí, jimiž byly: ČSSD, ANO a KDU-ČSL. Rozdíl oproti výše zmíněné vládě byl takový, že se jednalo o proevropský smýšlející celek, což se v Nečasově vládě nedalo zdaleka říci. Tehdy byl čistě proevropským politikem pouze ministr zahraničí Karel Schwarzenberg, vedle něj stál antievropský prezident Václav Klaus a mezi nimi stála vláda v čele s premiérem P. Nečasem, jež měla spíše neutrální postoj. Nyní ovšem se předpokládalo, že všechny strany budou čistě proevropské, jak ministr zahraničních věcí Lubomír Zaorálek, prezident Miloš Zeman, tak nově zvolená vláda v čele s B. Sobotkou.

Cíle, které si vytyčila tato vláda byly:

- 1. Udržitelný růst,*
- 2. zvýšení ekonomické konkurenceschopnosti země,*
- 3. rozvoj podmínek pro svobodné podnikání,*
- 4. rozvoj regionů,*

⁵⁰ ÚŘAD VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY. *Strategie působení ČR v EU* [online]. vlada.cz, [cit. 20. ledna 2018]. Dostupné na <<https://www.vlada.cz/assets/media-centrum/aktualne/Strategie-pusobeni-CR-v-EU.pdf>>

⁵¹ EUROPEAN VALUES. *Nečasova evropská Strategie: počkejme a uvidíme* [online]. europeanvalues.net.cz, 30. května 2013 [cit. 21. ledna 2018]. Dostupné na <<http://www.europeanvalues.net/necasova-evropska-strategie-pockejme-a-uvidejme/>>

5. tvorbu pracovních míst.⁵²

Jedním z nejdůležitějších témat, které se mělo řešit během funkčního období, byla měnová unie, kdy měla Nečasova vláda postupně připravit ČR na vstup do eurozóny, ovšem podle slov tehdejšího premiéra: „*Až to bude pro ČR výhodné*“.⁵³ Další velice podstatnou otázkou, kterou se měla vláda zabývat, bylo čerpání dotací z eurofondů. ČR stále patří mezi státy, které v konečném poměru výdajů a příjmů má kladná čísla, ale i přes tento fakt byla v roce 2014 jednou z nejhůře čerpajících zemí v EU, což měla za úkol změnit Sobotkova vláda. Pro zefektivnění čerpání z evropských fondů, vláda ihned novelizovala zákon o státní službě: „...*jehož předložení do legislativního procesu bez rozsáhlé odborné diskuze odůvodňuje právě možným zastavením čerpání evropských peněz*“.⁵⁴

Abychom s odstupem času zhodnotili, jak si tato vláda ve zmíněných bodech vedla, tak co se týče vstupu do eurozóny, ČR schválila přistoupení do tzv. fiskálního paktu⁵⁵, což ovšem pro nás neznámá, že by to pro ČR bylo nějaké zavazující. Jinými slovy lze říci, že pokud nepřijmeme měnu euro, nebude to pro nás mít žádné hospodářské dopady, čímž máme stejné postavení jako například sousední Polsko a také Švédsko. Co se týče druhého bodu, což bylo čerpání dotací z evropských fondů, tak byla v roce 2016 vláda kritizována prezidentem M. Zemanem, že nevyčerpala 35 miliard korun z evropských fondů z období 2007-2013, s tím že ČR bylo toto období prodlouženo. Podle tehdejšího premiéra Sobotky za tento „neúspěch“ mohou předchozí vlády (Topolánka, Fischera, Nečase a Rusnoka), jelikož ještě v roce 2015 bylo nevyčerpáno cca 85 miliard korun a v roce 2016 toto číslo činilo cca 36 miliard korun.⁵⁶ Konečné číslo zveřejnila v roce 2017 ministerstvo financí a ministerstvo pro místní rozvoj a činí 26, 34 miliard korun (nevyužité dotace).⁵⁷

⁵² EUROPEAN VALUES. *Analýza: Evropský to-do list Sobotkova kabinetu* [online]. europeanvalues.net.cz, 6. února 2014 [cit. 22. ledna 2018]. Dostupné na <<http://www.europeanvalues.net/analyza-evropsky-list-sobotkova-kabinetu/>>

⁵³ Tamtéž.

⁵⁴ EUROPEAN VALUES. *Analýza: Evropský to-do list Sobotkova kabinetu* [online]. europeanvalues.net.cz, 6. února 2014 [cit. 22. ledna 2018]. Dostupné na <<http://www.europeanvalues.net/analyza-evropsky-list-sobotkova-kabinetu/>>

⁵⁵ „*Fiskální pakt požaduje, aby státy, které se k němu rozhodnou připojit, do jednoho roku od vstupu v platnost této smlouvy přijaly právní předpis, který zajistí, že strukturální schodek státního rozpočtu nepřesáhne 0,5 procenta HDP. Země, jejichž dluh převyšuje 60 procent HDP, pak musí snižovat jeho výši minimálně o pět procent ročně*“.⁵⁶ Tamtéž

⁵⁶ ČTK. *Analýza: Sobotkova vláda je zodpovědná za nevyčerpání miliard z EU, miní Zeman* [online]. denik.cz, 6. ledna 2016 [cit. 22. ledna 2018]. Dostupné na <https://www.denik.cz/z_domova/sobotkova-vlada-je-zodpovedna-za-nevycerpani-miliard-z-eu-mini-zeman-20160104.html>

⁵⁷ ČTK. *ČR v období 2007 až 2013 z fondů EU vyčerpala 96,4 procenta peněz* [online]. ceskenoviny.cz, 4. dubna 2017 [cit. 22. ledna 2018]. Dostupné na <<http://www.ceskenoviny.cz/zpravy/cr-v-obdobi-2007-az-2013-z-fondu-eu-vycerpala-96-4-procenta-penez/1469238>>

Dalším pozitivním vytyčeným úkolem bylo, aby se zvýšil zájem a informovanost české veřejnosti o EU, jenž byly a jsou velkým problémem, čímž se budu mimo jiné zabývat v praktické části. Prostředkem, jak zapojit český lid do rozhodování v EU, byly volby do Evropského parlamentu (EP), které se konaly v roce 2014, avšak volební účast byla v ČR žalostná. I přes snahu Sobotkovy vlády byla účast nejnižší ze všech tří dosavadních viz. tabulka níže.

Tabulka 4: Volební účast ve volbách do EP (v %)

	ČR (účast v %)	EU (účast v %)
2014 (EU 28)	18,2	42,61
2009 (EU 27)	28,22	42,97
2004 (EU 25)	28,3	45,47

EVROPSKÝ PARLAMENT. *Výsledky evropských voleb 2014* [online]. europarl.europa.eu, 22. září 2014 [cit. 24. ledna 2018]. Dostupné na <<http://www.europarl.europa.eu/elections2014-results/cs/country-results-cz-2014.html>>

Už zde můžeme vidět obrovský propad volební účasti do EP, což je zapříčiněno jednak nepřehledností EU pro většinu veřejnosti nebo pro určité spektrum lidí je členství naprosto zbytečné. Zde je hlavním problémem neschopnost českých vlád zprostředkování výhod, které nám ze členství v EU plynou nebo více a lépe propagovat volby do EP, s tím, že lidé mohou určitým způsobem zasahovat a rozhodovat, jakým směrem se jejich stát bude ubírat v této mezinárodní organizaci. Zatím se avšak projevuje spíše lhostejnost českého lidu zasahovat do tohoto rozhodování.

6. Česká republika a EU

Jak většina lidí v ČR ví, tak naše země vstoupila do EU 1. května 2004 a to po prvním a doposud jediném referendu na českém území. Mimo referendum se zde budu zabývat členstvím ČR v EU a důvěrou ve vybrané instituce EU.

6.1 ČR a referendum o vstupu do EU

Historicky první referendum v ČR se konalo 13. a 14. června 2003, avšak již před tímto termínem proběhlo několik průzkumů veřejného mínění, které zprostředkovalo Centrum pro výzkum veřejného mínění. Názory Čechů na účast v referendu nebyly zjišťovány pouze v jednom výzkumu, ale konkrétně šlo o šest, a to v květnu a listopadu roku 2002 a zbytek v roce 2003 (leden, únor, březen a duben).

Tabulka 5: Účast v referendu (v %)

	V/2002	XI/2002	I/2003	II/2003	III/2003	IV/2003
Rozhodně ano	35	46	42	42	40	36
Spíše ano	28	31	37	36	40	42
Spíše ne	22	10	9	10	7	11
Rozhodně ne	8	4	4	5	5	4
Neví	7	9	8	7	8	7
Celkem	100	100	100	100	100	100
Ano/ne	63/30	77/14	79/13	78/15	80/12	78/15

REZKOVÁ, Miluše. *Občané o své účasti a hlasování v referendu o vstupu ČR do EU*. [online]. cvvm.soc.cas.cz, 9. června 2003 [cit. 29. února 2018]. Dostupné na <https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a318/f9/100230s_pm30609.pdf>, výzkum Naše společnost červen 2003, naměřené hodnoty jsou v %

Na základě zmíněné tabulky můžeme vidět, že jediný měsíc a rok, který se od ostatních odlišuje je květen 2002, kdy 30 % dotázaných odpovědělo, že „spíše ne“ nebo „rozhodně ne“ pokud jde o účast na plánovaném referendu. Ostatní výsledky průzkumů veřejného mínění vyšly téměř totožně, kdy pro účast v referendu hlasovalo cca 80 % lidí, jenž byly součástí průzkumu, proti účasti bylo v průměru 14 % a těch, kteří neví nebo doposud nebyli rozhodnutí bylo v průměru 8 %.

Co se týče sociálně-demografických aspektů, tak drtivá většina korespondentů (83 %), kteří hlasovali pro vstup do EU, byla ve věkové kategorii 30–44 let, kdy se jedná o produktivní střední třídu. Naopak proti vstupu byli starší občané, konkrétně ve věku 60 let a více, jichž bylo 71 %. Důležitým aspektem bylo také, odkud subjekty hlasování pochází, zdali z větších měst nebo z vesnic. Ukázalo se, že do procesu přistoupení do EU se chtělo zapojit více obyvatel větších měst a velkoměst oproti lidem, jenž bydlí na vesnicích a malých městech. Pokud bychom srovnali kraje ČR, tak nejmenší zájem o referendum projevil Moravskoslezský kraj (70 %).⁵⁸

Vcelku zajímavý výsledek, u stranických preferencí, byl, že nejvyšší počet občanů, kteří se chtěli zúčastnit referenda, byli stoupeňci ODS (Občanská demokratická strana), kteří zvolili variantu buď „rozhodně ano“ nebo „spíše ano“ a to v míře 92 %. Na druhém místě se umístila ČSSD s 85 %, na třetí příčce se umístila strana KDU-ČSL a na čtvrtém místě to byla komunistická strana s 66 %.⁵⁹

V následující tabulce můžeme vidět, jak dopadlo veřejné mínění, když byla dotazovaným položena otázka: Pokud byste se zúčastnil referenda, hlasoval byste pro připojení ČR k EU? Nejprve je nutné konstatovat, že na tuto otázku odpověděli i ti lidé, jenž u předchozí otázky, zdali se zúčastní referenda, řekli, že se referenda „rozhodně nezúčastní“ nebo „spíše nezúčastní“.

⁵⁸ REZKOVÁ, Miluše. Občané o své účasti a hlasování v referendu o vstupu ČR do EU. [online]. cvvm.soc.cas.cz, 9. června 2003 [cit. 29. února 2018]. Dostupné na <https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a318/f9/100230s_pm30609.pdf>

⁵⁹ Tamtéž.

Tabulka 6: Předpokládané hlasování v referendu (v %)

	V/2002	XI/2002	I/2003	II/2003	III/2003	IV/2003
Pro vstup	51	55	59	59	58	63
Proti vstupu	30	26	23	22	24	22
Neví	19	19	18	19	18	15
Celkem	100	100	100	100	100	100

REZKOVÁ, Miluše. *Občané o své účasti a hlasování v referendu o vstupu ČR do EU*. [online]. cvvm.soc.cas.cz, 9. června 2003 [cit. 29. února 2018]. Dostupné na <https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a318/f9/100230s_pm30609.pdf>, výzkum Naše společnost červen 2003, naměřené hodnoty jsou v %

Podle posledního měření pro vstup do EU by se rozhodlo 63 % dotazované populace a oproti tomu v dubnu 2003, kdy byl učiněn poslední průzkum, bylo proti vstupu 22 %, což byl v rámci pěti výše v tabulce zmíněných průzkumů nejnižší negativní výsledek. Odpověď „nevím“ si vybralo téměř stejné procento občanů, až v rámci posledního průzkumu se výsledná naměřená hodnota lehce snížila, což značí, že se s blížícím datem prvního českého referenda určité procento populace již rozhodlo, zda podpoří variantu vstup, anebo naopak proti vstupu do EU.

Následná tabulka nám ukazuje, kolik procent lidí, kteří uvedli, že se zúčastní průzkumu, bude hlasovat pro vstup do EU a kolik naopak proti vstupu. Zároveň nám tabulka ukazuje, kolik procent dotazovaných, jež uvedli, že se referenda „rozhodně“ zúčastní, bude pro či proti vstupu.

Tabulka 7: Plánované hlasování v referendu – podle deklarované účasti (v %)

	Zúčastní se	Rozhodně se zúčastní
Pro vstup	75	80
Proti vstupu	17	17
Neví	8	3
Celkem	100	100

REZKOVÁ, Miluše. *Občané o své účasti a hlasování v referendu o vstupu ČR do EU*. [online]. cvvm.soc.cas.cz, 9. června 2003 [cit. 29. února 2018]. Dostupné na <https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a318/f9/100230s_pm30609.pdf>, výzkum Naše společnost červen 2003, naměřené hodnoty jsou v %

Na základě těchto dat můžeme říci, že u obou skupin lidí, cca tři čtvrtiny dotazovaných, jež deklarovali, že půjdou k referendu, byli před referendem rozhodnutí volit variantu vstupu do EU.

Tabulka 8: Hlasování pro vstup podle stranické příslušnosti (v %)

	Pro účast v referendu	Pro vstup
ODS	92	83
ČSSD	85	70
KDU-ČSL	74	64
KSČM	66	39

REZKOVÁ, Miluše. *Občané o své účasti a hlasování v referendu o vstupu ČR do EU*. [online]. cvvm.soc.cas.cz, 9. června 2003 [cit. 29. února 2018]. Dostupné na <https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a318/f9/100230s_pm30609.pdf>

Tabulka 8 nám má ukázat porovnání stoupenců jednotlivých politických frakcí, a to konkrétně kolik procent z těch, kteří hlasovali, že se zúčastní referenda, bude hlasovat pro vstup do EU. S největším počtem procent se na prvním místě umístila ODS (83 %), což je dle mého názoru velice překvapivý výsledek, jelikož se ODS profilovala jako spíše euroskeptická strana (z jejich pohledu se jednalo o eurorealismus). Tento postoj vůči EU zastával i tehdejší předseda vlády Václav Klaus, který byl v roce 2003 poprvé zvolen do úřadu prezidenta republiky. Obecně se dá říci, že pravicově orientovaní občané se jeví jako větší zastánci a podporovatelé EU, oproti v levicově smýšlející části české veřejnosti. Na druhém místě skončila ČSSD (70 %), dále KDU-ČSL (64 %) a v pořadí čtvrtá byla KSČM s pouhými 39 %. Na základě průzkumu se projevil celkem očekávaný výsledek a to, že rozdíl, mezi variantami „pro účast v referendu“ a „pro vstup“, byl u prvních třech stran cca 10 % na rozdíl od komunistické strany, kdy tento rozdíl byl cca 30 %.

6.2 Členství v EU

V referendu, které proběhlo 13.-14. června 2003, si Češi zvolili, že se ČR stane součástí EU. Tehdy k volebním urnám přišlo 55 % české populace a z toho 77,33 % bylo pro vstup do EU.⁶⁰ Z tohoto důvodu se nyní zaměřím na názory lidí, jak české veřejnosti, tak v rámci celé EU, na to, jak nahlíží na členství jejich státu, ve kterém žijí. Nejdříve se v krátkosti zaměřím na to, jak byli Češi spokojeni se členstvím v roce 2004 a 2005 a poté se již budu prioritně soustředit na období let 2011 až 2017 (období vlády P. Nečase a B. Sobotky), stejně jako v nadcházejících kapitolách. Bohužel zde nebude uveden rok 2012, jelikož v tomto roce nebyla tato otázka v rámci eurobarometrů zmíněna.

Dva měsíce před vstupem ČR do EU vytvořilo Centrum pro výzkum veřejného mínění dotazník, kde se respondentů ptali, zda jsou Češi spokojeni se členstvím. Pro porovnání proběhl identický průzkum veřejného mínění rok po oficiálním vstupu do EU (květen 2005).

Tabulka 9: Spokojenost se členstvím (v %)

	Březen 2004	Květen 2005
Rozhodně spokojen	19	18
Spíše spokojen	38	46
Spíše nespokojen	23	16
Rozhodně nespokojen	10	6
Neví	10	14

HORÁKOVÁ, Naděžda. První rok členství České republiky v Evropské unii očima veřejnosti. [online]. cvvm.soc.cas.cz, 1. ledna 2005 [cit. 29. února 2018]. Dostupné na <<https://cvvm.soc.cas.cz/cz/casopis-nase-spolecnost/prehled-clanku/53-2005-1/445-prvni-rok-lenstvi-eske-republiky-v-evropske-unii-oima-veejnosti>> Pozn.: CVVM, výzkum Naše společnost 2004, šetření 04-03; výzkum Naše společnost 2005, šetření 05-05.

⁶⁰ HORÁKOVÁ, Naděžda. První rok členství České republiky v Evropské unii očima veřejnosti. [online]. cvvm.soc.cas.cz, 1. ledna 2005 [cit. 29. února 2018]. Dostupné na <<https://cvvm.soc.cas.cz/cz/casopis-nase-spolecnost/prehled-clanku/53-2005-1/445-prvni-rok-lenstvi-eske-republiky-v-evropske-unii-oima-veejnosti>>

V červnu 2004 a v květnu 2005 došlo k podobnému průzkumu, kdy byla respondentům položena otázka: „*Je členství České republiky v Evropské unii dobrá nebo špatná věc?*“ Jedná se o velice podobnou otázku, kterou jsem zmínil výše, ale tato se liší tím, že dotazovaní měli možnost vybrat si neutrální odpověď (ani dobrá ani špatná věc).

Tabulka 10: Členství v EU (v %)

	Červen 2004	Květen 2005
Dobrá věc	35	41
Ani dobrá ani špatná věc	43	39
Špatná věc	14	11
Neví	8	9

HORÁKOVÁ, Naděžda. První rok členství České republiky v Evropské unii očima veřejnosti. [online]. cvvm.soc.cas.cz, 1. ledna 2005 [cit. 29. února 2018]. Dostupné na <<https://cvvm.soc.cas.cz/cz/casopis-nase-spolecnost/prehled-clanku/53-2005-1/445-prvni-rok-lenstvi-eske-republiky-v-evropske-unii-oima-veejnosti>>

Jak je z tabulky 10 zřejmé, právě variantu „ani dobrá ani špatná věc“ si vybrala velká část dotazovaných. V červnu 2004 to bylo 43 %, což je o 4 % více než v květnu 2005. Dle mého názoru je to z důvodu, že lidé ještě neměli jasnou představu o fungování EU.

Nyní se již budu zabývat stěžejním obdobím. Bohužel zde nebudou uvedené všechny roky, a to z toho důvodu, že daná problematika nebyla součástí všech eurobarometrů.

Tabulka 11: Členství v EU z pohledu ČR (v %)

	Dobrá věc	Špatná věc	Ani jedno	Neví
2011	24	21	54	1
2013	31	17	51	1
2014	40	15	43	2
2015	34	24	41	1
2016	32	19	48	1
2017	33	20	45	2

pozn. data jsou zpracovaná autorem na základě Eurobarometrů

Tabulka 12: Členství v EU z pohledu EU (v %)

	Dobrá věc	Špatná věc	Ani jedno	Neví
2011	50	16	31	3
2013	50	17	31	2
2014	54	14	29	3
2015	55	15	28	2
2016	53	16	29	2
2017	57	14	26	3

pozn. data jsou zpracovaná autorem na základě Eurobarometrů

Tyto tabulky nám mají za úkol shrnout předchozí, které jsou obsaženy v přílohách. Na základě dat můžeme říct, že hlavní rozdíl v mentalitě české a „evropské“ je, že čeští občané jsou spíše vůči členství v EU lhostejní (průměr z měřených let je 47 %), oproti tomu v rámci celé EU si odpověď „ani jedno“ vybralo téměř o polovinu dotazovaných méně (29 %). Jinak co se týče jednotlivých roků, v rámci kterých byly dané průzkumy realizovány, tak můžeme vidět nepatrné rozdíly a to jak v ČR, tak na půdě EU.

6.3 Důvěra v instituce EU v období 2012–2017

Další otázkou, kterou se budu ve své práci zabývat, bude důvěra občanů ČR v instituce EU, a to z důvodu, že se na jejich složení buďto přímo nebo nepřímo podílí. Opírat se budu o výzkumy veřejného mínění, jež byly zprostředkovány opět Centrem pro výzkum veřejného mínění. Konkrétně se zaměřím na období let 2012, kdy v naší zemi byla u moci vláda P. Nečase a do roku 2017, kdy končila vláda B. Sobotky. Jednotlivé instituce, které byly zkoumány, porovnáám v samostatných podkapitolách a na závěr udělám celkové zhodnocení daných faktů.

6.3.1 Evropská unie

První podkapitola se netýká konkrétní instituce EU, ale je zaměřena na EU jako celek.

Tabulka 13: Důvěra v EU 1 (v %)

	Rozhodně dův.	Spíše dův.	Spíše nedův.	Rozhodně nedův.
2012	6	34	38	16
2013	6	39	32	16
2014	5	44	33	13
2015	8	44	31	13
2016	4	33	35	22
2017	8	40	32	15

pozn. data jsou zpracovaná autorem na základě Eurobarometrů

Tabulka 14: Důvěra v EU 2 (v %)

	Důvěra	Nedůvěra
2012	40	54
2013	45	48
2014	49	46
2015	52	44
2016	37	57
2017	48	47

Pozn. Hodnoty ve sloupci „Důvěra“ jsou součet odpovědí „rozhodně důvěřuji“ a „spíše důvěřuji“; Hodnoty ve sloupci „Nedůvěra“ jsou součet odpovědí „rozhodně nedůvěřuji“ a „spíše nedůvěřuji“.

pozn. data jsou zpracovaná autorem na základě Eurobarometrů

Dle výše naměřených dat může říci, že Češi ve velmi malé míře rozhodně důvěřují EU. Oproti tomu odpověď „rozhodně nedůvěřuji“ zvolilo v průměru dvojnásobný počet dotazovaných. Pokud se na tyto výsledky podíváme obecně, tak můžeme říci, že do roku 2013 převažovala nedůvěra vůči důvěře, ale od roku 2014 dochází k mírné převaze

lidí, kteří EU důvěřují. Výjimkou je rok 2016 kdy došlo k celkovému propadu důvěry v tuto mezinárodní organizaci. Podstatnou roli, v tomto negativním výsledku, hrála jednak migrační krize a současně špatná informovanost české veřejnosti o prospěchu EU pro ČR. Negativní postoj dokazují i například volby do EP, kde ČR patří mezi státy s nejnižší volební účastí, tím se avšak budu podrobně zabývat v samostatné kapitole s názvem „Volby do Evropského parlamentu“.

6.3.2 Evropský parlament a Evropská komise

V rámci druhé podkapitoly porovnáme vztah naší společnosti vůči EP a EK (Evropská komise), což jsou dvě instituce, které patří mezi instituce, které stály na počátku fungování EU.

Tabulka 15: Důvěra v EP/EK 1 (v %)

	Rozhodně dův.	Spíše dův.	Spíše nedův.	Rozhodně nedův.
2012 – EP/EK	3/3	27/25	32/31	20/18
2013 – EP/EK	5/4	25/26	32/33	18/15
2014 – EP/EK	4/4	32/30	30/30	15/13
2015 – EP/EK	5/5	31/30	28/27	17/16
2016 – EP/EK	2/2	25/24	33/31	23/22
2017 – EP/EK	6/6	26/25	30/29	20/18

pozn. data jsou zpracovaná autorem na základě Eurobarometrů

Tabulka 16: Důvěra v EP/EK 2 (v %)

	Důvěra	Nedůvěra
2012 – EP/EK	30/28	52/49
2013 – EP/EK	30/30	50/48
2014 – EP/EK	36/34	45/43
2015 – EP/EK	36/35	45/43
2016 – EP/EK	27/26	55/53
2017 – EP/EK	32/31	50/47

Pozn. Hodnoty ve sloupci „Důvěra“ jsou součet odpovědí „rozhodně důvěřuji“ a „spíše důvěřuji“; Hodnoty ve sloupci „Nedůvěra“ jsou součet odpovědí „rozhodně nedůvěřuji“ a „spíše nedůvěřuji“.

pozn. data jsou zpracovaná autorem na základě Eurobarometrů

Na základě výše uvedených tabulek, můžeme vidět, v jaké míře Češi nedůvěřují vybraným institucím. Pokud porovnáme tyto dvě instituce, tak je vidět, že jsou jejich naměřené hodnoty téměř identické, a to jak z pohledu důvěry, tak nedůvěry. Lehce vyšší kladné i záporné hodnoty byly naměřeny u EP. Pokud srovnáme celkově důvěru a nedůvěru, tak u obou institucí

můžeme konstatovat, že se dle veřejného mínění projevil euroskepticismus českého národa. Rozdíl mezi naměřenými hodnotami byl v rozmezí 19-27 % ve prospěch „nedůvěry“ vůči EP a EP.

V tabulce 17 je zmíněn také velice zajímavý, ovšem vcelku znepokojivý aspekt. Na první pohled jsou naměřené procentuální hodnoty ne příliš vysoké, avšak v konečné poměru se jedná o relativně velký počet respondentů. Lépe z tohoto výzkumu vyšel EP, ale rozdíl činil pouze 2-4 %. Obecně lze, na základě dat, říci, že ve vybraných letech nezná EP průměrně 7 % dotazovaných a EK je to 10 %.

Tabulka 17: Neznalost EP/EK (v %)

	Nezná EP/EK
2012 – EP/EK	7/10
2013 – EP/EK	7/9
2014 – EP/EK	6/9
2015 – EP/EK	8/11
2016 – EP/EK	6/9
2017 – EP/EK	7/11

pozn. data jsou zpracovaná autorem na základě Eurobarometrů

6.3.3 Předseda Evropské rady a Vysoká představitelka EU pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku

Nyní se zaměříme na dvě vybrané pozice EU, kterou je předseda Evropské rady (ER) a Vysoká představitelka EU pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku. Nejprve se zaměříme, stejně jako u EU, tak EP a EK, na důvěru v tyto důležité posty.

Tabulka 18: Důvěra ve vybrané pozice EU 1 (v %)

	Rozhodně dův.	Spíše dův.	Spíše nedův.	Rozhodně nedův.
2012 – PER/VEU	3/2	19/19	20/21	16/14
2013 – PER/VEU	5/4	20/20	23/22	14/13
2014 – PER/VEU	4/3	25/24	23/22	12/11
2015 – PER/VEU	4/5	25/23	19/20	13/14
2016 – PER/VEU	2/2	20/18	23/22	19/19
2017 – PER/VEU	5/4	21/19	22/21	16/14

Pozn.: PER = předseda Evropské rady, VEU = Vysoká představitelka EU pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku

pozn. data jsou zpracovaná autorem na základě Eurobarometrů

Tabulka 19: Důvěra ve vybrané pozice EU 2 (v %)

	Důvěra	Nedůvěra
2012 – PER/VEU	22/21	36/35
2013 – PER/VEU	25/24	37/35
2014 – PER/VEU	29/27	35/33
2015 – PER/VEU	29/28	32/34
2016 – PER/VEU	22/20	42/41
2017 – PER/VEU	26/23	38/35

Pozn. Hodnoty ve sloupci „Důvěra“ jsou součet odpovědí „rozhodně důvěřuji“ a „spíše důvěřuji“; Hodnoty ve sloupci „Nedůvěra“ jsou součet odpovědí „rozhodně nedůvěřuji“ a „spíše nedůvěřuji“.

PER = předseda Evropské rady, VEU = Vysoká představitelka EU pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku

pozn. data jsou zpracovaná autorem na základě Eurobarometrů

Pokud se podíváme na tabulku 18 a tabulku 19, můžeme vidět, že nedůvěra ve vybrané posty, kdy pozici předsedy ER nyní zastává někdejší předseda vlády v Polsku Donald Tusk a post Vysoké představitelky EU pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku vykonává Federica Mogheriniová od roku 2014, se lehce snížila, ale od roku 2016 má opět vzrůstající tendenci. Tento rozdíl činí ve vybraných letech u předsedy ER v průměru o cca 11 % a u Vysoké představitelky EU je tento rozdíl necelých 12 %.

Tabulka 20: Neznalost vybraných pozic EU (v %)

	Nezná PER/VEU
2012 – PER/VEU	26/28
2013 – PER/VEU	23/26
2014 – PER/VEU	17/22
2015 – PER/VEU	28/25
2016 – PER/VEU	22/25
2017 – PER/VEU	23/30

Pozn.: PER = předseda Evropské rady, VEU = Vysoká představitelka EU pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, pozn. data jsou zpracovaná autorem na základě Eurobarometrů

Tabulka 20 nám ukazuje žalostnou (ne)znalost zmíněných pozic EU, kdy ve vybraných letech pozici předsedy ER nezná v průměru 23 % dotazovaných a post Vysoké představitelky EU pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku celých 26 %, což ukazuje, jak vcelku nízká je informovanost v rámci české veřejnosti.

6.3.4 Shrnutí důvěry

Pokud nyní shrneme tato všechna data, je vidět, že EU v ČR není zdaleka tak propagovaná, jak by bylo vhodné. Dalo by se říci, že až na určité výjimky lidé spíše nedůvěřují jak EU jako celku, institucím EU, tak vybraným postům EU, jako byl v tomto případě předseda ER a Vysoká představitelka pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku. Dalším ne příliš pozitivním faktem je, že určitá část dotazovaných dané instituce či posty ani neznala, což dle mého názoru, by měla EU zapracovat na propagaci alespoň těch nejdůležitějších pozic, které se v institucích EU nachází.

U všech výše zmíněných tabulek si můžeme všimnout velkého propadu důvěry v roce 2016 a to jak v rámci EU jako celku, tak u jednotlivých institucí. A důvod? Samozřejmě se jedná o tolik, v posledních letech probíranou migrační krizi, která postihla již v roce 2015 evropské státy. V současné době se jedná, podle Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky o potenciální množství cca 65, 3 milionů lidí, u nichž se uvádí buď důvod občanské války, která probíhá v jejich domovském státě, nebo důvod působení teroristických skupin. V roce 2015 přišlo do Evropy obrovské množství žadatelů o azyl, konkrétně se jednalo o 1 015 078 lidí. ČR patří mezi státy, která má společně se Slovenskem a Baltskými státy nejméně nově příchozích migrantů. ČR požádalo o mezinárodní ochranu v letech 2015 a 2016

dohromady 3 003 osob.⁶¹ I přes tento fakt se na výzkumech veřejného mínění projevila obava z migrační krize, proto můžeme vidět takový propad, kdy v rámci celé EU se důvěra snížila z 52 % na 37 %, což je celých 15 %. Důvodem, proč se česká společnost tak negativně staví vůči migraci je jistě strach z terorismu. Je zde potencionální možnost obnovení jak vnitřních, tak vnějších hranic, což by na jednu stranu jistě zvýšilo bezpečnost, ale na druhou stranu by se například výrazně zpomalilo cestování do zahraničí.⁶²

⁶¹ AMNESTY INTERNATIONAL. *10 otázek a odpovědí – migrační krize* [online]. amnesty.cz, [cit. 3. března 2018]. Dostupné na <<https://www.amnesty.cz/migrace/migrace-myty-a-fakta>>

⁶² EVROPSKÁ KOMISE. *EU a migrační krize* [online]. <http://publications.europa.eu>, [cit. 3. března 2018]. Dostupné na <<http://publications.europa.eu/webpub/com/factsheets/migration-crisis/cs/#what-is-refugee-crisis>>

7. Evropský parlament a Česká republika

V této kapitole bych rád porovnal volby do Evropského parlamentu (EP), na nichž bych reflektoval zájem české veřejnosti nějakým způsobem zasahovat do rozhodování v rámci EU. V ČR doposud proběhly tři volby do EP, a to v letech 2004, 2009 a 2014. Důvodem, proč se zde zaměřím právě na EP, a nikoliv na jinou instituci je ten, že právě EP je nejvíce propojen s veřejností, která může jednou za pět let zasáhnout do jeho složení.

V červnu roku 2004 byl Centrem pro výzkum veřejného mínění proveden výzkum veřejného mínění, kdy byla stanovena jedna otázka a to: *Jaké byly důvody neúčasti ve volbách do EP?* Toto šetření bylo provedeno 18. – 28. června 2004 a na výše zmíněnou otázku mohli dotazovaní, jenž se nezúčastnili voleb do EP, uvést dva hlavní důvody, proč nešli volit. Z toho důvodu je po sečtení všech odpovědí celková hodnota 200 %.⁶³

Tabulka 21: Jaké byly důvody neúčasti ve volbách do EP? (v %)

Znechucení a nespokojenost s politikou	21	Nemoc, stáří	5
Nevěděl, koho volit, neznal kandidáty	18	Nechodí volit, nevolič z přesvědčení	3
Můj hlas nic nerozhodne	17	Bez vol. průkazu, problémy s registr.	3
Pobyt mimo domov, prázdniny, dovolená	13	Nepovažoval za důležité, jasný výsledek.	2
Nezájem o EU a EP, EP je zbytečný	11	Ostatní (jiné starosti, nechtělo se mi)	5
Nezájem o politiku obecně	11	Bez odpovědi	73
Nesouhlas se vstupem do EU	10		
Málo času, spousta práce, rodinné závazky	8	Celkem:	200

Zdroj: KUNŠTÁT, Daniel. *Proč lidé nevolili ve volbách do Evropského parlamentu?* [online]. cvvm.soc.cas.cz, 6. září 2004 [cit. 25. února 2018].

Dostupné na <https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a1316/f9/100389s_pv40906.pdf>, výzkum Naše společnost červen 2004, naměřené hodnoty jsou v %

Na základě této tabulky můžeme vidět, že po možnosti, kdy dotazovaní neodpověděli na danou otázku nejvíce lidí se shodlo na tom, že nešli k volbám do EP z důvodu znechucení a nespokojenosti se současnou politickou situací. Na druhém místě se umístila odpověď *nevěděl koho volit, neznal kandidáty*. Na základě vysokého počtu respondentů, kteří neodpověděli na danou otázku, můžeme vyzorovat velký nezájem o účast ve volbách do EP a zároveň je

⁶³ KUNŠTÁT, Daniel. *Proč lidé nevolili ve volbách do Evropského parlamentu?* [online]. cvvm.soc.cas.cz, 6. září 2004 [cit. 25. února 2018]. Dostupné na <https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a1316/f9/100389s_pv40906.pdf>

vidět lhostejnost o dění v rámci celé EU. Zajímavé je páté místo, kde se lidé shodli na tom, že nejvíce zájem obecně o EU a EP a také, že instituce, jakou je právě EP, je zbytečná.⁶⁴ Na základě výše uvedeného je zřejmé, že v roce 2004, kdy ČR vstoupila do EU se česká veřejnost potýkala s velkým množstvím lidí, kteří obecně nechápali EU jako mezinárodní instituci a současně si neuvědomovali, jak může být členství pro náš stát prospěšné. Avšak s tímto problémem se setkáváme i v současné době, což si později ukážeme.

Volby do EP, které proběhly v roce 2004, patřily k prvnímu zapojení českých občanů do procesu možnosti zasáhnout do rozhodování v rámci EU, konkrétně EP. Jelikož se jednalo o první volby tohoto typu, očekávalo se, jaká bude volební účast. Bohužel se hned po volbách ukázalo, že tyto volby v ČR nepatří mezi ty, jež disponují velkým zájmem české populace. Obdobně si ovšem vedly téměř všechny postkomunistické státy. Zároveň je velice důležité zmínit, že existují určité sociální skupiny lidí, které mají větší zájem zúčastnit se voleb, oproti jiným.⁶⁵ Konkrétně v ČR se jednalo o 28,32 %⁶⁶ voličů, kteří dorazili do volebních místností. Když bychom tyto volby porovnali s volbami do Poslanecké sněmovny ČR, tak v roce 2002 byla volební účast 58 %⁶⁷ a v roce 2006 dokonce 68,47 %⁶⁸, což je o 40 % více.

⁶⁴ KUNŠTÁT, Daniel. *Proč lidé nevolili ve volbách do Evropského parlamentu?* [online]. cvvm.soc.cas.cz, 6. září 2004 [cit. 25. února 2018]. Dostupné na

<https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a1316/f9/100389s_pv40906.pdf>

⁶⁵ LIJPHART, Arend. *Unequal Participation: Democracy's Unresolved Dilemma. American Political Science Review.* 1997. roč. 91, č. 1. s. 1–11. Dostupné na

<<http://www.people.fas.harvard.edu/~iversen/PDFfiles/Lijphart1997.pdf>>

⁶⁶ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Volby do Evropského parlamentu konané na území České republiky ve dnech 11.06. – 12.06.2004* [online]. volby.cz, 2014 [cit. 26. února 2018]. Dostupné na

<<https://www.volby.cz/pls/ep2004/ep11?xjazyk=CZ>>

⁶⁷ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konané ve dnech 14. - 15.6.2002* [online]. volby.cz, [cit. 26. února 2018]. Dostupné na

<<https://www.volby.cz/pls/ps2002/ps2?xjazyk=CZ>>

⁶⁸ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konané ve dnech 02.06. – 03.06.2006* [online]. volby.cz, 2017 [cit. 26. února 2018]. Dostupné na

<<https://www.volby.cz/pls/ps2006/ps2?xjazyk=CZ>>

Tabulka 22: Porovnání voleb do EP a do PSP (v %)

EP - 2004	28, 32 %	PSP ČR - 2006	68, 47 %
EP - 2009	28, 22 %	PSP ČR - 2010	62, 60 %
EP - 2014	18, 20 %	PSP ČR - 2013	59, 48 %

pozn. data zpracována autorem na základě dat Českého statistického úřadu

Když se podíváme a porovnáme volby do EP, jenž byly v roce 2009, byla zde téměř totožná volební účast, jako tomu bylo před pěti lety. Nejbližšími volbami do PSP ČR byly ty, které probíhaly 28. – 29. května 2010. Těchto voleb se zúčastnilo 62, 60 % voličů, což je oproti předchozím volbám mírný pokles, ale stále se volební účast pohybovala alespoň kolem 60 %.

Doposud největším „propadákem“ byly poslední volby do EP, kdy přišlo volit pouze 18, 20 % Čechů, což byla po Slovensku (13, 05 %⁶⁹) druhá nejnižší volební účast v celé EU. Oproti této voličské (ne)aktivitě si volby do PSP ČR sice také pohoršily, ale nikoli tak velkým rozdílem, kdy, jak můžeme vidět z výše zmíněné tabulky, byla volební účast 59, 48 %. Na základě těchto výsledků můžeme říci, že v rámci české veřejnosti čím dál více upadá oblíbenost a aktivita a roste lhostejnost vůči dění v EU. Oproti tomu místní volby, i když by mohly být více využívány, tak si drží v posledních letech určitý standard, který má hodnotu cca 60 %.

⁶⁹ ŠSTATISTICKÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY. *Vol'by do Európskeho parlamentu 2014* [online]. volby.cz, 25. května 2014 [cit. 26. února 2018]. Dostupné na <http://volby.statistics.sk/ep/ep2014/EP-dv/Tabulka1_sk.html>

Obrázek 5: Volby do EP

Volební strana	Počet hlasů				Podíl z celk. počtu hlasů v %
	2004	2009	2014	celkem	
Hlasy celkem	2 332 862	2 358 934	1 515 492	6 207 288	100,0
z toho:					
Občanská demokratická strana	700 942	741 946	116 389	1 559 277	25,1
Komunistická strana Čech a Moravy	472 862	334 577	166 478	973 917	15,7
Česká strana sociálně demokratická	204 903	528 132	214 800	947 835	15,3
Křesťan.a demokracie-Českosl.strana lidová	223 383	180 451	150 792	554 626	8,9
SNK sdružení nezávislých a Evropští demokraté	257 278	-	-	257 278	4,1
ANO 2011	-	-	244 501	244 501	3,9
Koalice TOP 09 a STAN	-	-	241 747	241 747	3,9
NEZÁVISLÍ	191 025	12 824	-	203 849	3,3
Strana zelených	73 932	48 621	57 240	179 793	2,9
Strana svobodných občanů	-	29 846	79 540	109 386	1,8
Suverenita	-	100 514	-	100 514	1,6
Česká pirátská strana	-	-	72 514	72 514	1,2
Evropská demokratická strana	-	68 152	-	68 152	1,1
Věci veřejné	-	56 636	6 988	63 624	1,0
Volte Pr.Blok www.cibulka.net	27 504	23 612	8 028	59 144	1,0
"STAR.A NEZ.-VAŠE ALTERNATIVA"	-	53 984	-	53 984	0,9
Úsvit přímé demokracie Tomia Okamury	-	-	47 306	47 306	0,8
SNK Evropští demokraté	-	39 166	7 961	47 127	0,8
Unie liberálních demokratů	39 655	-	-	39 655	0,6
Str.zdravého rozumu-NEHCEME EURO	6 316	-	24 724	31 040	0,5

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Obyvatelstvo, volby* [online]. czso.cz, [cit. 5. března 2018]. Dostupné na <<https://www.czso.cz/documents/10180/35252878/22003315k4.pdf/6b83eb49-381e-4bac-b70e-749e5dcb9172?version=1.1>>

Na základě Obrázku 5 můžeme vidět, že v prvních dvou volbách do EP (2004 a 2009) došlo k dominanci dvou až tří největších politických stran, jimiž jsou ODS, ČSSD a KSČM. Volby v roce 2014 se liší oproti předchozím hlavně tím, jednak že se objevily nové politické frakce (ANO 2011 + koalice TOP 09 a STAN) a druhou podstatnou změnou bylo rozdělení hlasů mezi více politických aktérů, a nikoliv jen mezi dvě/tři hlavní strany.

7.1 Představa o EP

Další věc, kterou se ve své práci budu zabývat je představa o EP. V eurobarometrech, ze kterých beru naměřená data, byla stanovená otázka položena dotazovaným, jež zní: „*Obecně řečeno, představa, jakou ve Vás vyvolává EP, je velmi pozitivní, spíše pozitivní, neutrální, spíše negativní nebo velmi negativní?*“

Nejprve se podíváme na sociálně-demografické aspekty. Například ve vybraném roce 2013 u dotazovaných, kteří odpověděli, že mají o EP pozitivní představu, pokud jde o pohlaví, muži i ženy měli téměř identické hodnoty, jak v ČR, tak v rámci EU. V obou případech činil rozdíl 3 %. Malé rozdíly se objevily i u následující části, což je věková kategorie,

hlavně u EU, kde byl procentuální rozdíl od 2 do 7 %. V ČR rozdíl činil už 2-12 %, kdy kladnou představu o EP má spíše mladší část dotazovaných (kategorie 15-24 let = 37 %, kategorie 25-39 = 32 %).

Obrázek 6: Sociálně-demografické aspekty – Představa o EP

Celkem 'Pozitivní'		
	EU27	CZ
CELKEM	30%	28%
Pohlaví		
Muž	32%	30%
Žena	29%	27%
Věk		
15-24	36%	37%
25-39	31%	32%
40-54	29%	23%
55+	29%	25%
Vzdělání (Věk ukončení)		
15-	24%	7%
16-19	29%	27%
20+	35%	35%
Stále studuje	39%	34%

EVROPSKÝ PARLAMENT. *Eurobarometer 79.5 výsledky za Českou republiku* [online]. europarl.europa.eu, 2013 [cit. 9. března 2018]. Dostupné na <<http://www.europarl.europa.eu/pdf/eurobarometre/2011/20110221/EB743%20FS%20Parlemeter%20CZCZ.pdf> <http://www.europarl.europa.eu/czechrepublic/resource/static/files/eb79.5-ep-eurobarometer-cz--cz-.pdf>>

Tabulka 23: Představa o EP 1 (v %)

	Pozitivní	Negativní	Neutrální	Neví
2012	25	35	35	0
2013	28	23	48	1
2014	27	27	45	1
2015	13	40	46	1
2016	17	34	47	2
2017	18	35	45	2

*pozn. z pohledu ČR

pozn. data jsou zpracovaná autorem na základě Eurobarometrů

Tabulka 24: Představa o EP 2 (v %)

	Pozitivní	Negativní	Neutrální	Neví
2012	40	23	40	2
2013	30	25	42	3
2014	30	23	43	4
2015	24	27	46	3
2016	25	28	44	3
2017	33	21	42	4

*pozn. z pohledu EU

pozn. data jsou zpracovaná autorem na základě Eurobarometrů

Dle výše zmíněných dat můžeme vidět, že v rámci ČR a EU si nejvíce lidí vybralo možnost odpovědi, že mají neutrální představu o EP. Dle mého názoru je hlavním důvodem neznalost veřejnosti o fungování EU/EP, a to nejen u členských států ležících ve střední a východní Evropě. Určitá neznalost o EU a jejích institucích, v tomto případě EP, se v praxi projevila při referendu ve Velké Británii, týkajícího se vystoupení z EU. Těch, jež mají pozitivní představu o EP, je v rámci výše šesti zmíněných let v ČR v průměru 21 %, oproti tomu dotazovaní dvaceti osmi členských států měli průměr 30 %. Konkrétně v ČR byl větší propad zaznamenán v roce 2015, což může být zapříčiněno více aspekty. Dle mého názoru to může být například jednání o přistoupení k fiskálnímu paktu, kdy v roce 2014, jakmile vláda B. Sobotky dostala důvěru, otevřeně tvrdila, že bude jednat o důležitých projektech jako je právě přijetí společné měny eura, což se obecně nelíbí většině české populace.⁷⁰ Dalším důvodem, který se projevil v tomto období byla migrační krize, což ovšem můžeme vidět na téměř všech výzkumech, jež jsou spojené s EU.

⁷⁰ EUROSOKOP. *ČR a EU 2010-2014*. [online]. stem.cz, [cit. 9. března 2018]. Dostupné na <<https://www.euroskop.cz/9090/sekce/cr-a-eu-2010-2014/>>

7.2 Role EP

Zde se budu zabývat jakou roli má v očích české veřejnosti EP v porovnání s průměrem EU-zda má podle dotazovaných občanů důležitou či méně důležitou roli. Konkrétně se jedná o otázku, jež byla stanovena EP a následně byla zveřejněna v rámci každoročních eurobarometrů. „*Chtěl(a) byste Vy osobně, aby Evropský parlament hrál důležitější nebo méně důležitou roli, než jakou hraje v současné době?*“ Stejně jako u důvěry bude období, kterým se budu zabývat, období vlád P. Nečase a B. Sobotky, tudíž se jedná o rozmezí let 2010-2017. Jak jsem již výše zmínil v daném časovém intervalu došlo ke třetím volbám do EP, kdy zároveň došlo k obrovskému propadu volební účasti. Také je nutné říci, že poslední volby do EP proběhly během stejného roku, kdy se premiérem stal B. Sobotka (ČSSD), avšak ve volbách do EP zvítězila strana ANO 2011. V současnosti má ANO 2011 jak předsedu vlády, tak největší zastoupení v EP.

Nyní už se konkrétně zaměřím na vnímání role EP ve vybraných letech. Odpověď na výše zmíněnou otázku bylo možné čtyřmi předem stanovenými způsoby, jimiž byly: hrají důležitější roli, tu samou, méně důležitou a neví/bez odpovědi.

U obrázku číslo 6 jsou zmíněné i sociálně-demografické hodnoty. Tyto hodnoty se konkrétně týkají pouze odpovědi „hrají důležitější roli“. Největší rozdíly jsou nejvíce patrné u vzdělání (věku ukončení), kdy si tuto odpověď vybralo v rámci EU 47 % dotazovaných jejichž věk je 15 a méně, oproti tomu si odpověď „důležitější“ vybralo v ČR pouze 30 % stejně staré populace. Druhá nejmladší kategorie (16-19) si vedla dosti podobně, kdy v EU byla naměřená hodnota 51 % a v ČR o 10 % méně. S rostoucím věkem si můžeme všimnout, že se rozdíl mezi EU a ČR zmenšuje, v kategorii 20 a víc je to na straně EU 57 % a na straně ČR 51 %. Výrazná změna v roce 2010 nastala u kategorii stále studujících, kdy se vyšší procentuálně výsledek objevil na straně našeho státu, konkrétně se jednalo o 68 % ku 59 % ve prospěch ČR.

Obrázek 7: Role EP 2010 – sociálně-demografické zaměření

QA5. Chtěl(a) byste Vy osobně, aby Evropský parlament hrál důležitější nebo méně důležitou roli, než jakou hraje v současné době?

Odpověď: Důležitější	 EU27	 CZ
CELKEM	52%	45%
 Pohlaví		
Muž	53%	46%
Žena	51%	43%
 Věk		
15-24	58%	53%
25-39	54%	49%
40-54	51%	46%
55 +	48%	36%
 Vzdělání (věk ukončení)		
15-	47%	30%
16-19	51%	41%
20+	57%	51%
Stále studuje	59%	68%

EVROPSKÝ PARLAMENT. *Eurobarometer 74.3 výsledky za Českou republiku* [online]. europa.eu, 2010 [cit. 6. března 2018]. Dostupné na <<http://www.europa.eu/pdf/eurobarometre/2011/20110221/EB743%20FS%20Parlemeter%20CZCZ.pdf>>

Tabulka 25: Role EP v ČR (v %)

	Důležitější	Méně důležitou	Tu samou	Neví
2010	45	30	18	7
2011	39	28	24	9
2012	42	30	19	9
2014	37	43	8	12
2015	33	37	23	7
2016	34	53	6	7
2017	29	56	8	7

pozn. data jsou zpracovaná autorem na základě Eurobarometrů

Tabulka 26: Role EP v EU (v %)

	Důležitější	Méně důležitou	Tu samou	Neví
2010	52	22	16	10
2011	45	20	24	11
2012	54	21	16	9
2014	47	27	12	14
2015	44	21	25	10
2016	46	28	13	13
2017	47	27	16	10

pozn. data jsou zpracovaná autorem na základě Eurobarometrů

Na základě výše uvedeného shrnutí v podobě dvou tabulek (jedna zaměřená na roli EP v ČR a druhá na roli EP v EU), můžeme vidět více zajímavých faktů, které se v průběhu času pozměnily. Nejdříve se zaměřím na tabulku 25, kde můžeme vidět, že od roku 2010 do roku 2012 dotazovaní zvolili odpověď, že si přejí, aby EP hrál důležitější roli, jako tehdy v „současné“ době. Od roku 2014 se tento stav začal přelévat na odpověď, že by EP měl hrát méně důležitou roli v rámci EU, ovšem dalo by se říci, že se jednalo o téměř stejný výsledek měření, kdy rozdíl činil v rozmezí let 2014-2015 pouze 4-5 %. Avšak v roce 2016 došlo k razantnímu propadu na rozdíl 19 % ve prospěch odpovědi „méně důležitou“. Tato hodnota se ještě zvýšila v roce 2017, kdy rozdíl činil 27 %. Odpověď, že by měl EP hrát tu samou roli jako doposud si v časovém rozpětí, vybralo v průměru 15 % a odpověď „neví“ zvolilo cca 8 % dotazovaných občanů ČR. Můžeme předpokládat, že proti posílení EP stáli odpůrci celé EU.

Jedná se podle průzkumů o občany starší, lidé se vzděláním bez maturity, občané hůře materiálně zajištění, stoupenci KSČM a Úsvitu.⁷¹

Nyní bych se zaměřil na tabulku číslo 26, kde jsou uvedené hodnoty, které ukazují názor všech členských států EU. Již na první pohled je zde patrná dominance dotazovaných (v průměru 48 %), jež odpověděli, že EP by měl hrát důležitější roli, než je tomu nyní, čímž se výrazně liší od ČR. Těch, kteří si přejí, aby byla role/vliv EP menší, než tomu bylo do té doby, kdy byly dané výzkumy prováděny, je v průměru přesná polovina (24 %) těch, kteří chtějí dominantnější pozici EP. Současný stav role EP vyhovuje zhruba 17 %.

Opět se i zde projevila krize EU, která vypukla v roce 2016. Je ale zajímavé, že se projevila pouze na výsledcích výzkumu na území ČR, nikoliv však v rámci EU. Dalším důvodem, proč byly/jsou výsledné hodnoty odlišné je, že v ČR chybí informovanost o celkovém působení a náplni EP, ovšem to jsem již zmínil v předchozí části diplomové práce.

7.3 Podpora EP

V této podkapitole se zaměřím na podporu EP v rozvoji politik na úrovni EU. Dotazovaní měli v této části eurobarometru odpovědět, jaké z vybraných věcí by podle nich měla být dána přednost. Cílem bylo, aby si každý vybral nejen tu, pro ně nejdůležitější politiku, ale zároveň jaké priority a hodnoty má EP chránit.

Níže v této kapitole jsou uvedené grafy tykající se podpory EP a spadají opět do období dvou českých vlád, které zde úřadovaly v období let 2010-2017. Každý graf obsahuje dvanáct oblastí, na které, podle respondentů, by měl EP více zaměřit svou pozornost a zároveň je více podpořit. V každém roce se zaměřím pouze na první tři místa, která dostala největší počet hlasů, a to jednak na straně české veřejnosti, tak na půdě EU.

Na základě grafů, které jsou uvedené v přílohách, jde vidět, jak se měnila situace na mezinárodním poli. Nejprve se zaměřím na rok 2011. V ČR se na prvních třech příčkách umístilo: řešení chudoby a sociálního vyloučení (44 %), na druhém místě byla koordinace hospodářské, rozpočtové a daňové politiky (41 %) a třetí skončila společná bezpečnostní a obranná politika, která umožňuje EU čelit mezinárodní krizi (33 %). V rámci všech členských států EU nedošlo na prvních dvou místech k jinému výsledku, jako v případě ČR, avšak na třetí příčce se umístilo zlepšení ochrany spotřebitelů a veřejného zdraví.

⁷¹ STEM. *Důvěra občanů v EU a Evropský parlament*. 10. března 2014 [online]. stem.cz, [cit. 4. března 2018]. Dostupné na <<https://www.stem.cz/duvera-obcanu-v-eu-a-evropsky-parlament/>>

Tabulka 27: Podpora EP-ČR 2011 (v %)

Pořadí	Oblast pro podporu EP	Percentuální výsl.
1.	Řešení chudoby a sociálního vyloučení	44 %
2.	Koordinovat hospodářskou, rozpočtovou a daňovou politiku	41 %
3.	Společná bezpečnostní a obranná politika, která umožňuje EU čelit mezinárodní krizi	33 %

pozn. data jsou zpracovaná autorem na základě Eurobarometrů

Tabulka 28: Podpora EP-EU 2011 (v %)

Pořadí	Oblast pro podporu EP	Percentuální výsl.
1.	Řešení chudoby a sociálního vyloučení	49 %
2.	Koordinovat hospodářskou, rozpočtovou a daňovou politiku	37 %
3.	Zlepšení ochrany spotřebitelů a veřejného zdraví	30 %

pozn. data jsou zpracovaná autorem na základě Eurobarometrů

Tabulka 29: Podpora EP-ČR 2012 (v %)

Pořadí	Oblast pro podporu EP	Percentuální výsl.
1.	Řešení chudoby a sociálního vyloučení	51 %
2.	Koordinovat hospodářskou, rozpočtovou a daňovou politiku	37 %
3.	Zlepšení ochrany spotřebitelů a veřejného zdraví	36 %

pozn. data jsou zpracovaná autorem na základě Eurobarometrů

Tabulka 30: Podpora EP-EU 2012 (v %)

Pořadí	Oblast pro podporu EP	Percentuální výsl.
1.	Řešení chudoby a sociálního vyloučení	53 %
2.	Koordinovat hospodářskou, rozpočtovou a daňovou politiku	35 %
3.	Zlepšení ochrany spotřebitelů a veřejného zdraví	30 %

pozn. data jsou zpracovaná autorem na základě Eurobarometrů

Tabulka 31: Podpora EP-ČR 2013 (v %)

Pořadí	Oblast pro podporu EP	Percentuální výsl.
1.	Řešení chudoby a sociálního vyloučení	42 %
2.	Zlepšení ochrany spotřebitelů a veřejného zdraví	39 %
3.	Koordinovat hospodářskou, rozpočtovou a daňovou politiku	39 %

pozn. data jsou zpracovaná autorem na základě Eurobarometrů

Tabulka 32: Podpora EP-EU 2013 (v %)

Pořadí	Oblast pro podporu EP	Percentuální výsl.
1.	Řešení chudoby a sociálního vyloučení	51 %
2.	Zlepšení ochrany spotřebitelů a veřejného zdraví	33 %
3.	Koordinovat hospodářskou, rozpočtovou a daňovou politiku	30 %

pozn. data jsou zpracovaná autorem na základě Eurobarometrů

Tabulka 33: Podpora EP-ČR 2014 (v %)

Pořadí	Oblast pro podporu EP	Percentuální výsl.
1.	Řešení chudoby a sociálního vyloučení	44 %
2.	Zlepšení ochrany spotřebitelů a veřejného zdraví	37 %
3.	Bezpečnostní a obranná politika, která umožňuje EU čelit mezinárodním krizím	36 %

pozn. data jsou zpracovaná autorem na základě Eurobarometrů

Tabulka 34: Podpora EP-EU 2014 (v %)

Pořadí	Oblast pro podporu EP	Percentuální výsl.
1.	Řešení chudoby a sociálního vyloučení	54 %
2.	Koordinovat hospodářskou, rozpočtovou a daňovou politiku	31 %
3.	Zlepšení ochrany spotřebitelů a veřejného zdraví	30 %

pozn. data jsou zpracovaná autorem na základě Eurobarometrů

Tabulka 35: Podpora EP-ČR 2015 (v %)

Pořadí	Oblast pro podporu EP	Percentuální výsl.
1.	Přistěhovalecká politika prováděná po konzultaci se zeměmi původu	47 %
2.	Bojovat proti terorismu, a přitom respektovat svobody jednotlivce	42 %
3.	Řešení chudoby a sociálního vyloučení	41 %

pozn. data jsou zpracovaná autorem na základě Eurobarometrů

Tabulka 36: Podpora EP-EU 2015 (v %)

Pořadí	Oblast pro podporu EP	Percentuální výsl.
1.	Řešení chudoby a sociálního vyloučení	51 %
2.	Přistěhovalecká politika prováděná po konzultaci se zeměmi původu	38 %
3.	Bojovat proti terorismu, a přitom respektovat svobody jednotlivce	34 %

pozn. data jsou zpracovaná autorem na základě Eurobarometrů

Tabulka 37: Podpora EP-ČR 2016 (v %)

Pořadí	Oblast pro podporu EP	Percentuální výsl.
1.	Bojovat proti terorismu, a přitom respektovat svobody jednotlivce	52 %
2.	Řešení chudoby a sociálního vyloučení	42 %
3.	Bezpečnostní a obranná politika, která umožňuje EU čelit mezinárodním krizím + Přistěhovalecká politika prováděná po konzultaci se zeměmi původu	41 %

pozn. data jsou zpracovaná autorem na základě Eurobarometrů

Tabulka 38: Podpora EP-EU 2016 (v %)

Pořadí	Oblast pro podporu EP	Percentuální výsl.
1.	Řešení chudoby a sociálního vyloučení	50 %
2.	Bojovat proti terorismu, a přitom respektovat svobody jednotlivce	42 %
3.	Přistěhovalecká politika prováděná po konzultaci se zeměmi původu	33 %

pozn. data jsou zpracovaná autorem na základě Eurobarometrů

Na základě všech výše uvedených tabulek můžeme udělat toto shrnutí: Na prvním místě se, kromě roku 2015 v ČR, u všech zmíněných roků, a to jak v rámci ČR, tak EU umístila podpora EP v oblasti řešení chudoby a sociálního vyloučení. Průměrná hodnota naměřená v ČR byla ve vybraných letech 44, 3 % a v EU 51, 2 % dotazovaných. V nadpoloviční většině zkoumaných let se v první trojce umístila oblast koordinace hospodářské, rozpočtové a daňové politiky, což již od počátku existence EU patří mezi nejvíce probíraná témata. Jak jsem v poslední kapitole teoretické části zmínil, vláda B. Sobotky měla právě fiskální politiku jako jedno z nejdůležitějších témat, kterými se chtěla během svého úřadování zabývat. *„Fiskální (rozpočtová) politika je nástrojem hospodářské politiky v rukou vlády. Fiskální politika se zabývá utvářením jak příjmové stránky rozpočtu (daně, cla, sociální pojištění), tak výdajovou stránkou. Rozpočet je schvalován ve formě zákona a musí být schválen Parlamentem.“*⁷²

Jak si můžeme všimnout, tak v roce 2015, kdy začínala v Evropě migrační krize, a i nadále byly uskutečňovány teroristické útoky, se změnily preference, na které by se měl EP zaměřit a podpořit je. Největší zlom v rámci ČR přišel právě v roce 2015, kdy na prvních dvou místech skončila „Přistěhovalecká politika prováděná po konzultaci se zeměmi původu“ a na druhé příčce to byla vůle bojovat proti terorismu, a přitom respektovat svobody jednotlivce. Na první pohled je zřejmé, že se migrační krize začala více dostávat do povědomí právě v tomto roce, jelikož od té doby se umísťuje na pomyslných stupních vítězů. V roce 2016 skončila na děleném třetím místě společně se Společnou bezpečnostní a obrannou politikou, která umožňuje EU čelit mezinárodní krizi. Tento názor na stav na mezinárodním poli ovšem neměli pouze obyvatelé ČR, ale jednalo se o názor všech členských států, kdy jejich průměrná hodnota, u podpory EP v oblasti přistěhovalectví, se umísila na třetím místě se 31 %. Dle mého názoru

⁷² FINANCE. *Fiskální politika*. [online]. finance.cz, [cit. 18. března 2018]. Dostupné na <<https://www.finance.cz/makrodata-eu/statni-rozpocet/fiskalni-politika/>>

je potřeba tlačít evropské instituce do řešení této problematiky, jelikož na základě studie americké společnosti PEW-Institute v následujících pěti letech dojde k razantnímu nárůstu migrantů z Afriky. „Analýza uvádí, že polovina obyvatel žijících v šesti zemích této oblasti chce odejít ze svých domovů v následujících pěti letech. Svou vlast chce opustit 44 procent obyvatel Senegalu, 42 procent Ghany a 38 procent Nigerijců. S odchodem počítá 22 procent obyvatel Jihoafrické republiky, 19 procent Keňanů a v Tanzanii je to nejméně, jen osm procent.“⁷³ Na základě těchto dat, je potřebné se na zmíněné období dobře připravit, a to jak v institucích EU, tak ve vnitrostátních institucích členských států.

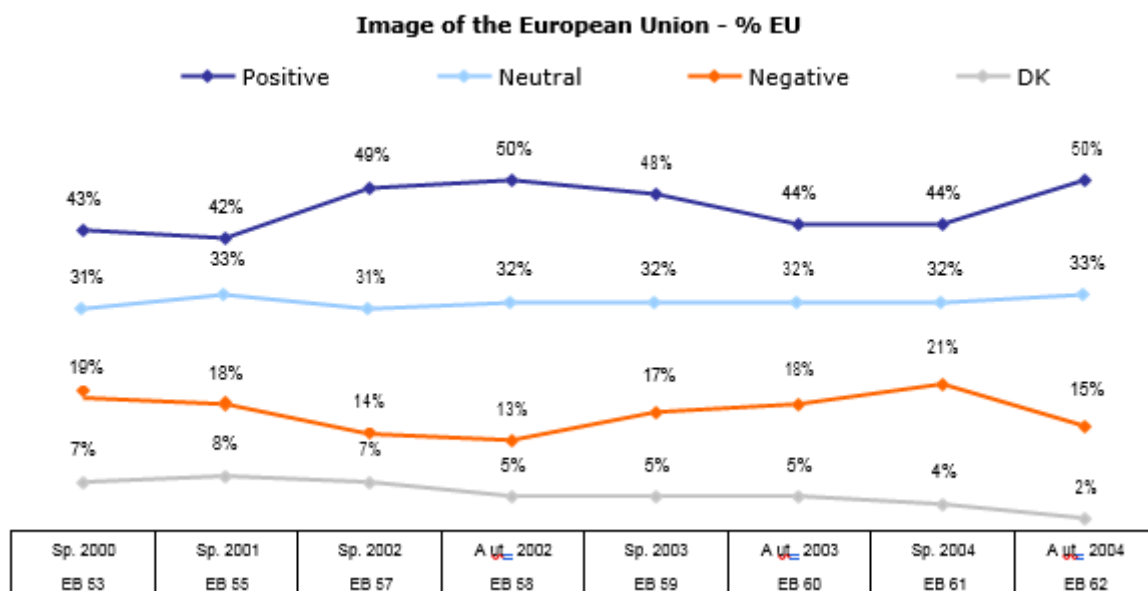
Ještě více podporovaným tématem ze strany respondentů byl boj proti terorismu, který postupem času nabral čím dál větší intenzity. Otázka boje proti terorismu se stejně jako oblast přistěhovalecké politiky do rozmezí prvních třech míst dostala v roce 2015 a to jak ČR, tak EU. V ČR byla naměřená hodnota 42 % a v EU byla tato hodnota 34 %. O rok později se obava obyvatel ještě znásobila na v ČR 52 % (první místo v celkovém pořadí) a v EU se jednalo o 42 %, což byla druhá příčka.

⁷³ NOVINKY. *Milióny Afričanů chtějí opustit domovy, Evropě hrozí druhá vlna migrace*. [online]. novinky.cz, [cit. 18. března 2018]. Dostupné na <<https://www.novinky.cz/zahranicni/467052-miliony-africanu-chteji-opustit-domovy-evrope-hrozi-druha-vlna-migrace.html>>

8. Image EU z pohledu členských států

V této kapitole bych se rád zaměřil na image EU, a to nejen z pohledu ČR, ale všech členských států. Dojde zde k odlišnosti oproti předchozím kapitolám, a to konkrétně v období, které budu porovnávat. Jak je již na základě předchozích kapitol patrné, dané otázky (důvěra v EU, role EP, členství v EU) jsem porovnával v období dvou předchozích vlád (vláda P. Nečase a B. Sobotky). Nyní tomu bude ovšem jinak, a to z důvodu velice nepatrných rozdílů v již zmíněném období. Z tohoto důvodu roky, které budu porovnávat jsou 2004, 2008, 2012 a 2016, tudíž vždy po čtyřletém období.

Obrázek 8: Image EU 2004 (v %)

EVROPSKÁ KOMISE. *Eurobarometer 62: Public opinion in the European Union* [online]. ec.europa.eu, květen 2005 [cit. 6. března 2018]. Dostupné na <http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/archives/eb/eb62/eb_62_en.pdf>

Na grafu můžeme vidět, jaký byl vývoj image EU od roku 2000. Můžeme vidět že jak u pozitivní, tak u negativní image došlo v roce 2002 k mírnému výkyvu, jinak se hodnoty pohybují u pozitivní image od 42-50 % a u negativní od 13-21 %, tudíž je rozdíl 8 %. Oproti tomu, když se zaměřím na neutrální image EU, tak můžeme vidět téměř stejné hodnoty, které se pohybují v rozmezí 31-33 % v období čtyř let a osmi průzkumů veřejného mínění. V roce 2004, což je pro nás nejdůležitější, byla v rámci všech členských států průměrná hodnota pozitivního image 50 %, neutrálního 33 % a negativního 15 %. „DK“ charakterizuje ty, jež

nevěděli nebo neměli na danou problematiku názor, ale touto kategorií se nebudu, v kapitole Image EU z pohledu členských států, zabývat.

Obrázek 9: Image EU 2004 - jednotlivé státy (v %)

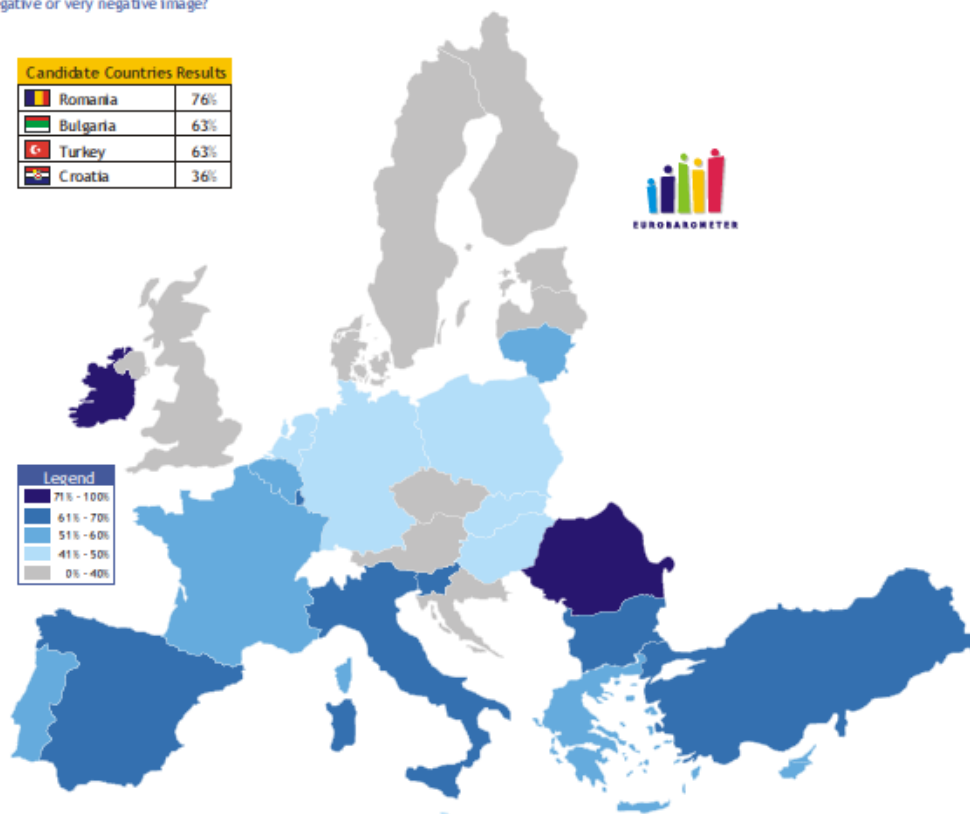
Q13 In general, does the European Union conjure up for you a very positive, fairly positive, neutral, fairly negative or very negative image?

Answers: Total Positive

Country Results	
 Ireland	75%
 Italy	64%
 Spain	62%
 Slovenia	62%
 Luxembourg	61%
 Portugal	60%
 Lithuania	60%
 Belgium	59%
 Greece	58%
 France	53%
 Cyprus	51%
 EU25	50%
 Slovakia	48%
 Germany	47%
 Poland	46%
 Hungary	46%
 The Netherlands	45%
 Malta	45%
 Czech Republic	40%
 Latvia	40%
 Denmark	38%
 Sweden	38%
 Estonia	38%
 Finland	35%
 Austria	34%
 United Kingdom	32%

Candidate Countries Results	
 Romania	76%
 Bulgaria	63%
 Turkey	63%
 Croatia	36%

Legend	
	71% - 100%
	61% - 70%
	51% - 60%
	41% - 50%
	0% - 40%

EVROPSKÁ KOMISE. Eurobarometer 62: Public opinion in the European Union [online]. ec.europa.eu, květen 2005 [cit. 6. března 2018]. Dostupné na <http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/archives/eb/eb62/eb_62_en.pdf>

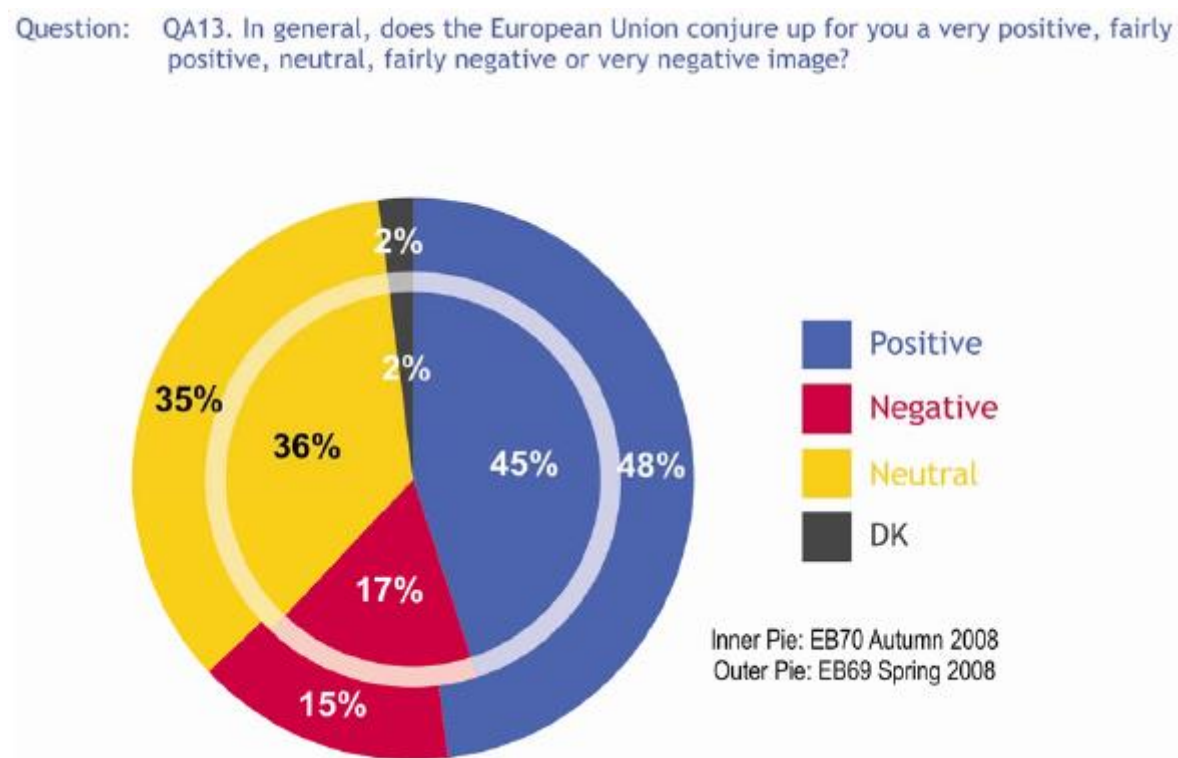
Na grafu je zřejmé, jaký byl vývoj image EU od roku 2000. Můžeme vidět že jak u pozitivní, tak u negativní image došlo v roce 2002 k mírnému výkyvu, jinak se hodnoty pohybují u pozitivní image od 42-50 % a u negativní od 13-21 %, tudíž je rozdíl 8 %. Oproti tomu, když se zaměřím na neutrální image EU, jsou téměř stejné hodnoty, které se pohybují v rozmezí 31-33 % v období čtyř let a osmi průzkumů veřejného mínění. V roce 2004, což je pro nás nejdůležitější, byla v rámci všech členských států průměrná hodnota pozitivního image 50 %, neutrálního 33 % a negativního 15 %. „DK“ charakterizuje ty, jež nevěděli nebo neměli na danou problematiku názor, ale touto kategorií se nebudu, v kapitole Image EU z pohledu členských států, zabývat.

Když bychom chtěli porovnat jednotlivé členské státy EU, tak EU má nejvíce pozitivní image v tehdy kandidátském státě Rumunsko (76 %), na druhé příčce bylo v těsném závěsu

Irsko (75 %) a na třetím místě, již s jedenácti procentním odstupem, se umístila Itálie (64 %). Více než 60 % mělo taktéž Španělsko, Slovinsko a Lucembursko a mezi třetími zeměmi (což současně byly také, jako Rumunsko, kandidátské státy) šlo o Bulharsko a Turecko, jež měly totožně po 63 %. Nejvyšší procentuálně neutrální hodnotu mělo Estonsko (48 %) a nejvíce negativní postoj vůči image EU mělo Švédsko a Spojené království (31 %). ČR se v žebříčku, kde respondenti hlasovali pro absolutní pozitivní image EU, umístila v horším průměru na děleném osmnáctém až devatenáctém místě společně s Lotyšskem.

Nyní se pro srovnání podíváme na stejnou otázku, která byla dotazovaným předložena v roce 2004, zdali je v roce 2008 image EU vnímána pozitivně, negativně či neutrálně.

Obrázek 10: Image EU 2008 (v %)

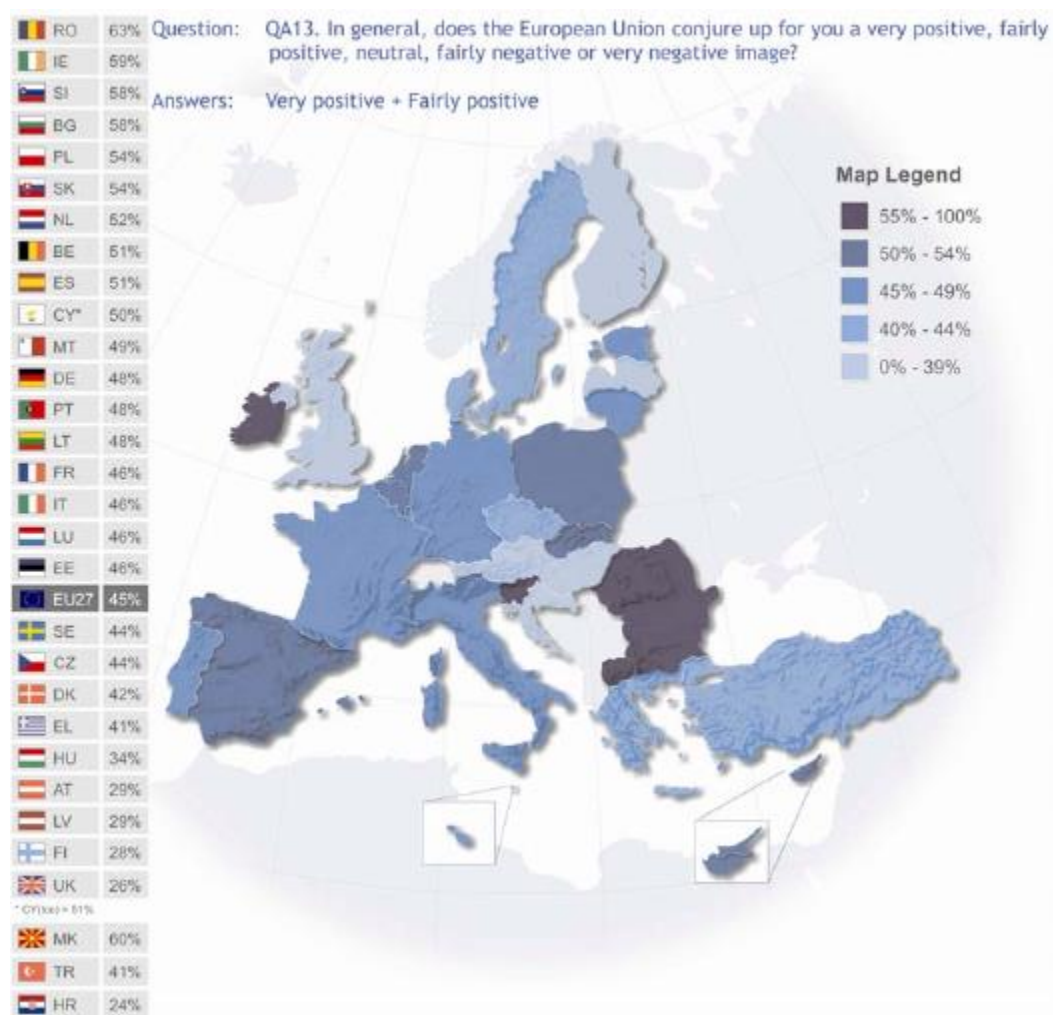

EVROPSKÁ KOMISE. *Eurobarometer 70: Public opinion in the European Union* [online]. ec.europa.eu, červen 2010 [cit. 7. března 2018]. Dostupné na <http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/archives/eb/eb70/eb70_full_en.pdf>

Na základě koláčového grafu můžeme vidět, že v roce 2008 proběhly dva průzkumy veřejného mínění. Vnitřní graf charakterizuje měření, které proběhlo na podzim roku 2008 a vnější graf znázorňuje výsledky měření na jaře 2008. Jelikož jsem jako výsledné hodnoty z roku 2004 zmínil ty, jež byly naměřené v podzimním průzkumu, proto se na ně zaměřím

i nyní. V roce 2008 se 45 % Evropanů domnívá, že image/obraz EU je pozitivní. 36 % dotazovaných je názoru, že image EU se jeví jako neutrální a 17 % jako negativní.

Obrázek 11: Image EU 2008 - jednotlivé státy (v %)

EVROPSKÁ KOMISE. *Eurobarometer 70: Public opinion in the European Union* [online]. ec.europa.eu, červen 2010 [cit. 7. března 2018]. Dostupné na <http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/archives/eb/eb70/eb70_full_en.pdf>

Opět se podíváme na to, jak v průzkumu dopadly jednotlivé členské státy. Nejprve zaměříme na státy, které mají buď pozitivní, nebo spíše pozitivní náhled na image EU. Na prvním místě se opět umístilo Rumunsko⁷⁴ (63 %), které i přes třinácti procentní pokles od roku 2004 zůstalo na první příčce. Druhé se umístilo Irsko (59 %), také jako v předchozím výše zmíněném období. Jediná změna se projevila na třetím místě, kde se umístilo Bulharsko a Slovinsko, které měly totožně 58 %. Na druhém konci žebříčku mělo nejnižší hodnoty

⁷⁴ již členem EU, od roku 2007 společně s Bulharskem

Spojené království (26 %), Finsko (28 %), Lotyšsko a Rakousko (stejně 29 %). Je potřebné uvést, že u těchto států převládá dotazovaných, kteří si myslí, že image EU je neutrální: Spojené království (37 %), Finsko (52 %), Lotyšsko (54 %) a Rakousko (39 %). ČR se umístila se 44 % v horším průměru všech členských zemí, konkrétně na děleném 19-20 místě. Je zajímavé, že Slovensko se oproti ČR umístilo o 14 příček výše.

Obrázek 12: Image EU 2008 - jednotlivé státy 2 (v %)

QA13 In general, does the European Union conjure up for you a very positive, fairly positive, neutral, fairly negative or very negative image?

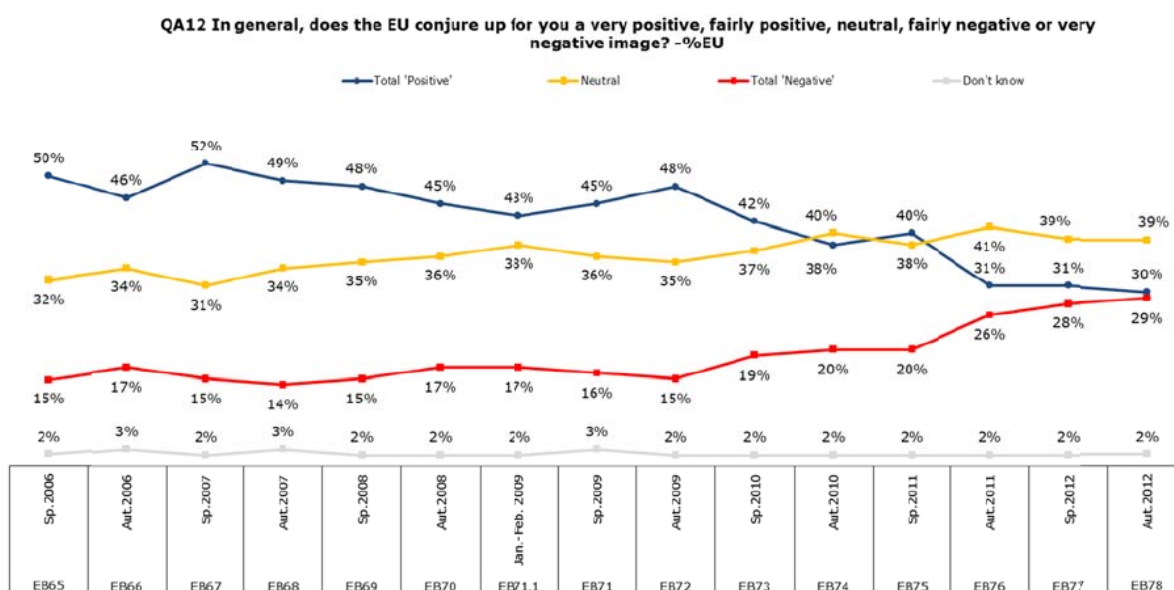
% "Total positive"

		Spring 2008 (EB69)	Autumn 2008 (EB70)	Evolution (%points)
	EU27	48%	45%	-3
	The Netherlands	43%	52%	+9
	**	**	**	**
	**	**	**	**
	**	**	**	**
	Denmark	47%	42%	-5
	Hungary	39%	34%	-5
	Finland	34%	28%	-6
	Ireland	65%	59%	-6
	Belgium	58%	51%	-7
	Luxembourg	53%	46%	-7
	Greece	48%	41%	-7
	Portugal	55%	48%	-7
	Spain	59%	51%	-8
	Cyprus	58%	50%	-8
	Malta	57%	49%	-8
	Croatia	32%	24%	-8
	Turkye	49%	41%	-8
	Former Yougoslav Republic of Macedonia	67%	60%	-7

EVROPSKÁ KOMISE. *Eurobarometer 70: Public opinion in the European Union* [online]. ec.europa.eu, červen 2010 [cit. 7. března 2018]. Dostupné na <http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/archives/eb/eb70/eb70_full_en.pdf>

Je vidět, že se pořadí států výrazně změní, když se jedná pouze o odpověď, že je image EU naprosto pozitivní (vyloučíme odpověď „spíše pozitivní“). Na prvních třech místech mezi členskými státy se nyní umístilo Irsko (59 %), Nizozemí (52 %), Španělsko a Belgie (shodně 51 %).

Obrázek 13: Image EU 2012 (v %)

EVROPSKÁ KOMISE. *Eurobarometer 78: Public opinion in the European Union* [online]. ec.europa.eu, 2012 [cit. 7. března 2018]. Dostupné na <http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/archives/eb/eb78/eb78_publ_en.pdf>

Jako v předchozích případech se i nyní podíváme, jak si vedla image EU v roce 2012. Jak je patrné, tak v roce 2012 došlo k velké změně a to, že razantně klesl pozitivní pohled (30 %) na image EU a na vedoucí pozici ji vystřídal neutrální postoj (39 %). Zároveň oproti pozitivnímu postoji se zvýšilo procento u postoje negativního (29 %), což byla doposud nejvyšší naměřená hodnota.

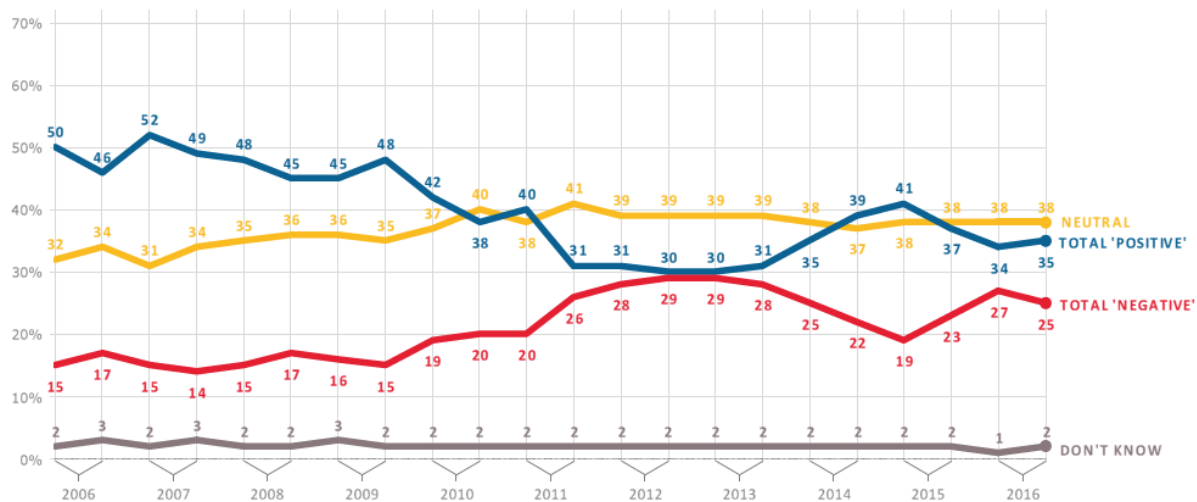
Podíl pozitivních stanovisek je vyšší nebo roven 30 % průměru EU ve třinácti členských státech, kterými byly: Belgie, Bulharsko, Dánsko, Německo, Irsko, Francie, Itálie, Litva, Lucembursko, Malta, Polsko, Nizozemsko, Rumunsko a Slovinsko. Nejvíce pozitivní státy byly: Bulharsko (56 %), Rumunsko (42 %) a na třetím místě Polsko se 40 %. Oproti tomu podíl negativních stanovisek, které jsou vyšší nebo stejné 29 % průměru EU byl v patnácti členských státech, a to konkrétně v: Belgii, ČR, Irsko, Řecko, Španělsko, Francie, Kypr, Maďarsko, Nizozemsko, Rakousko, Polsko, Finsko, Švédsko, Slovensko a VB. Nejvyšší počet „negativních“ respondentů bylo v Řecku (49 %), na druhém místě se umístilo Spojené království (48 %) a pomyslnou bronzovou medaili získal Kypr se 44 %.

Stejně jako v předchozích třech případech, tak i nyní se nejprve zaměříme na stav vnímání image EU v rámci jejích členských států. Pozitivní vnímání EU oproti roku 2012 mírně posílilo, kdy byla hodnota, naměřená na podzim roku 2016, 35 %. Neutrální postoj mělo v roce

2016 nejvíce dotazovaných, jednalo se o 38 %. Negativní názor na image EU mělo o 4 % méně respondentů oproti průzkumu před čtyřmi lety, tudíž 25 %.

Obrázek 14: Image EU 2016 (v %)

QA9 In general, does the EU conjure up for you a very positive, fairly positive, neutral, fairly negative or very negative image?
(% - EU)

EVROPSKÁ KOMISE. *Eurobarometer 86: Public opinion in the European Union* [online]. ec.europa.eu, prosinec 2016 [cit. 7. března 2018]. Dostupné na <https://ec.europa.eu/finland/sites/finland/files/eb86_first_en.pdf>

Když se opět podíváme na členské státy, tak ve dvaceti zemích má většina občanů neutrální obraz vůči image EU. Nejvíce takových je ve Španělsku (51 %) a v Lotyšsku (50 %). V šesti státech převládá pozitivní vnímání image EU, těmito státy jsou: Irsko (55 %), Polsko (51 %), Rumunsko (50 %), Bulharsko (49 %), Portugalsko (48 %) a Spojené království (34 %). Negativní stanovisko proti image EU mělo pouze Řecko, kde tato varianta naprosto převládla, a to s výslednou hodnotou 47 %.

ČR opět nedopadla příliš dobře v kategorii „absolutně pozitivní“, kde měla pouhých 28 %, což je třetí nejnižší procentuálně výsledek, hned po Kypru (26 %) a Řecku (17 %), jak již bylo výše uvedeno. V oblasti neutrálního postoje měla ČR 39 %, což je nejvíce ze všech možných odpovědí a zároveň je to pouhé jedno procento nad průměrem všech členských států. Poslední negativní postoj vůči image EU měl po konečném měření hodnotu 32 %. Tento výsledek pro ČR znamenal v pořadí čtvrté nejhorší místo, kdy horší bylo pouze Rakousko (35 %), Kypr (35 %) a na úplném chvostu tabulky se umístilo Řecko se 47 %.

Obrázek 15: Image EU 2016 - jednotlivé členské státy (v %)

QA9 In general, does the EU conjure up for you a very positive, fairly positive, neutral, fairly negative or very negative image?
(%)

		Total 'Positive'		Neutral		Total 'Negative'		Don't know
			Aut. 2016 - 5p. 2015		Aut. 2016 - 5p. 2015		Aut. 2016 - 5p. 2015	
EU28		35	▲ 1	38		25	▼ 2	2
BE		35		38	▲ 5	27	▼ 4	0
BG		49	▼ 2	33	▲ 3	16	▼ 1	2
CZ		28	▲ 2	39	▼ 1	32	▼ 2	1
DK		32	▼ 2	43	▲ 1	23		2
DE		37	▲ 8	41		21	▼ 8	1
EE		35	▲ 2	49	▲ 2	14	▼ 3	2
IE		55	▼ 3	31	▲ 4	13	▼ 1	1
EL		17	▲ 1	36	▲ 3	47	▼ 4	0
ES		29	▼ 1	51	▲ 7	19	▼ 4	1
FR		29	▼ 7	39	▲ 6	31	▲ 2	1
HR		35	▼ 2	46	▲ 3	18	▼ 1	1
IT		32		33	▼ 5	30	▲ 3	5
CY		26	▼ 1	38	▲ 6	35	▼ 6	1
LV		33	▲ 2	50	▲ 1	16	▼ 2	1
LT		44	▲ 1	48	▲ 1	7	▼ 2	1
LU		47	▲ 2	34	▲ 2	19	▼ 3	0
HU		37	▲ 4	45	▲ 4	18	▼ 7	0
MT		42	▲ 1	48	▲ 5	7	▼ 6	3
NL		33		39	▲ 1	28	▼ 1	0
AT		28	▼ 4	36	▲ 6	35	▼ 2	1
PL		51	▲ 4	37		10	▼ 5	2
PT		48	▲ 7	34	▼ 5	16	▼ 2	2
RO		50	▲ 8	36	▼ 7	13	▼ 1	1
SI		35	▲ 3	45	▼ 1	19	▼ 1	1
SK		34	▲ 4	45	▲ 2	20	▼ 6	1
FI		33		46	▲ 2	20	▼ 2	1
SE		35	▼ 1	37	▼ 1	28	▲ 2	0
UK		34	▲ 3	30	▼ 1	32	▼ 4	4

EVROPSKÁ KOMISE. *Eurobarometer 86: Public opinion in the European Union* [online]. ec.europa.eu, prosinec 2016 [cit. 7. března 2018]. Dostupné na <https://ec.europa.eu/finland/sites/finland/files/eb86_first_en.pdf>

Tabulka 39: Vnímání Image EU v ČR (v %)

	Pozitivní	Neutrální	Negativní
2004	50	33	15
2008	45	36	17
2012	30	39	29
2016	35	38	25

V tabulce můžeme vidět ještě jedno celkové shrnutí, jak si vedly konkrétně jednotlivé kategorie. Když se na uvedená data podíváme je patrné, že pozitivní názor na image EU má klesající tendenci, oproti negativnímu vnímání, kde se procento dotazovaných v průběhu dvanácti let navyšuje. Svůj standart si drží postoj neutrální, kdy se hodnoty pohybovaly v rozmezí 33-39 %.

Závěr

Zaměření mé diplomové práce je vnímání EU v ČR: veřejné mínění, image, branding. V současné době patří průzkumy veřejného mínění mezi velice časté způsoby, jak zjistit, co si o nejrůznějších problematikách myslí veřejnost jednotlivých států.

Výzkumné otázky, které jsem si v úvodu stanovil, znějí:

- **Jak se proměnilo vnímání Evropské unie mezi českými občany v období Nečasovy vlády a vlády Bohuslava Sobotky?**
- **Jaký je rozdíl ve vnímání Evropské unie v České republice oproti celkovému průměru států Evropské unie ve vybraných otázkách v období mezi roky 2010–2017?**
- **Jak se v období 2010–2017 změnila důvěra a image Evropské unie v očích občanů členských států?**

Na základě praktické části této diplomové práce, můžu říci, že vnímání EU mezi občany ČR se v období vlád P. Nečase a B. Sobotky nese v duchu malých změn mezi měřenými obdobími, neznalostí české veřejnosti o fungování EU a jejich institucí, což následně vede k lhostejnosti zapojit se do evropského dění, voleb do EP apod. Ve většině zkoumaných otázkách se projevila nedůvěra českých obyvatel vůči EU a současně se ukázalo, že si Češi spíše nepřejí, aby docházelo k posilování evropských institucí (v této práci doloženo například na EP). Můj názor je takový, že bez EU by ČR nikdy nebyla tam, kde je nyní a toho by si měl český národ vážit. Pokud nezačneme více propagovat EU (nejen v oblasti základních a středních škol), s měnící se českou politickou situací může dojít, stejně jako ve Spojeném království, ke hlasování o vystoupení z EU. Vzhledem k tomu, jak v současnosti česká veřejnost nahlíží na tuto nadnárodní organizaci, mám velkou obavu, jak by dané referendum pro ČR dopadlo.

Druhá z položených výzkumných otázek zněla: *Jaký je rozdíl ve vnímání Evropské unie v České republice oproti celkovému průměru států Evropské unie ve vybraných otázkách v období mezi roky 2010–2017?* Jako první zkoumanou problematikou bylo členství ČR v EU, a to nejprve v období dvou let po vstupu (2004 a 2005) a poté v období let 2011–2017. Na základě dat je patrné, že se lidé čím dál víc přiklánějí k názoru, že členství ČR v EU není ani dobrá ani špatná věc. Jak jsem již výše zmínil, tento stav, odpovídá lhostejnosti lidí vůči EU, neznalosti lidí o EU jako celku a jejich jednotlivých institucích či důležitých pracovních

postech. V téměř každé oblasti, kterou jsem se ve své práci zabýval, jsem pro srovnání uvedl průměrné hodnoty naměřené v rámci celé EU.

Představa o probírané evropské instituci, byla následující otázka, kterou jsem ve své práci zkoumal. I zde jsem srovnával jak českou, tak evropskou veřejnost. V rámci ČR měla největší zastoupení odpověď „neutrální“ představa. Musíme konstatovat, že pozitivní představa o EP má spíše klesající tendenci. K největšímu propadu došlo v roce 2015, kdy se v odpovědích projevil počátek migrační krize. Nejčastější odpověď u průměru EU byla stejná jako v ČR, ovšem u pozitivní představy nedošlo tak k razantnímu propadu jako v našem případě.

Dále jsem se zaměřil na otázku, zdali by měla být role EP důležitější, méně důležitou nebo shodnou jako doposud. I v tomto případě jsem pro porovnání zmínil data, charakterizující názor EU. V ČR je postupem času čím dál méně respondentů, kteří jsou toho názoru, že by EP měl hrát důležitější roli. Oproti tomu logicky přibývá těch, kteří nejsou spokojeni s fungováním EP, a proto si přejí, aby jeho role nebyla tak podstatná. Naprosto odlišný je názor států EU, kde respondenti po celou dobu hlasují pro to, aby hrál EP čím dál důležitější roli na mezinárodním poli.

Poslední zvolené otázce, která spadá pod druhou výzkumnou otázku, jsem věnoval oblastem, na které by se měl EP zaměřit a podporovat je. Uvedl jsem zde všechna data z jednotlivých let, jak v rámci ČR, tak EU. Pokud se na ně blíže podíváme, je více než jasné, že oblasti, které má EP podporovat se mění na základě celosvětového dění. Proč celosvětového? Protože hlavním indikátorem změny byl opět rok 2015, kdy se začala ve větším měřítku projevovat migrační krize a počet teroristických útoků. Když vezmu v potaz data z roku 2016, tak Češi byli toho názoru, že by se EP měl nejvíce zaměřit na boj proti terorismu, na druhém místě skončil boj proti chudobě a na dělené třetí příčce se umístila bezpečnostní a obranná politika a přistěhovalecká politika. Evropané nejvíce hlasovali pro řešení chudoby, druhý byl boj proti terorismu a pomyslný bronz získala přistěhovalecká politika.

Poslední výzkumná otázka, kterou jsem si stanovil, byla: *Jak se v období 2010–2017 změnila důvěra a image Evropské unie v očích občanů členských států?* Co se týče ČR a image EU, tak na základě porovnaných dat z let 2010-2017, kdy došlo k průzkumům v rámci eurobarometrů, můžeme říci, že česká veřejnost má spíše pozitivní pohled na image EU, ovšem od roku 2004-2012 měl klesající tendenci. V roce 2004 byla hodnota pozitivního vnímání image EU v ČR 50 % a v roce 2012 tato hodnota klesla na 30 %. Od roku 2012 se pozitivní hodnota mírně zvýšila a to na 35 %.

Další otázkou, kterou jsem se zde zabýval, byla důvěra české veřejnosti v EU jako celek, instituce EU, což v tomto případě byl EP a EK. Dále to byly pracovní pozice v EU, konkrétně

šlo o post předsedy EP a Vysoké představitelky EU pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku. Co se týče důvěry v EU, tak můžeme konstatovat, že v průběhu let dochází k přelévání z důvěry na nedůvěru a naopak. U evropských institucí je tomu již úplně jinak. Zde dominuje nedůvěra v jejich fungování, a to v rámci všech let, kdy průzkumy veřejného mínění proběhly. Stejně jako instituce si vedly i vybrané pracovní pozice, kdy ve všech případech „zvítězila“ odpověď „nedůvěra“. Také jsem se zde zaměřil na to, kolik procent respondentů dané posty ani nezná, což bylo pro mě velké překvapení. Například pozici předsedy EP nezná, v průměru ze šesti analyzovaných let, téměř čtvrtina všech (23 %) a Vysokou představitelku EU pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku dokonce 26 % dotazovaných.

Jak jsem již několikrát zmínil, pracoval jsem s daty, které byly zpracovány jednak Centrem pro výzkum veřejného mínění, tak EP a EK. Pracovalo se mi s nimi velice dobře, ovšem většinou, hlavně ze strany EP a EK, nedocházelo k měření dat pomocí stejných dotazníků, proto došlo k tomu, že v mém vytyčeném období občas chybí data z jednoho či dvou let.

Zdroje

ADAMEC, Čeněk. *Počátky výzkumu veřejného mínění v českých zemích*. Praha: Ústav pro soudobé dějiny. 1996.

AMNESTY INTERNATIONAL. *10 otázek a odpovědí – migrační krize*. [online]. amnesty.cz, [cit. 3. března 2018]. Dostupné na <<https://www.amnesty.cz/migrace/migrace-myty-a-fakta>>

BBC. *UK votes to leave the EU*. [online]. bbc.com, [cit. 9. ledna 2018]. Dostupné na <http://www.bbc.com/news/politics/eu_referendum/results>

ČADOVÁ, Naděžda. *Důvěra v evropské a mezinárodní instituce-duben 2015* [online]. cvvm.soc.cas.cz, 4. května 2015 [cit. 21. února 2018]. Dostupné na <https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a1895/f9/pm150504.pdf>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konané ve dnech 28.05. – 29.05.2010* [online]. volby.cz, [cit. 20. ledna 2018]. Dostupné na <<https://www.volby.cz/pls/ps2010/ps2?xjazyk=CZ>>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Volby do Evropského parlamentu konané na území České republiky ve dnech 11.06. – 12.06.2004* [online]. volby.cz, 2014 [cit. 26. února 2018]. Dostupné na <<https://www.volby.cz/pls/ep2004/ep11?xjazyk=CZ>>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konané ve dnech 14. - 15.6.2002* [online]. volby.cz, [cit. 26. února 2018]. Dostupné na <<https://www.volby.cz/pls/ps2002/ps2?xjazyk=CZ>>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konané ve dnech 02.06. – 03.06.2006* [online]. volby.cz, 2017 [cit. 26. února 2018]. Dostupné na <<https://www.volby.cz/pls/ps2006/ps2?xjazyk=CZ>>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Obyvatelstvo, volby* [online]. czso.cz, [cit. 5. března 2018]. Dostupné na <<https://www.czso.cz/documents/10180/35252878/22003315k4.pdf/6b83eb49-381e-4bac-b70e-749e5dcb9172?version=1.1>>

ČTK. *Analýza: Sobotkova vláda je zodpovědná za nevyčerpání miliard z EU, míní Zeman* [online]. denik.cz, 6. ledna 2016 [cit. 22. ledna 2018]. Dostupné na <https://www.denik.cz/z_domova/sobotkova-vlada-je-zodpovedna-za-nevycerpani-miliard-z-eu-mini-zeman-20160104.html>

ČTK. *ČR v období 2007 až 2013 z fondů EU vyčerpala 96,4 procenta peněz* [online]. ceskenoviny.cz, 4. dubna 2017 [cit. 22. ledna 2018]. Dostupné na <<http://www.ceskenoviny.cz/zpravy/cr-v-obdobi-2007-az-2013-z-fondu-eu-vycerpala-96-4-procenta-penez/1469238>>

ĐUROVIČ, Martin. *Důvěra institucím EU a organizacím OSN a NATO – duben 2013* [online]. cvvm.soc.cas.cz, 6. května 2013 [cit. 20. února 2018]. Dostupné na <https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a1419/f9/pm130506.pdf>

ĐUROVIČ, Martin. *Důvěra institucím EU a organizacím OSN a NATO* [online]. cvvm.soc.cas.cz, 27. dubna 2012 [cit. 20. února 2018]. Dostupné na <https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a1552/f9/pm120427.pdf>

EUROPEAN COMMISSION. *Public opinion* [online]. ec.europa.eu, [cit. 13. ledna 2018]. Dostupné na <<http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm>>

EUROPEAN VALUES. *Analýza: Evropský to-do list Sobotkova kabinetu* [online]. europeanvalues.net.cz, 6. února 2014 [cit. 22. ledna 2018]. Dostupné na <<http://www.europeanvalues.net/analyza-evropsky-list-sobotkova-kabinetu/>>

EUROPEAN VALUES. *Nečasova evropská Strategie: počkejme a uvidíme* [online]. europeanvalues.net.cz, 30. května 2013 [cit. 21. ledna 2018]. Dostupné na <<http://www.europeanvalues.net/necasova-evropska-strategie-pockejme-a-uvidime/>>

EUROSKOP. *ČR a EU 2010-2014*. [online]. stem.cz, [cit. 9. března 2018]. Dostupné na <<https://www.euroskop.cz/9090/sekce/cr-a-eu-2010-2014/>>

EVROPSKÁ KOMISE. *EU a migrační krize*. [online]. <http://publications.europa.eu>, [cit. 3. března 2018]. Dostupné na <<http://publications.europa.eu/webpub/com/factsheets/migration-crisis/cs/#what-is-refugee-crisis>>

EVROPSKÝ PARLAMENT. *Výsledky evropských voleb 2014* [online]. europa.eu, 22. září 2014 [cit. 24. ledna 2018]. Dostupné na <<http://www.europarl.europa.eu/elections2014-results/cs/country-results-cz-2014.html>>

EVROPSKÝ PARLAMENT. *Evropané v roce 2016. Vnímání a očekávání, boj proti terorismu a radikalizaci* [online]. europa.eu, 2016 [cit. 12. ledna 2018]. Dostupné na <<http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/cs/20160623PVL00111/Evropan%C3%A9-v-roce-2016-vn%C3%ADm%C3%A1n%C3%AD-a-o%C4%8Dek%C3%A1v%C3%A1n%C3%AD-boj-proti-terorismu-a-radikalizaci>>

FINANCE. *Fiskální politika*. [online]. finance.cz, [cit. 18. března 2018]. Dostupné na <<https://www.finance.cz/makrodata-eu/statni-rozpocet/fiskalni-politika/>>

HEALEY, M. *Co je branding?*, Praha, Slovart. 2008.

HORÁKOVÁ, Naděžda. *První rok členství České republiky v Evropské unii očima veřejnosti*. [online]. cvvm.soc.cas.cz, 1. ledna 2005 [cit. 29. února 2018]. Dostupné na <<https://cvvm.soc.cas.cz/cz/casopis-nase-spolecnost/prehled-clanku/53-2005-1/445-prvni-rok-lenstvi-eske-republiky-v-evropske-unii-oima-veejnosti>>

KAPFERER, Jean-Noël. N. *The New Strategic Brand Management. Creating and Sustaining Brand Equity Long Term*. Londýn: Kogan Page Publishers. 2008.

KELLER, Kevin Lane. Conceptualizing, measuring, and managing customer-based brand. *Journal of Marketing*. 1993. roč. 57, č. 1, s. 1-22.

KEY, Valdimer Orlando. *Public Opinion and American Democracy*. New York: Alfred. A. Knopf, 1967.

KOHOUT, Jaroslav. *Veřejné mínění, image a metody public relations*. Praha: Management Press, Ringier ČR, a.s. 1999.

KUNŠTÁT, Daniel. *Proč lidé nevolili ve volbách do Evropského parlamentu?* [online]. cvvm.soc.cas.cz, 6. září 2004 [cit. 25. února 2018]. Dostupné na <https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a1316/f9/100389s_pv40906.pdf>

LIJPHART, Arend. Unequal Participation: Democracy's Unresolved Dilemma. *American Political Science Review*, 1997, roč. 91, č. 1. s. 1–11. Dostupné na <<http://www.people.fas.harvard.edu/~iversen/PDFfiles/Lijphart1997.pdf>>

MEDIAGRAM.CZ. *Co je veřejnost, publikum, masa, skupina, dav* [online]. Mediagram.cz, [cit. 11. ledna 2018]. Dostupné na <<http://mediagram.cz/uzivatele/co-je-verejnost>>

MIKEŠ, Jiří, VYSEKALOVÁ, Jitka. *Image a firemní identita*. Praha: Grada Publishing a. s., 2009.

MIŠOVIČ, Ján a kol. *Od A do Z ve výzkumech veřejného mínění*. OREGO, 2010.

NANCY, Jacques. *Europeans in 2016: Socio-demographic focus on their expectations* [online]. europarl.europa.eu, červen 2016 [cit. 12. ledna 2018]. Dostupné na <http://www.europarl.europa.eu/pdf/eurobarometre/2016/attentes/eb85_1_sociodemographic_focus_en.pdf>

NOVÁKOVÁ, Jana. *Důvěra v evropské a mezinárodní instituce-duben 2014* [online]. cvvm.soc.cas.cz, 7. května 2014 [cit. 21. února 2018]. Dostupné na <https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a1746/f9/pm140507.pdf>

NOVINKY. *Milióny Afričanů chtějí opustit domovy, Evropě hrozí druhá vlna migrace*. [online]. novinky.cz, [cit. 18. března 2018]. Dostupné na <<https://www.novinky.cz/zahranicni/467052-miliony-africanu-chteji-opustit-domovy-evrope-hrozi-druha-vlna-migrace.html>>

PILECKÁ, Jarmila. *Angažovanost občanů a zájem o politiku-únor 2016* [online]. cvvm.soc.cas.cz, 30. března 2016 [cit. 12. ledna 2018]. Dostupné na

<https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a2038/f9/pd160330.pdf>

PILECKÁ, Jarmila. *Důvěra v evropské a mezinárodní instituce – duben 2016* [online]. cvvm.soc.cas.cz, 28. dubna 2016 [cit. 21. února 2018]. Dostupné na

<https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a2055/f9/pm160428.pdf>

PILECKÁ, Jarmila. *Důvěra v evropské a mezinárodní instituce – duben 2017* [online]. cvvm.soc.cas.cz, 24. května 2017 [cit. 22. února 2018]. Dostupné na

<https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a4330/f9/pm170524b.pdf>

REIFOVÁ, Irena. *Slovník mediální komunikace*. 1. vyd. Praha: Portál, 2004.

RENDLOVÁ, Eliška, LEBEDA, Tomáš. *Výzkumy veřejného mínění – teoretické souvislosti a praktická aplikace*. Sociologické texty. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2002.

REZKOVÁ, Miluše. *Občané o své účasti a hlasování v referendu o vstupu ČR do EU*. [online]. cvvm.soc.cas.cz, 9. června 2003 [cit. 29. února 2018]. Dostupné na

<https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a318/f9/100230s_pm30609.pdf>

SCAMMELL, Margaret. 2007: Political Brands and Consumer Citizens: The Rebranding of Tony Blair, *The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science*, č. 611.

SCHEUER, Andreas, BRUG, Wouter van der. Locating Support for European Integration. In: BRUG, Wouter van der, EIJK, Cees van der (ed). *European Elections & Domestic Politics. Lessons from the Past and Scenarios for the Future*, Notre Dame, The University of Notre Dae Press, 2007.

STEM. *Důvěra občanů v EU a Evropský parlament*. 10. března 2014 [online]. stem.cz, [cit. 4. března 2018]. Dostupné na <<https://www.stem.cz/duvera-obcanu-v-eu-a-evropsky-parlament/>>

ŠUBRT, Jiří. *Veřejné mínění z pohledu teorie a výzkumné praxe*. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2006.

ŠURÁŇOVÁ, Jana. *Analýza strategie budování značky*, Brno. 2013.

ÚŘAD VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY. *Programové prohlášení Vlády České republiky* [online]. vláda.cz, 4. srpna 2010 [cit. 20. ledna 2018]. Dostupné na <https://www.vlada.cz/assets/media-centrum/dulezite-dokumenty/Programove_prohlaseni_vlady.pdf>

ÚŘAD VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY. *Strategie působení ČR v EU* [online]. vláda.cz, [cit. 20. ledna 2018]. Dostupné na <<https://www.vlada.cz/assets/media-centrum/aktualne/Strategie-pusobeni-CR-v-EU.pdf>>

VELKÝ SOCIOLOGICKÝ SLOVNÍK. Praha: Karolinum. Nakladatelství Univerzity Karlovy, 1996.

WOOD, Lisa. Brands and Brand Equity: Definition and Management, *Management Decision*, 2000, roč. IX, č. 38.

ZENKNER, Petr. *Dánsko*. [online]. Euroskop.cz, 2017 [cit. 9. ledna 2018]. Dostupné na <<https://www.euroskop.cz/509/sekce/dansko/>>

Eurobarometry:

EVROPSKÁ KOMISE. *Standard EB 73, Spring 2010* [online]. ec.europa.eu, 2010 [cit. 6. března 2018]. Dostupné na <http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/archives/eb/eb73/eb73_fact_cz_en.pdf>

EVROPSKÁ KOMISE. *Eurobarometer 62: Public opinion in the European Union* [online]. ec.europa.eu, květen 2005 [cit. 6. března 2018]. Dostupné na <http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/archives/eb/eb62/eb_62_en.pdf>

EVROPSKÁ KOMISE. *Eurobarometer 70: Public opinion in the European Union* [online]. ec.europa.eu, červen 2010 [cit. 7. března 2018]. Dostupné na <http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/archives/eb/eb70/eb70_full_en.pdf>

EVROPSKÁ KOMISE. *Eurobarometer 78: Public opinion in the European Union* [online]. ec.europa.eu, 2012 [cit. 7. března 2018]. Dostupné na <http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/archives/eb/eb78/eb78_publ_en.pdf>

EVROPSKÁ KOMISE. *Eurobarometer 86: Public opinion in the European Union* [online]. ec.europa.eu, prosinec 2016 [cit. 7. března 2018]. Dostupné na <https://ec.europa.eu/finland/sites/finland/files/eb86_first_en.pdf>

EVROPSKÝ PARLAMENT. *Eurobarometer 74.3 výsledky za Českou republiku* [online]. europarl.europa.eu, 2010 [cit. 6. března 2018]. Dostupné na <<http://www.europarl.europa.eu/pdf/eurobarometre/2011/20110221/EB743%20FS%20Parlemeter%20CZCZ.pdf>>

EVROPSKÝ PARLAMENT. *Eurobarometer 76.3 výsledky za Českou republiku* [online]. europarl.europa.eu, 2011 [cit. 6. března 2018]. Dostupné na <[http://www.europarl.europa.eu/pdf/eurobarometre/2012/76_3/EB763%20FS%20Parlemeter%20CZ%20\(CZ\).pdf](http://www.europarl.europa.eu/pdf/eurobarometre/2012/76_3/EB763%20FS%20Parlemeter%20CZ%20(CZ).pdf)>

EVROPSKÝ PARLAMENT. *Eurobarometer 78.2 výsledky za Českou republiku* [online]. europarl.europa.eu, 2012 [cit. 9. března 2018]. Dostupné na <http://www.europarl.europa.eu/pdf/eurobarometre/2013/parlemeter/eb78.2_parlemeter_cs.pdf>

EVROPSKÝ PARLAMENT. *Eurobarometer 77.4 výsledky za Českou republiku* [online]. europarl.europa.eu, 2012 [cit. 9. března 2018]. Dostupné na <http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/archives/ebs/ebs_392_fact_cz_cz1.pdf>

EVROPSKÝ PARLAMENT. *Eurobarometer 79.5 výsledky za Českou republiku* [online]. europarl.europa.eu, 2013 [cit. 9. března 2018]. Dostupné na <<http://www.europarl.europa.eu/pdf/eurobarometre/2011/20110221/EB743%20FS%20Parlemeter%20CZCZ.pdf>>
<<http://www.europarl.europa.eu/czechrepublic/resource/static/files/eb79.5-ep-eurobarometer-cz--cz-.pdf>>

EVROPSKÝ PARLAMENT. *Eurobarometer 82.4 výsledky za Českou republiku* [online]. europarl.europa.eu, 2014 [cit. 10. března 2018]. Dostupné na <[http://www.europarl.europa.eu/pdf/eurobarometre/2015/2014parlemeter/EB82.4%20PARLEMETER%20CZ%20\(CZ\).pdf](http://www.europarl.europa.eu/pdf/eurobarometre/2015/2014parlemeter/EB82.4%20PARLEMETER%20CZ%20(CZ).pdf)>

EVROPSKÝ PARLAMENT. *Eurobarometer 84.1 výsledky za Českou republiku* [online]. europarl.europa.eu, 2015 [cit. 9. března 2018]. Dostupné na <[http://www.europarl.europa.eu/pdf/eurobarometre/2015/2015parlemeter/eb_84_1_parlemeter_national_factsheet_cz_\(cs\).pdf](http://www.europarl.europa.eu/pdf/eurobarometre/2015/2015parlemeter/eb_84_1_parlemeter_national_factsheet_cz_(cs).pdf)>

EVROPSKÝ PARLAMENT. *Eurobarometer 86.1 výsledky za Českou republiku* [online]. europarl.europa.eu, 2016 [cit. 10. března 2018]. Dostupné na <http://www.europarl.europa.eu/pdf/eurobarometre/2016/parlemetre/parlemeter_2016_cz_cz.pdf>

EVROPSKÝ PARLAMENT. *Eurobarometer 88.1 výsledky za Českou republiku* [online]. europarl.europa.eu, 2017 [cit. 10. března 2018]. Dostupné na <http://www.europarl.europa.eu/external/html/parlemetre/parlemeter_2017_cz_cz.pdf>

Abstrakt

Diplomová práce s názvem Vnímání Evropské unie v České republice: Veřejné mínění, image, branding se zabývá názory české veřejnosti na vybrané oblasti fungování EU a jejím institucím. Většina dat týkajících se ČR, jež byla zpracována, jak Centrem pro výzkum veřejného mínění, tak Evropským parlamentem nebo Evropskou komisí, jsou porovnávána s průměrem EU. Časový rozptyl v rámci, kterého jsem data porovnával jsem si stanovil období vlád Petra Nečase a Bohuslava Sobotky, které úřadovaly v ČR v letech 2010-2017. Jak je podle názvu patrné, práce se zaměřuje také na vnímání image EU, a to nejen z pohledu ČR, ale současně všech členských států. Zde je časové období změněno na roky 2004, 2008, 2012 a 2016 a to z důvodu malých rozdílů v období výše zmíněných českých vlád.

Klíčová slova

Výzkum veřejného mínění, image, důvěra v EU, důvěra ve vybrané instituce, branding, Evropská unie, Česká republika, Eurobarometr, Centrum pro výzkum veřejného mínění.

Abstract

The Diploma thesis entitled "Perceptions of the European Union in the Czech Republic: Public Opinion, Image, Branding" deals with the views of the Czech public on selected areas of EU functioning and its institutions. Most of the data concerning the Czech Republic, which were processed by both the Center for Public Opinion Research and the European Parliament or the European Commission, are compared with the EU average. Time scatter within the framework I compared the data is set for the period of the governments of Petr Nečas and Bohuslav Sobotka who were in the Czech Republic in 2010-2017. As the title is obvious, the thesis also focuses on the perception of the EU image, not only from the point of view of the Czech Republic, but at the same time of all member states. Here the time period is changed to 2004, 2008, 2012 and 2016 due to a small differences in the period of the Czech governments mentioned above.

Key words

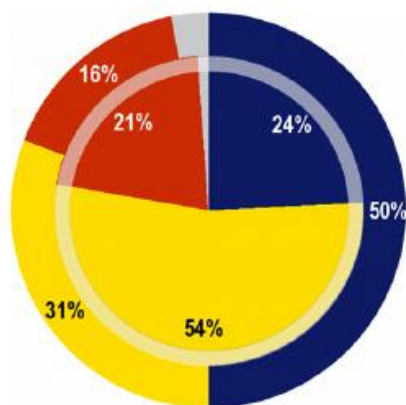
Public Opinion Pools, Image, Trust in the EU, Trust in selected institution, Branding, European Union, Czech Republic, Eurobarometer, Public Opinion Research Center.

Přílohy

Všechny grafy jsou čerpány z jednotlivých eurobarometrů a výzkumů veřejného mínění, které vypracovalo Centrum pro výzkum veřejného mínění v období let 2010-2017.

Příloha 1: Členství v EU 2011

QP23. Řekl(a) byste obecně, že členství (NAŠÍ ZEMĚ) v Evropské unii je...?

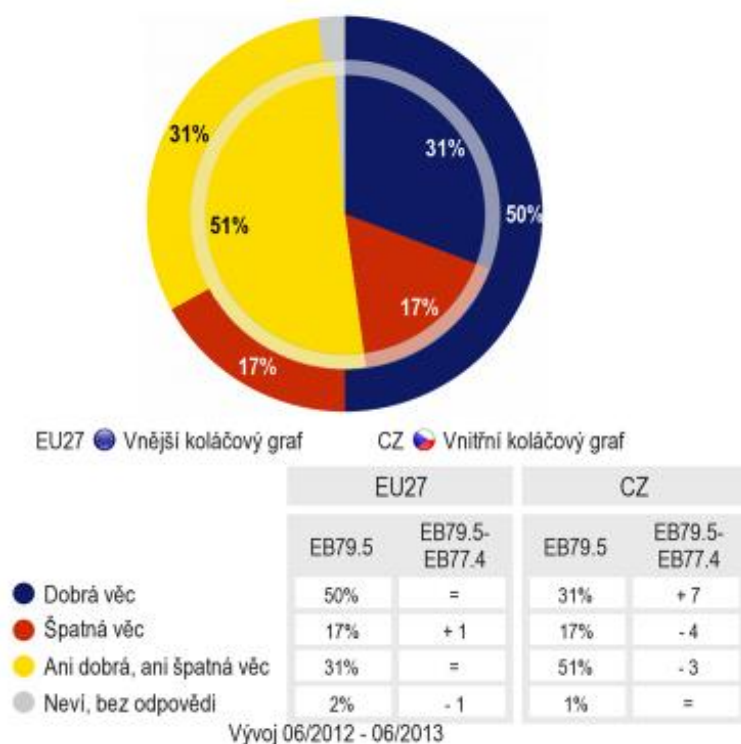
EU27 ● Vnější koláčový graf

CZ ● Vnitřní koláčový graf

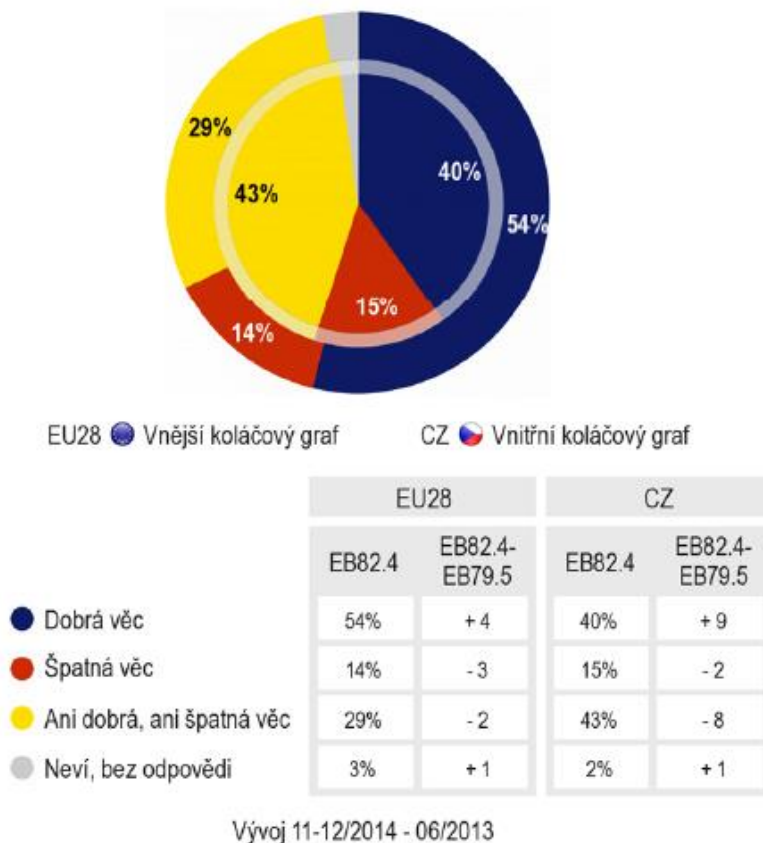
	EU27		CZ	
	EB77.4	EB77.4- EB75.3	EB77.4	EB77.4- EB75.3
● Dobrá věc	50%	+ 3	24%	- 7
● Ani dobrá, ani špatná věc	31%	=	54%	+ 6
● Špatná věc	16%	- 2	21%	+ 2
● Neví, bez odpovědi	3%	- 1	1%	- 1

Vývoj 06/2012-05/2011

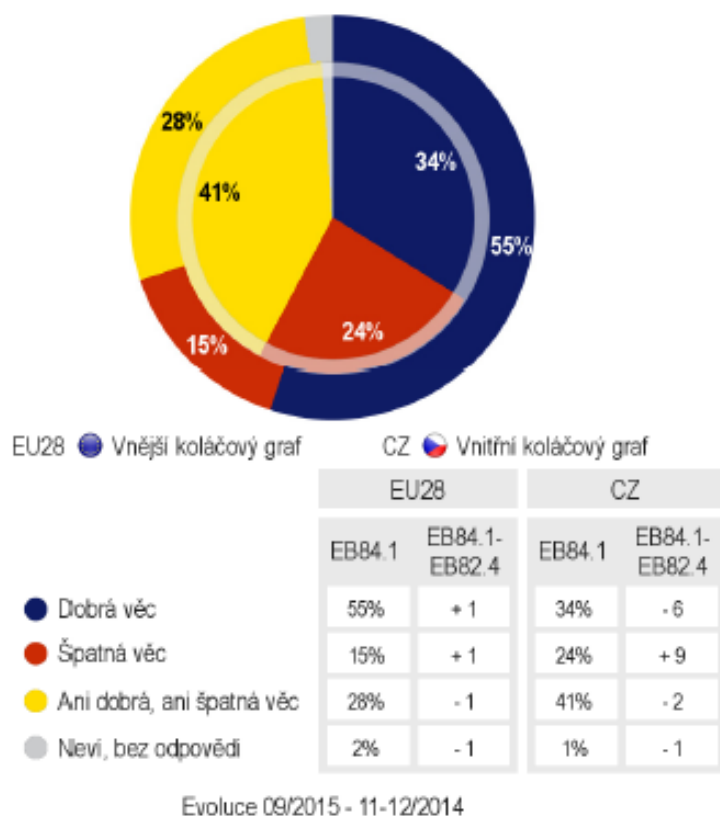
Příloha 2: Členství v EU 2013

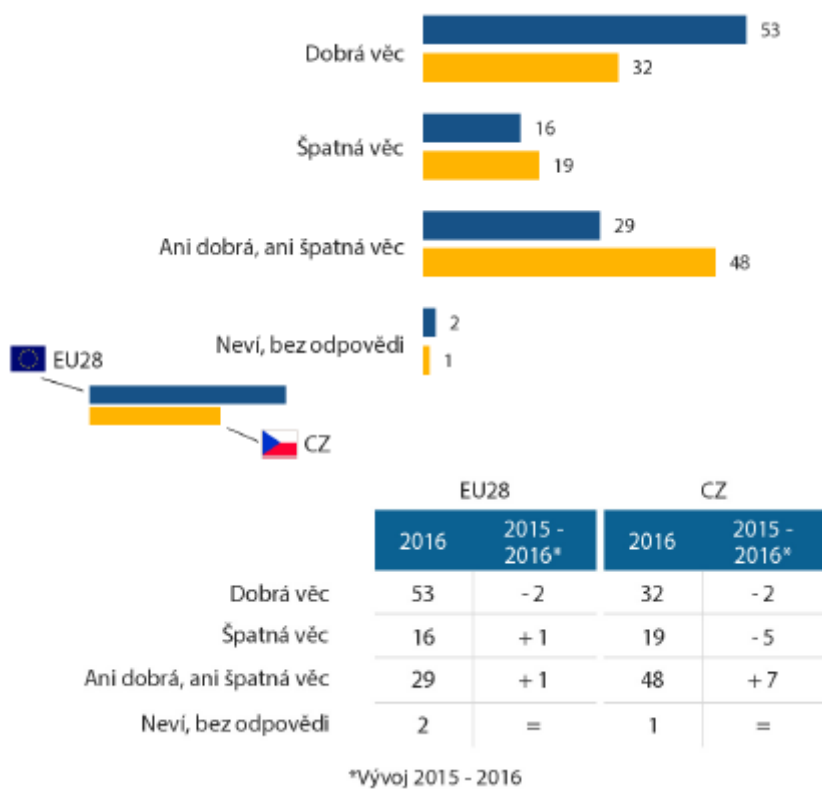
Příloha 3: Členství v EU 2014

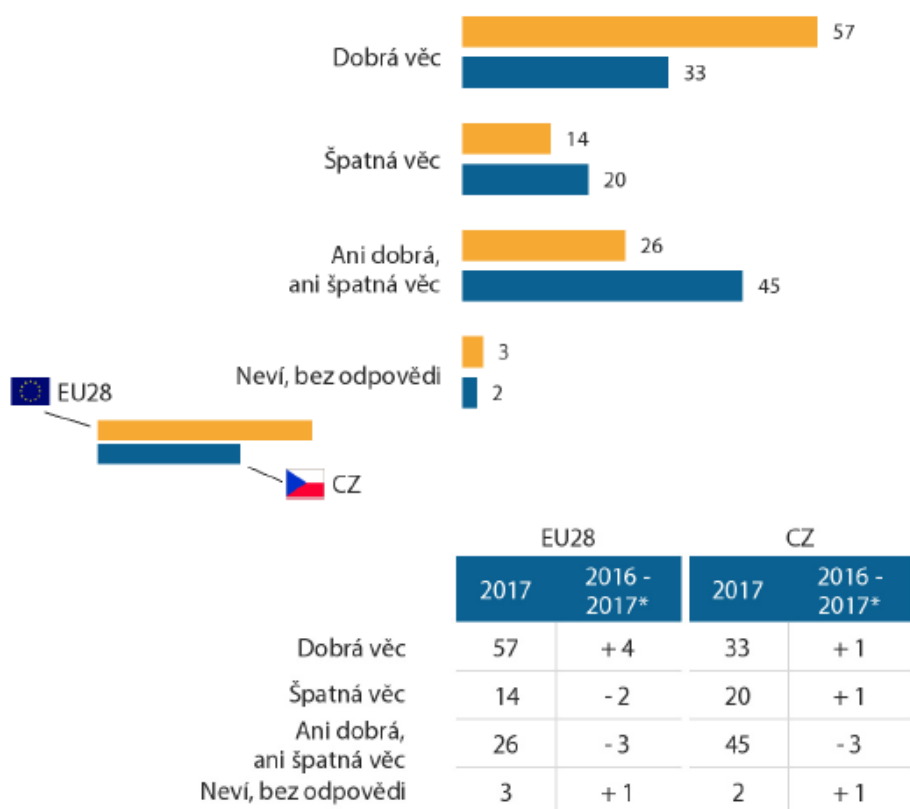
Příloha 4: Členství v EU 2015

Příloha 5: Členství v EU 2016

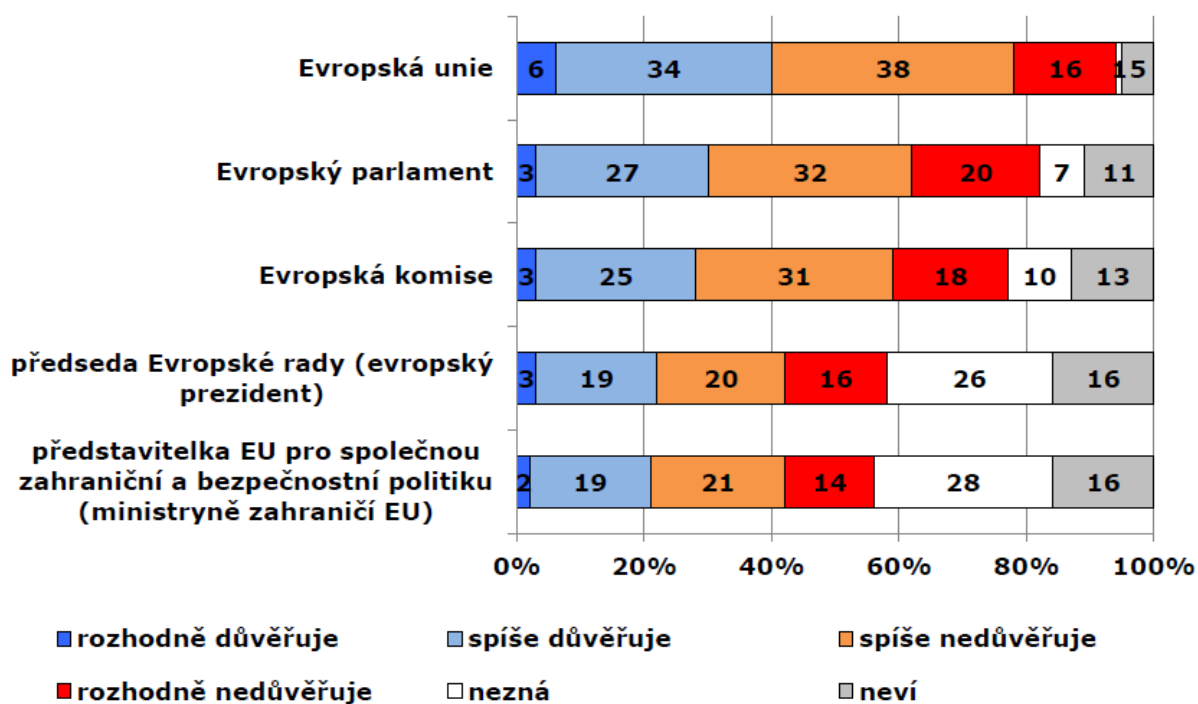
Příloha 6: Členství v EU 2017

*Vývoj 2016 - 2017

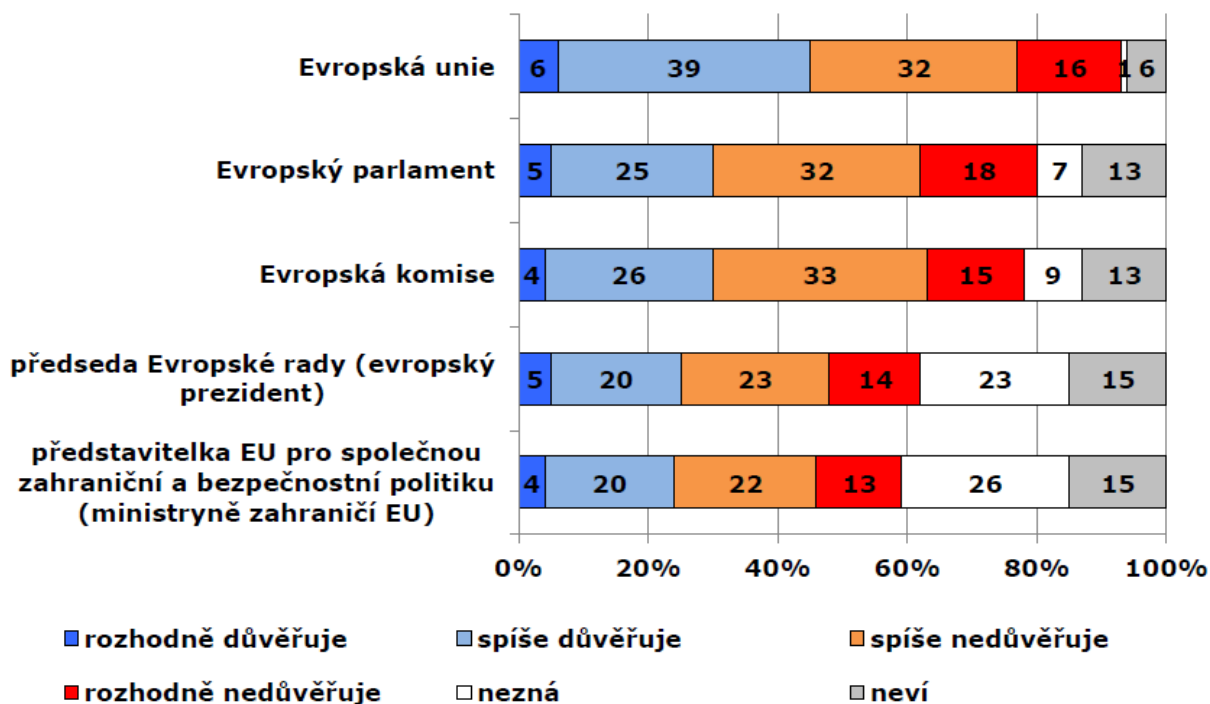
Příloha 7: Důvěra institucím EU 2012

Graf 1: Důvěra institucím EU¹

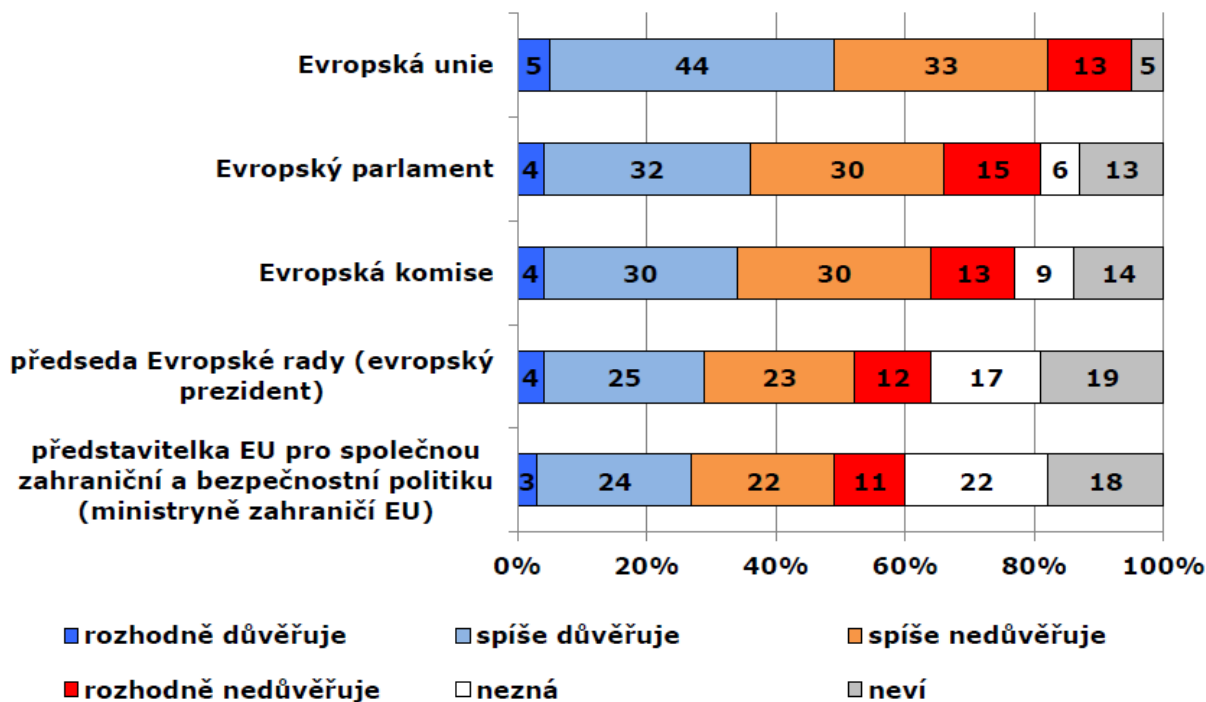
Příloha 8: Důvěra institucím EU 2013

Graf 1: Důvěra institucím EU¹

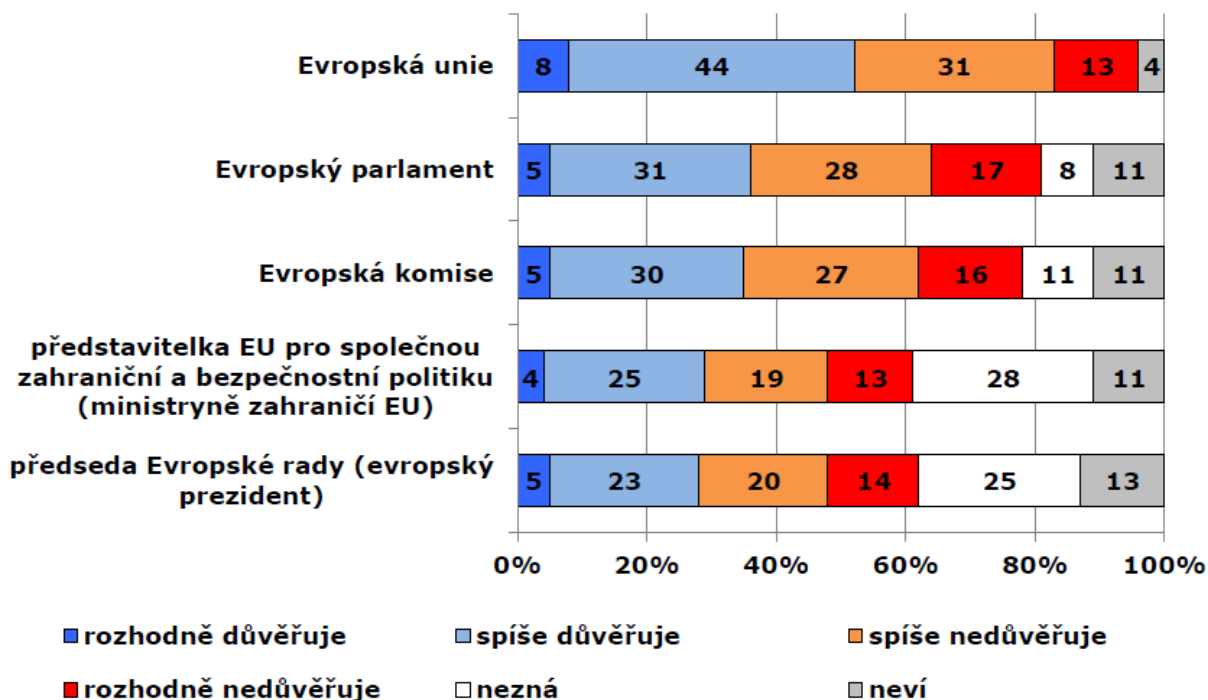
Příloha 9: Důvěra institucím EU 2014

Graf 1: Důvěra institucím EU¹

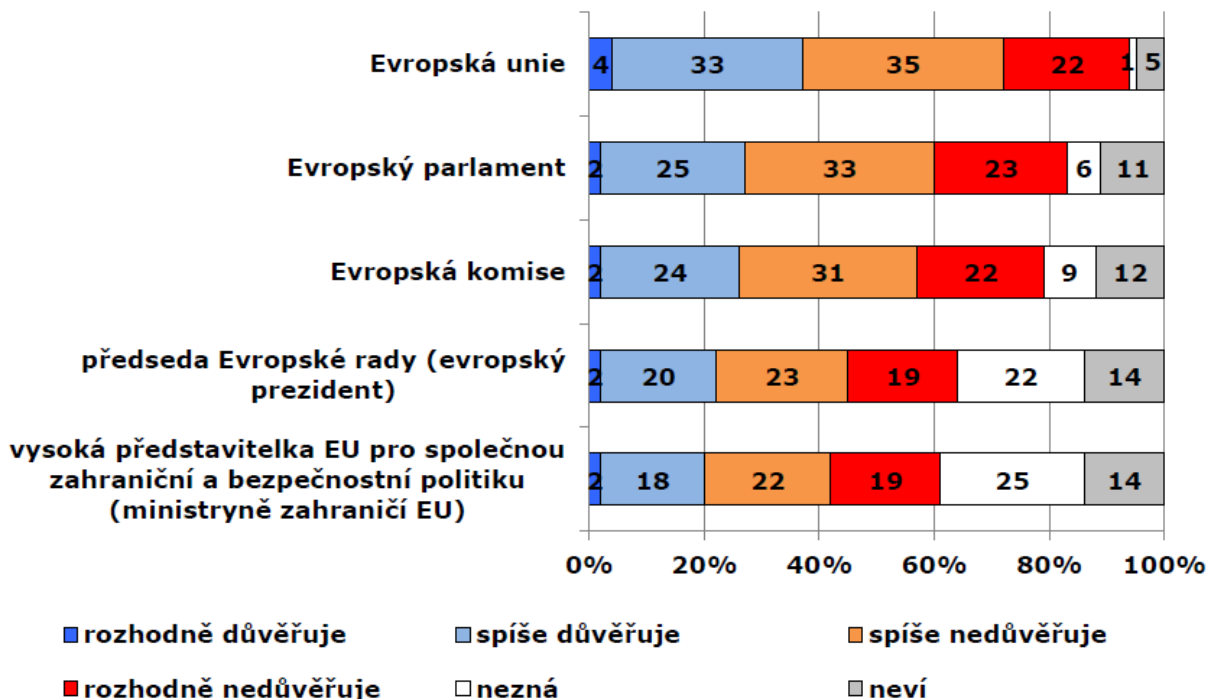
Příloha 10: Důvěra institucím EU 2015

Graf 1: Důvěra institucím EU¹

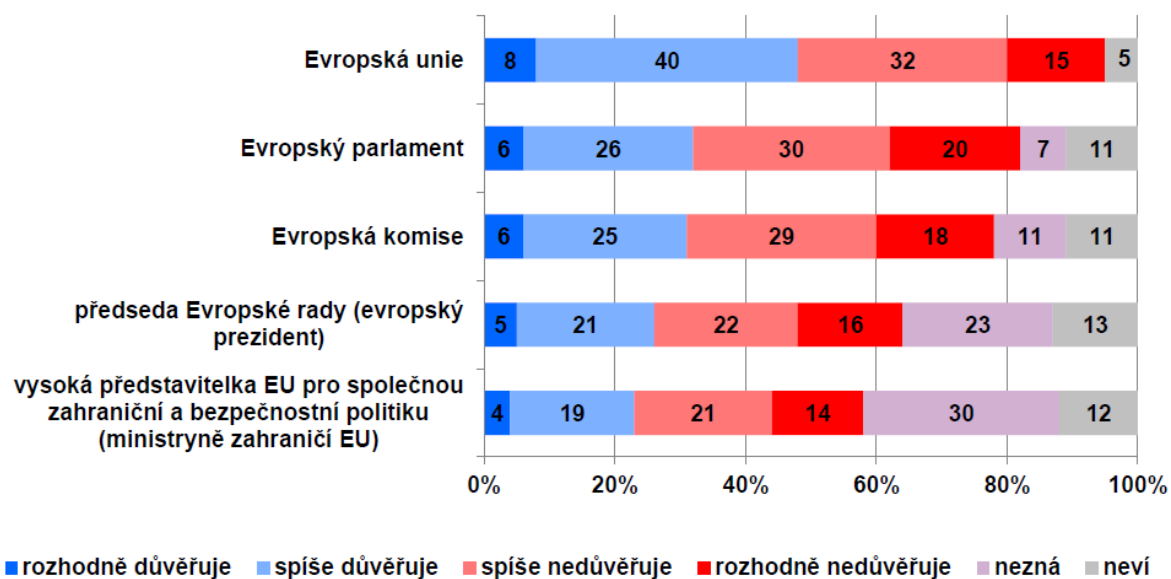
Příloha 11: Důvěra institucím EU 2016

Graf 1: Důvěra institucím EU¹

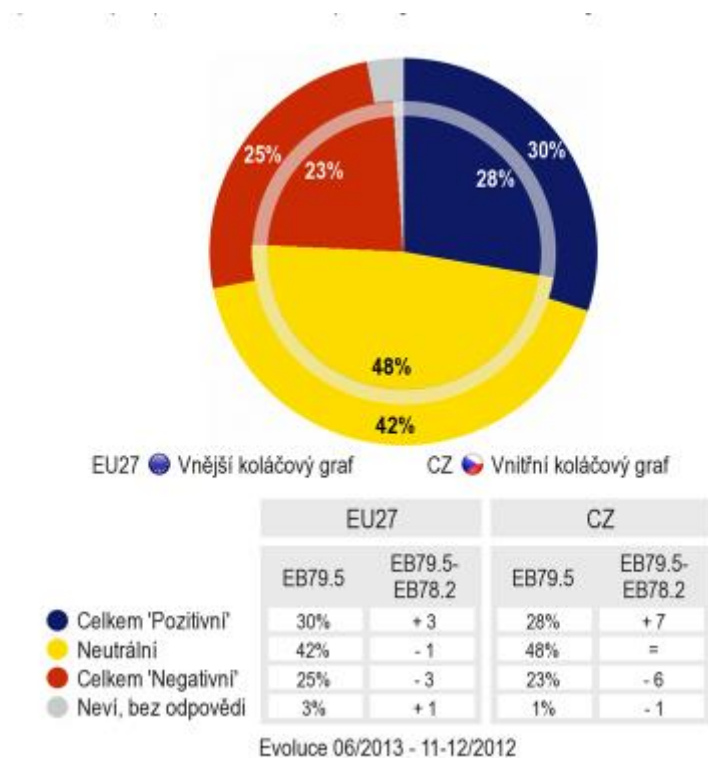

Příloha 12: Důvěra institucím EU 2017

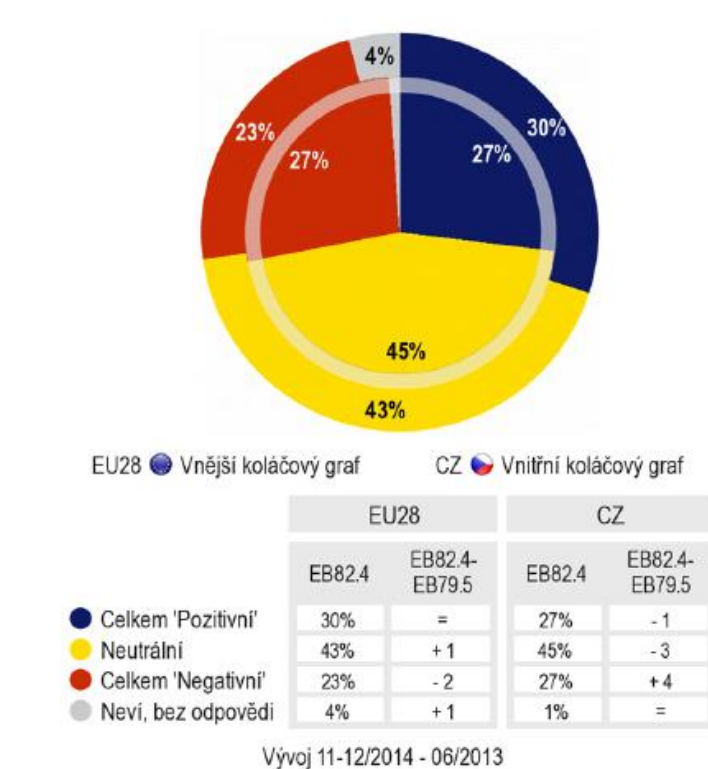
Graf 1: Důvěra institucím EU¹

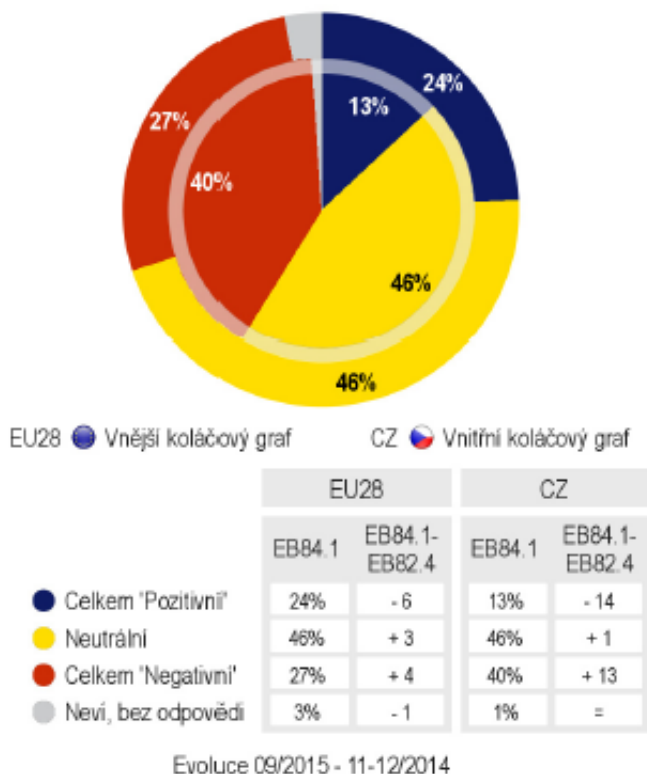
Příloha 13: Představa o EP 2013

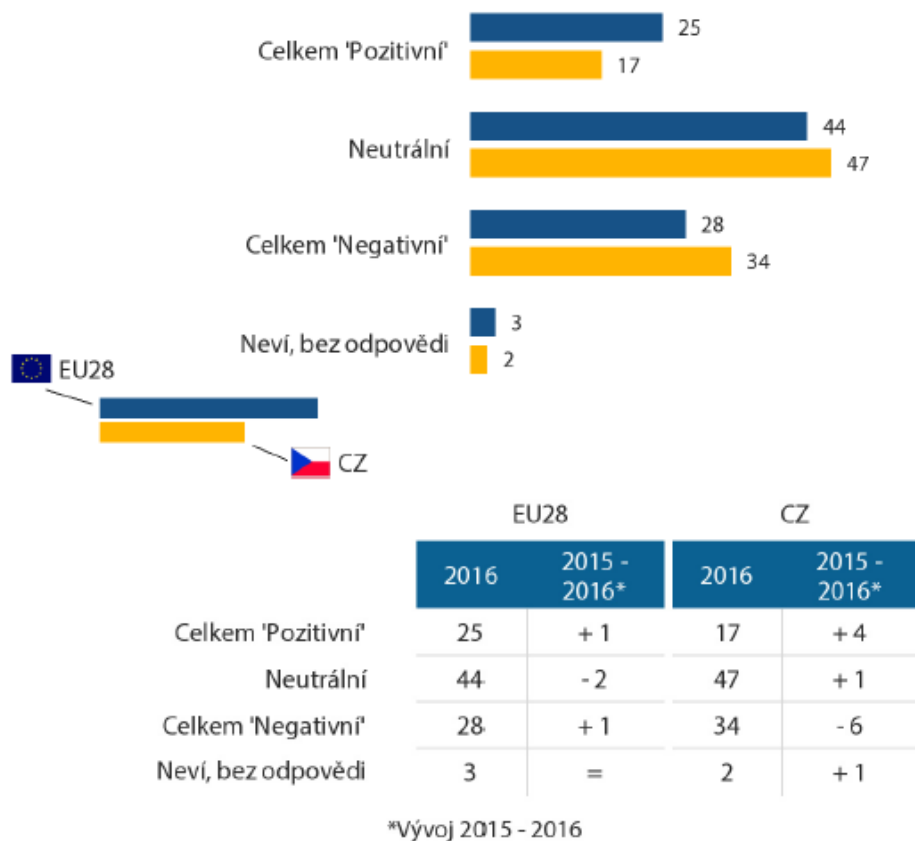
Příloha 14: Představa o EP 2014

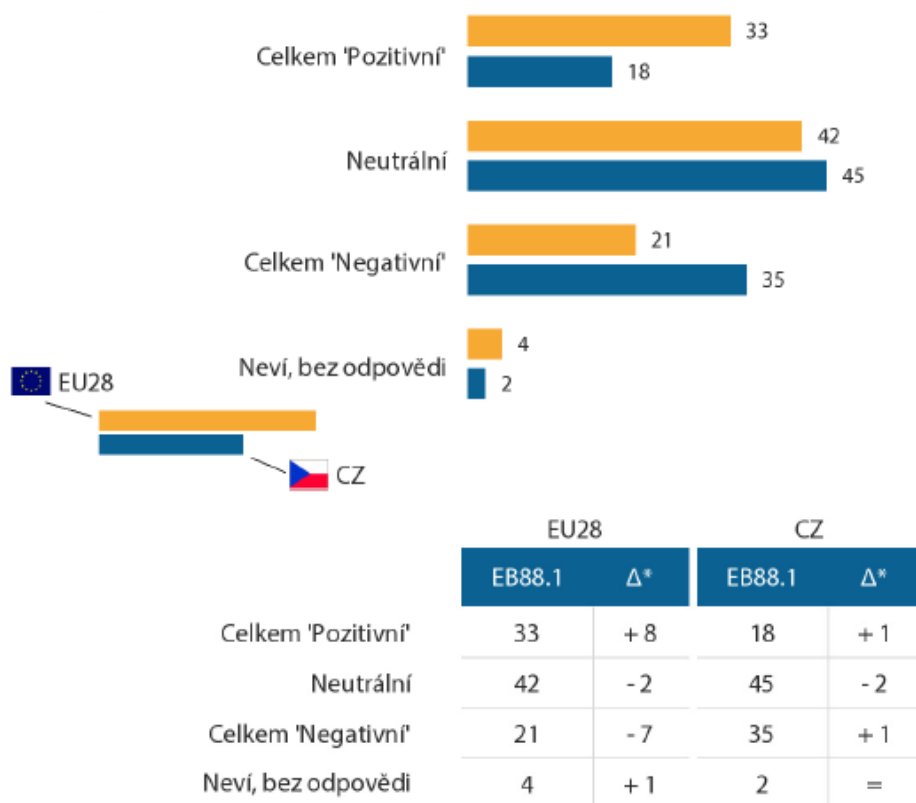
Příloha 15: Představa o EP 2015

Příloha 16: Představa o EP 2016

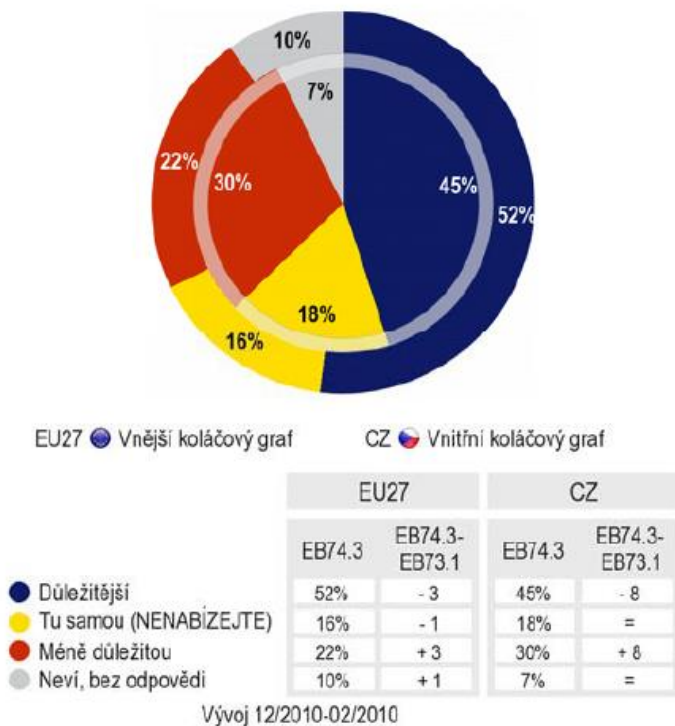
Příloha 17: Představa o EP 2017

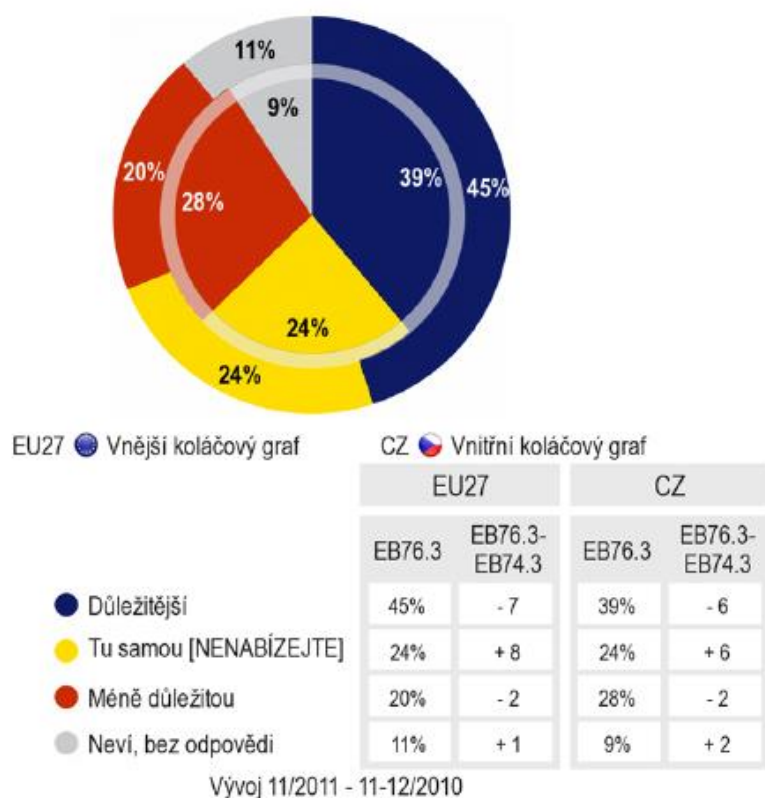
*Vývoj od září/říj. 2016 do září/říj. 2017

Příloha 18: Role EP 2010

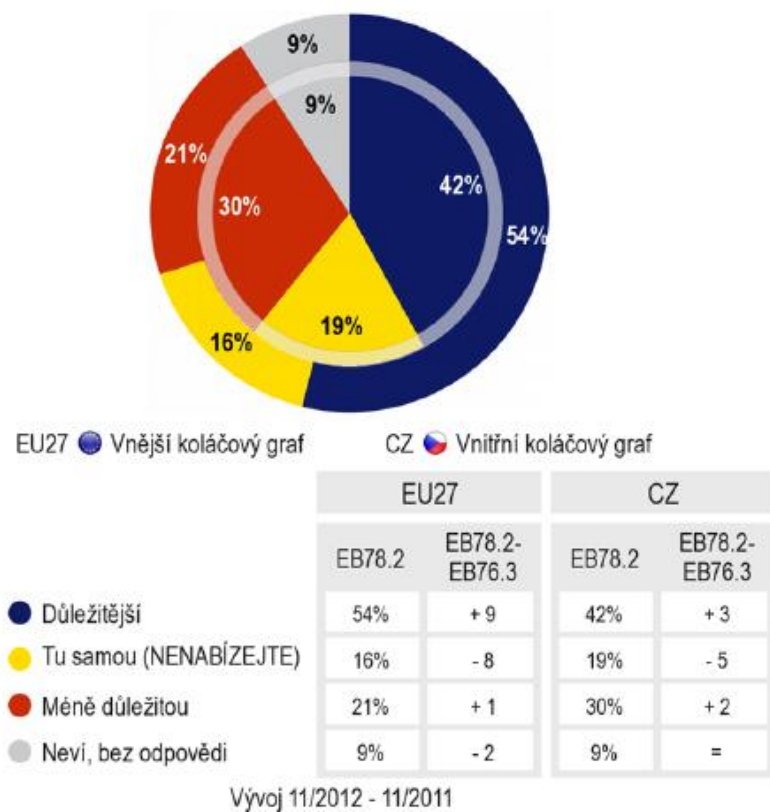
QA5. Chtěl(a) byste Vy osobně, aby Evropský parlament hrál důležitější nebo méně důležitou roli, než jakou hraje v současné době?

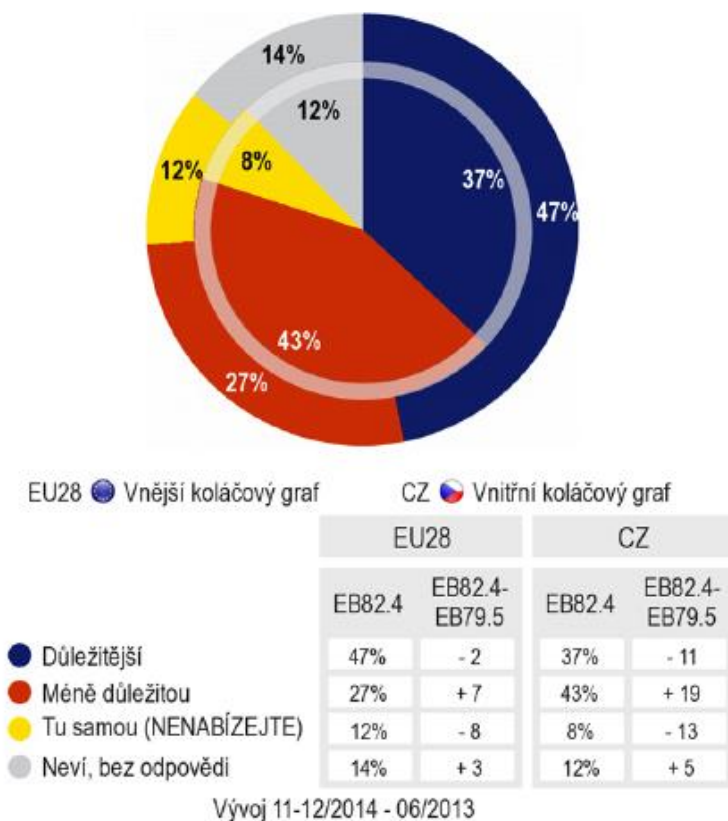
Příloha 19: Role EP 2011

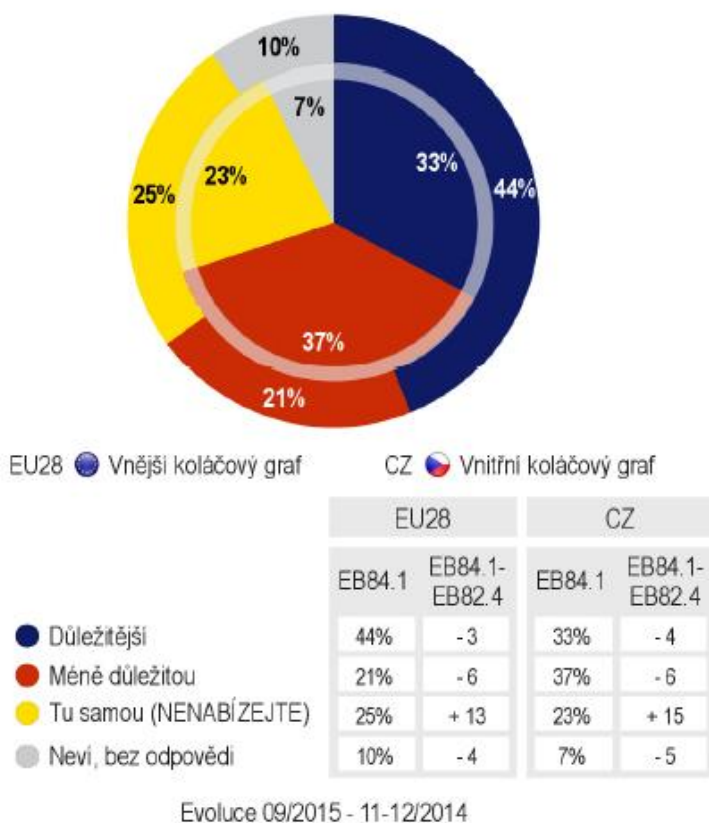
Příloha 20: Role EP 2012

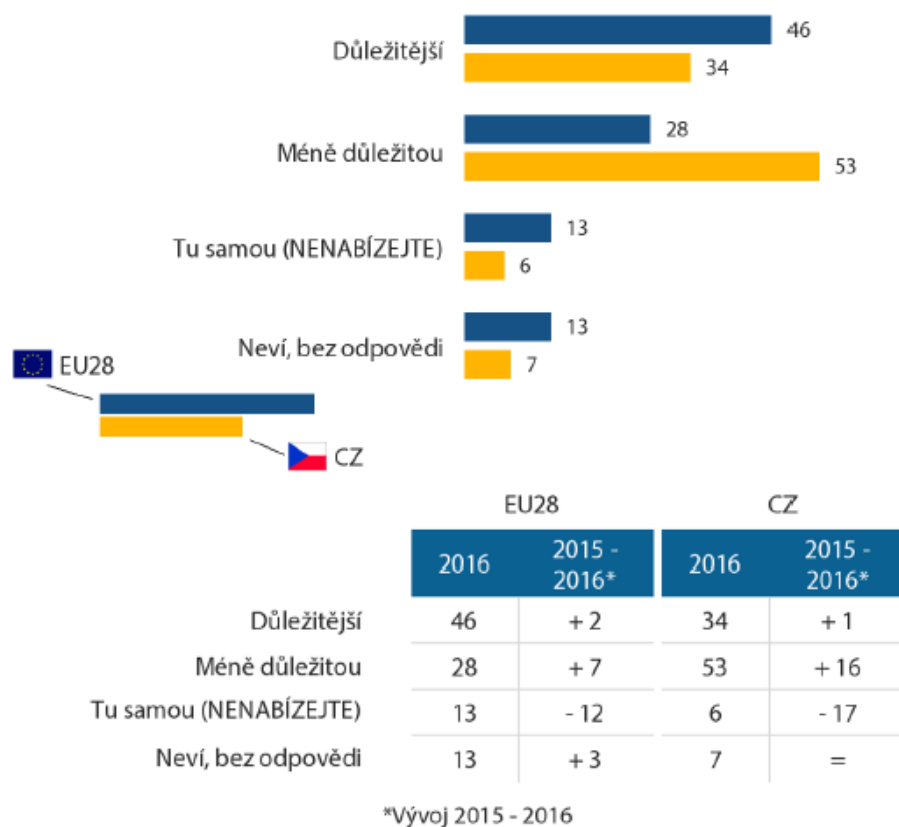
Příloha 21: Role EP 2014

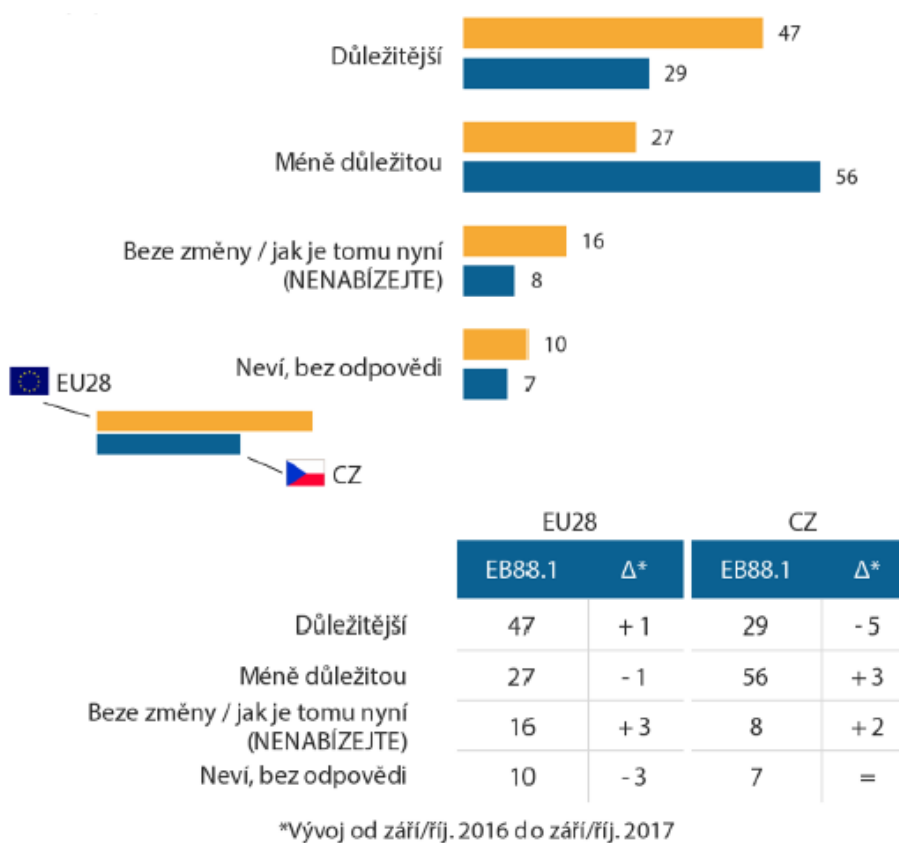
Příloha 22: Role EP 2015

Příloha 23: Role EP 2016

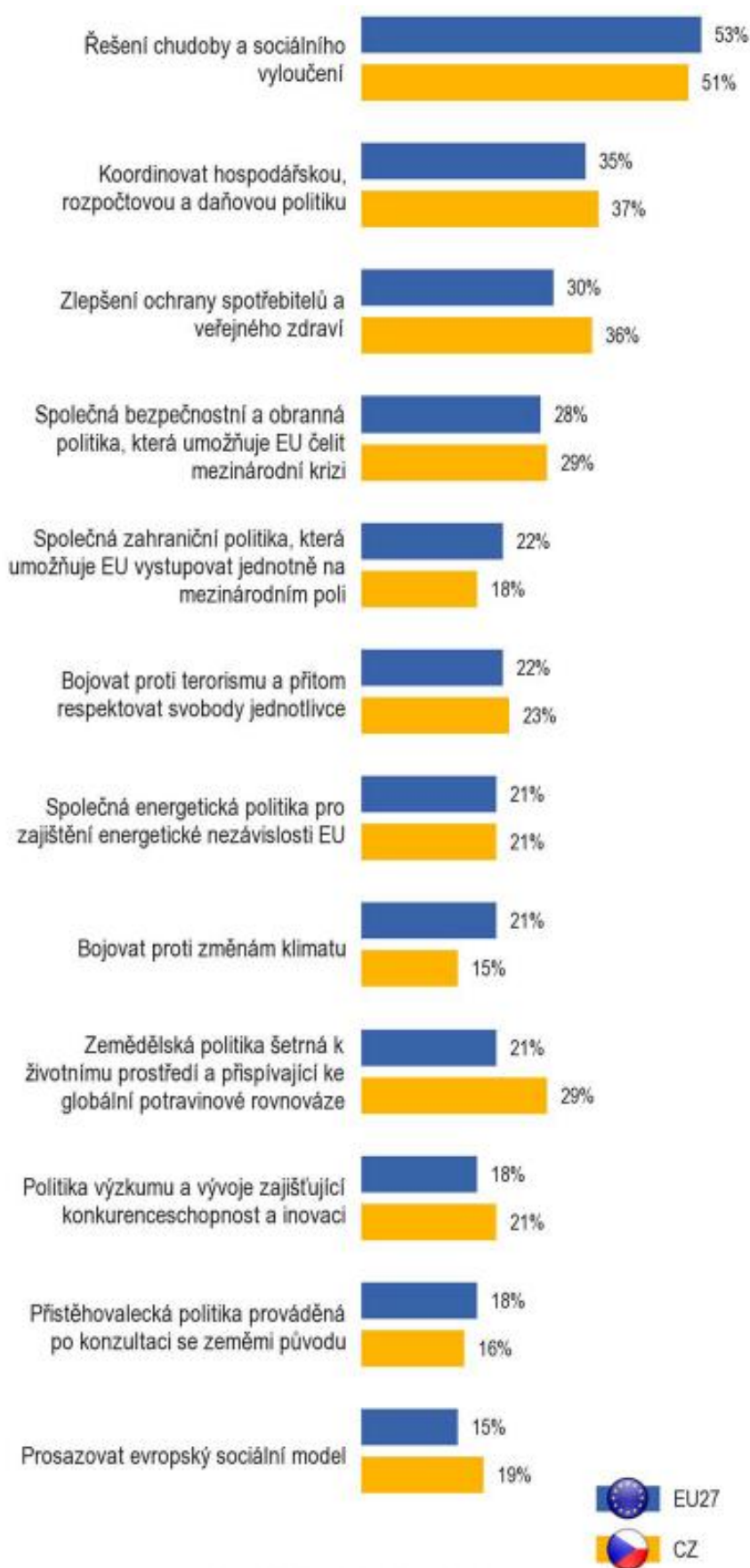
Příloha 24: Role EP 2017

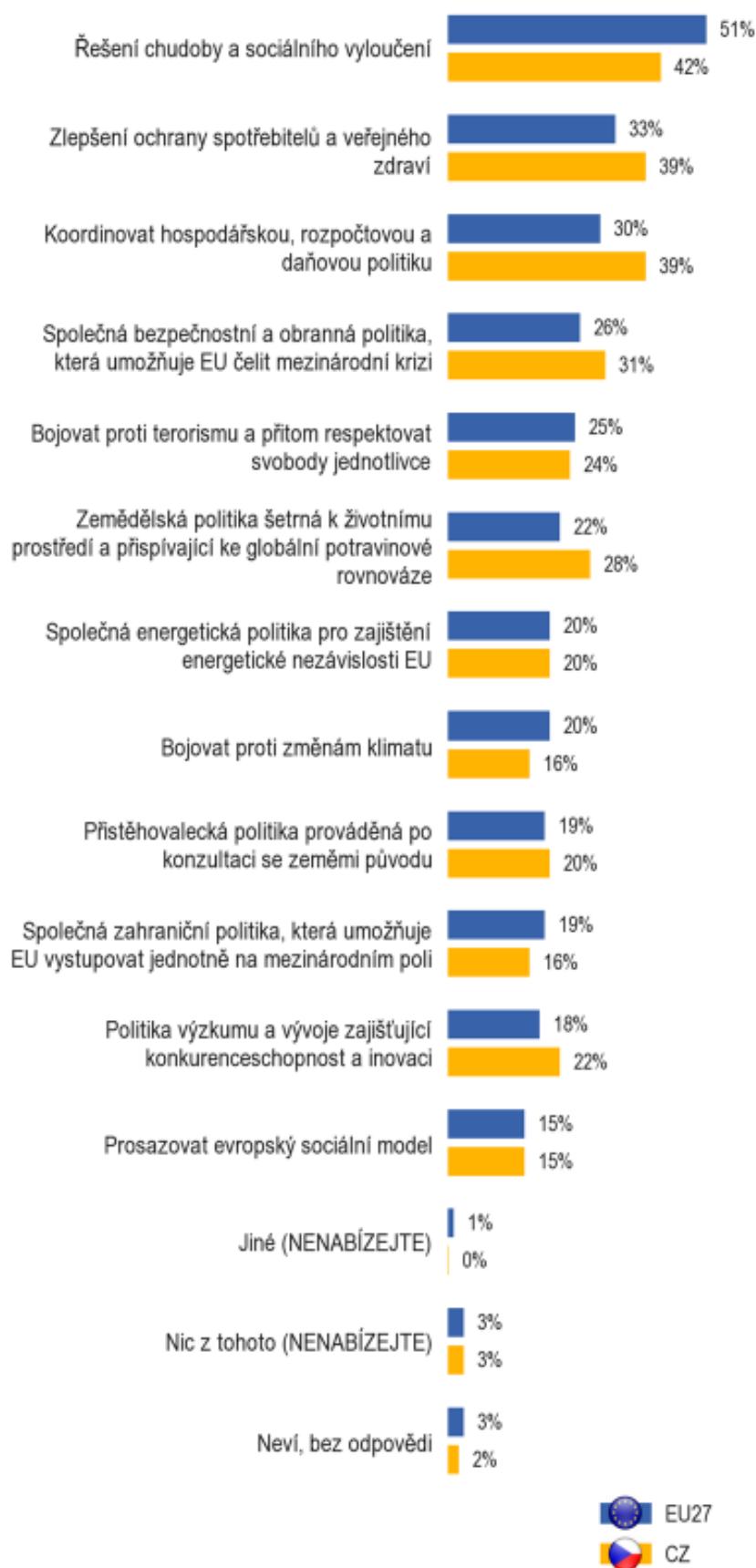
Příloha 25: Podpora EP 2011

Příloha 26: Podpora EP 2012

Příloha 27: Podpora EP 2013

Příloha 28: Podpora EP 2014

Příloha 29: Podpora EP 2015

Příloha 30: Podpora EP 2016

